

JAARVERSLAG

2 0 1 7

Home-Info

&

Brussels Meldpunt

Ouderenmis(be)handeling

Lakensestraat 76 bus 1
1000 Brussel
02/511 91 20
home.info@misc.irisnet.be
www.home-info.be

Dit jaarverslag is een belangrijk werkstuk ten behoeve van onze subsidiërende overheid, met name de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Jaarlijks proberen we een overzicht te geven van onze activiteiten, zowel in het kader van onze opdracht 'informatieverstrekking' als in het 'Meldpunt Ouderenmis(be)handeling'.

2017 was een jaar waarin we ons opnieuw met 100% konden focussen op onze opdracht, dit na de periode van enige onzekerheid van bestaan omwille van de fusie binnen het Lakenhuis.

2017 was ook het jaar waarin de coördinatrice op het einde stopte en er een nieuwe coördinator moest worden aangeworven.

2017 was tevens het jaar waarin onze Franstalige collega's een nieuw registratieprogramma hanteerden en waarbij onze eigen registratie steeds moeilijker te hanteren viel.

2017 was ook het jaar waarbij we opnieuw met de partners actief participeerden aan de Gezondheidsmeeting over het thema diversiteit waarbij Home-Info dit thema benaderde vanuit de invalshoek "Iedere persoon is uniek, ook in het rusthuis..." en waarbij we in samenwerking met Infor-Homes een colloquium "Beschermingsmaatregelen: Het gaat je niet in de koude kleren zitten" realiseren.

2017 was ook het jaar waarin we vaststelden dat er voor het eerst een daling is in de meldingen bij het Meldpunt Ouderenmis(be)handeling. Nochtans is het duidelijk dat het aantal meldingen maar een topje van de ijsberg is. Een blijvende bekendmakingscampagne en sensibilisering zijn hier zeer belangrijk, zeker naar de toekomst toe.

2017 was ook het jaar waarbij we vaststellen dat de intramurale zorg zich blijvend en grondig aan het hervormen is: steeds meer sluitingen van de 'kleine' rusthuizen, en de opkomst van 'grotere concerns'. Tenslotte stellen we vast dat jaar na jaar, voornamelijk door de grotere groepen en de nieuwe rusthuizen, de dagprijs in een rusthuis steeds maar stijgt en bijgevolg het pensioen absoluut niet meer toereikend is.

Maar...belangrijk blijft en is dat de rode draad tussen HOME-INFO en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling de oudere zelf is en de kwaliteit van zijn of haar leven.

Het streefdoel in onze werking blijft dat de oudere zelf op een betekenisvolle en menswaardige manier oud mag en kan worden, in welke situatie dan ook. Het gaat hierbij om de eigenheid en het uniek zijn van elke oudere en over de mogelijkheid om deze eigenheid ten volle te kunnen beleven, te behouden en te ervaren.

Tegelijkertijd stellen we vast dat de leeftijd waarbinnen ouderen de keuze maken om te verhuizen naar een rusthuis nog steeds hoger wordt en de zorg steeds verhoogt.

We hopen dat u de nodige tijd kan nemen om dit jaarverslag grondig te lezen en daardoor ook een beter zicht krijgt op onze werking.

Reacties zijn steeds welkom.

Team Home-Info vzw & Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling
Ivan De Naeyer, Jef Geelen en Relinda Vanderstraeten.

VOORWOORD	3
VOORAFGAANDE INLEIDING	9
1. Onze filosofie	9
2. Onze organisatie	9
3. Onze deontologie	9
INTERNE STRUCTUUR	10
1. Raad van bestuur	10
2. Personeel	10
3. Openingsuren	10
BETOELAGING	11
BEKENDMAKING EN SENSIBILISATIE	12
1. Voordrachten	12
2. Infostand	12
3. Jaarlijks colloquium	13
4. Workshops	14
5. Projecten	14
6. Website	16
7. Promotie	16
7.1. Folder/affiche	16
7.2. DVD Mariette – Christophe Reyners	17
8. Vorming	18
8.1. Externe vormingen	18
8.2. Interne vormingen	19
9. Overheid	19
9.1. Deelname aan de studie over de profielen van de bewoners O-A in de rusthuizen voor (ROB) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deel 2/ Traject, Oriënteringslogica, opvang en alternatieven	19
9.2. Antwoorden formuleren op parlementaire vragen	19
SAMENWERKINGSVERBANDEN	20
1. Samenwerking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	20
1.1. Infor-Homes	20
1.2. Sepam	20
1.3. Stuurgroep OMB	20
1.4. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	20
1.5. Nederlandstalige organisaties in BHG	20
1.6. Sociale diensten	21
1.7. Onderwijs	21
2. Samenwerking in Vlaanderen	21
2.1. Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid	21
2.2. VLOCO	21
2.3. Hulplijn 1712	21

HOME-INFO

WERKING	25
METHODIEK	25
1. HET INWINNEN VAN INFORMATIE OVER DE RUSTHUIZEN	25
1. 1. Het gesprek	25
1. 2. De rondleiding	25
Andere informatiebronnen	26
2. HET VERSTREKKEN VAN INFORMATIE, ADVIES EN BEGELEIDING	26
STATISTISCHE GEGEVENS	27
1. REGISTRATIE VAN DE OPROEPEN	27
1. 1. Aantal oproepen	27
1. 2. Aard van de oproepen	27
1. 3. Identificatie van de oproeper	28
1. 4. Geslacht	28
1. 5. Inhoud van de oproep	29
1. 6. Aard van de interventie	29
1. 7. Inhoudelijk aspect van de oproep	30
1. 8. Regio	31
2. PROFIEL VAN DE PERSOON VOOR WIE MEN OPVANG ZOEKT	32
2. 1. Geslacht	32
2. 2. Leeftijd	32
2. 3. Taal	33
2. 4. Regio	33
2. 5. Contactpersoon	34
2. 6. Welke voorziening zoeken ze	34
2. 7. Motieven	35
2. 8. Lichamelijke en geestelijke gezondheid	36
2. 9. Huidig verblijf	36
2.10. Beschikbaar budget	37
TOESTAND VAN DE RESIDENTIELE OUDERENVOORZIENINGEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	38
RUSTHUIZEN	39
Tabel 1: Aard van de voorziening	39
Tabel 2: Aantal bedden RVT-ROB	40
Tabel 3: Statuut	42
Tabel 4: Taalkeuze	43
Tabel 5: Grootte van de voorziening en evolutie	45
Tabel 6: Prijzen in 2017	46
SERVICEFLATS	47
Tabel 7: Aantal	47
Tabel 8: Statuut	48
Tabel 9: Erkenning	49
Spreiding van serviceflats	50

DAGVERZORGINGSCENTRA	51
Tabel 10: Aantal Dagverzorgingscentra	51
Tabel 11: Aantal Dagcentra en CADO	51
Tabel 12: Overzicht dagopvang van 2008 - 2017	52
SLUITINGEN VAN OUDERENVOORZIENINGEN	53
Tabel 13: Overzicht sluitingen van 2008 - 2017	53
Tabel 14: Sluitingen in 2017	53
NIEUWE OUDERENVOORZIENINGEN	54
Tabel 15: Overzicht nieuwe ouderenvoorzieningen van 2008 - 2017	54
Tabel 16: Nieuwe ouderenvoorzieningen in 2017	54
WOONZORGZONES	55
RUSTHUISGROEPEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	56
Tabel 1: Aandeel van de rusthuisgroepen in het totaal aanbod	57
Tabel 2: Aantal Rusthuizen en serviceflats binnen de groepen	57
Tabel 3: Verhouding tot de private-sector	59
Tabel 4: Grootte van de rusthuisgroep	60
Verdeling volgens erkenning	61
Tabel 5: Aard van de overgenomen voorziening	62
TOESTAND VAN DE RESIDENTIELE OUDERVOORZIENINGEN IN DE REGIO HALLE – VILVOORDE	63
WOONZORGCENTRA	64
Tabel 1: Aard van de woonzorgcentra	64
Tabel 2: Statuut van de woonzorgcentra	65
Tabel 3: Grootte van de woonzorgcentra en evolutie	66
Tabel 4: Prijzen in 2017	67
SERVICEFLATS / ASSISTENTIEWONINGEN	68
Tabel 5: Serviceflats/Assistentiewoningen	68
CENTRA VOOR KORTVERBLIJF	69
Tabel 6: Centra voor kortverblijf	69
DAGVERZORGINGSCENTRA	70
Tabel 7: Dagverzorgingscentra	70
Tabel 8: Overzicht Dagverzorgingscentra van 2012 - 2017	71
SLUITINGEN VAN OUDERENVOORZIENINGEN	72
Tabel 9: Overzicht sluitingen van 2008 - 2017	72
NIEUWE OUDERENVOORZIENINGEN	73
Tabel 10: Overzicht nieuwe ouderenvoorzieningen van 2008 - 2017	73
WOONZORGSITE	74
Tabel 11: Woonzorgsite: overzicht	74
Tabel 12: Woonzorgsite: statuut	75

BRUSSELS MELDPUNT OUDERENMIS(BE)HANDELING

WERKING	79
1. OUDERENMIS(BE)HANDELING: DEFINITIE EN VORMEN	79
2. DOELSTELLING EN DOELGROEP	80
METHODIEK	81
1. LUISTEREND OOR / AANSPREEKPUNT	81
2. ANALYSE VAN VRAAG/MELDING	82
3. DIAGNOSESTELLING EN PROBLEEMOPLOSSING	82
STATISTISCHE GEGEVENS	83
1. REGISTRATIE EN ANALYSE VAN ALLE OPROEPEN	83
1.1. Aantal oproepen	83
1.2. Identificatie van de oproeper	84
1.3. Gestelde hulpvraag	85
1.4. Aard van de interventie	85
1.5. Inhoudelijk aspect van de oproep	86
1.6. Woonplaats van het slachtoffer	87
2. ANALYSE VAN DE MELDINGEN WAARVAN EEN DOSSIER GEOPEND WERD	88
2.1. Slachtoffer	89
2.1.1. Geslacht van het slachtoffer	89
2.1.2. Leeftijd van het slachtoffer	90
2.1.3. Gezondheidstoestand van het slachtoffer	91
2.1.4. Woonomgeving van het slachtoffer	92
2.2. Relatie met het slachtoffer	93
2.3. Vormen van ouderenmis(be)handeling	94
2.4. Melder	95
2.5. Gestelde hulpvraag	96

Al onze activiteiten worden zowel gedragen door de Raad van Bestuur en Algemene Vergadering, als onze medewerkers en vrijwilligers.

1. ONZE FILOSOFIE

Onze filosofie (visie) stoelt op de volgende waarden:

- een gerontologische benadering van de oudere die centraal staat bij al onze activiteiten
- een holistische visie, waarbij degelijk rekening gehouden wordt bij de constante dualiteit tussen het thuis blijven en in een voorziening verblijven
- we hechten zeer veel belang aan het permanent samenwerken en beroep doen op een breed netwerk
- en tenslotte proberen we zo goed mogelijk pluridisciplinair te werken.

2. ONZE ORGANISATIE

- is een Brusselse VZW die voornamelijk actief is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, alsook actief is in het Arrondissement Halle – Vilvoorde.
- werkt samen met tussen Infor-Homes.
- is onafhankelijk: er is geen enkele band met enige federatie of belangenvertegenwoordiger van de sector van de rusthuizen
- wordt betoelaagd door zowel de VGC als de GGC

3. ONZE DEONTOLOGIE

- volledige autonomie om een maximale bewegingsvrijheid te waarborgen
- streven naar een zo groot mogelijke objectiviteit, door beroep te doen op zoveel mogelijk informatiebronnen
- onze gesprekken gebeuren
 - o respectvol
 - o zonder oordeel
 - o in vertrouwen
- een verregaand professionalisme: permanente bijscholing

1. RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur is pluralistisch samengesteld :

- **Voorzitter:** Pierre JOSSART, gepensioneerd, jurist

- **Bestuurders:** Rohunny BUYENS, Socialistische Bond van Gepensioneerden
Greta DE GEEST, Onafhankelijke Mutualiteit
Annie DESCHUYTTER, vrijwillige medewerkster
Marleen ROMBAUT, Familiehulp
Marc PHILIPPART, bestuurder
Ariane VANDEN BOSSCHELLE, vrijwillige medewerkster
Marie-Anne BAERT, bestuurder
Ivan DE NAEYER, Brussels Ouderenplatform (tot 31.12.2017)
Sigrid DE GEYTER, Sint-Guido-Instituut

- **Waarnemende leden :** Jan VANDEKERCKHOVE, vzw-rusthuis/RVT

2. PERSONEEL

- **Beroepskrachten:**
 - Isabelle HEURCKMANS, directie (tot 31.12.2017)
 - Jef GEELLEN
 - Relinda VANDERSTRAETEN

- **Vrijwilligers:** Anne-Marie DELEYN, Annie DESCHUYTTER, Ariane VANDEN BOSSCHELLE,

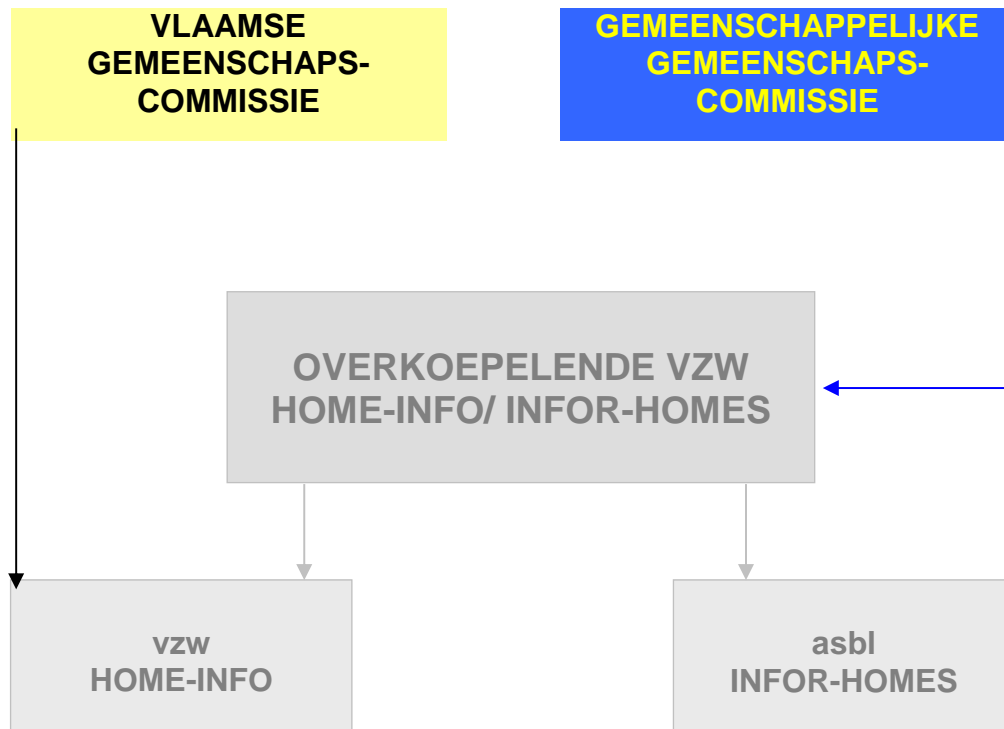
3. OPENINGSUREN

Home-Info en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling zijn bereikbaar op het nummer **02/511 91 20**.

maandag	09.00 u tot 12.30 u 13.30u tot 16.00 u
dinsdag	09.00 u tot 12.30 u 13.30u tot 17.00 u
woensdag	09.00 u tot 12.30 u 13.30u tot 17.00 u
donderdag	09.00 u tot 12.30 u 13.30u tot 17.00 u
vrijdag	09.00 u tot 12.30 u 13.30u tot 16.00 u

Adres: Lakensestraat 76, bus 1, 1000 Brussel,
E-mail: home.info@misc.irisnet.be - brusselomb@misc.irisnet.be.

De werking van Home-Info wordt via twee kanalen gesubsidieerd :

- **Betoelaging Overkoepelende vzw Home-Info/Infor-Homes**
 De erkenning van de Overkoepelende vzw Home-Info/Infor-Homes door het Verenigd College van de **GGC** voorziet een jaarlijkse betoelaging van € 245.000 te verdelen onder de twee autonome vzw's.
 Via een verdeelsleutel, overeengekomen door beide vzw's, ontvangt Home-Info € 78.750 voor de werking van Home-Info en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling
- **Betoelaging vzw Home-Info en Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling**
 Voor de werking 2017 ontvangt Home-Info en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling van de **VGC** een toelage van € 82.000.
- **Betoelaging Colloquium van 13 juni 2017 van Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling en Sepam**
 De **GGC** heeft voor 2017 een toelage voorzien van € 8.000 voor de Overkoepelende vzw Home-Info/Infor-Homes voor de uitwerking van het colloquium “**Beschermingsmaatregelen: het gaat je niet in de koude kleren zitten**”

Om de visie en om de specifieke taak van Home-Info en van het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling bekend te maken, is het van essentieel belang om het brede publiek, het werkveld en de overheid blijvend te informeren en te sensibiliseren.

Dit gebeurt door het geven van voordrachten, het organiseren van een jaarlijks colloquium en workshops, het uitwerken van projecten, deelname aan evenementen met een infostand, een uitgebreide website en het verspreiden van promotiemateriaal.

Voor de bijscholing en verdere vorming van het team werd deelgenomen aan verschillende studiedagen, colloquia, seminaries.

1. Voordrachten

Het gaat hier over het geven van info-sessies voor een ruim en uiteenlopend publiek zoals :

- seniorenverenigingen en socio-culturele verenigingen
- studenten maatschappelijk werk, verpleegkunde, gezins- en bejaardenhulp,...
- werkgroepen actief in de sector van de ouderenvoorzieningen

12-1-2017	Het rusthuis,..... Wat moet je weten om een goede keuze te maken	LDC Lotus - Ukkel
21-2-2017	Hoe machteloos voelt u zich mbt ouderenmis(be)handeling	Studenten Sint-Guido Instituut - Anderlecht - Verpleegkunde/verzorging
18-4-2017	Op welke manier kan een sociaal werker de communicatie met de oudere omtrent het kenbaar maken van de mis(be)handeling bevorderen?	Bevraging in kader van Bachelorproef in het sociaal werk - Arteveldehogeschool
21-4-2017	Verhuis voor het te laat is!	BOP - infonamiddag
30-5-2017	Het rusthuis,..... Wat moet je weten om een goede keuze te maken	Gepensioneerdenbond
14-9-2017	Het rusthuis,..... Wat moet je weten om een goede keuze te maken	LDC Zoniënzorg-Noord
25-10-2017	Ouderenmis(be)handeling	Studenten verpleegkunde - Busheyden Atheneum - campus Erasmus Jette
14-12-2017	Hoe machteloos ben ik bij ouderenmis(be)handeling?	Studenten Sint-Guido Instituut - Anderlecht - 7de jaar verzorging

2. INFOSTAND

In samenwerking met Infor-Homes hielden wij een stand op het "Salon voor Senioren" georganiseerd door de gemeente en het OCMW van Jette op donderdag 30 november 2017

3. JAARLIJKS COLLOQUIUM

<p>Colloquium</p> <p>Dinsdag 13 juni 2017</p> <p>Beschermingsmaatregelen: het gaat je niet in de koude kleren zitten</p> <p>Een initiatief van het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling & Sepam - Service d'écoute pour personnes âgées maltraitées</p> <p>In het kader van de werelddag ter bestrijding van ouderenmis(be)handeling willen het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling en Sepam stilstaan bij maatregelen die genomen worden om ouderen te beschermen en bij de impact van deze maatregelen. Beschermingsmaatregelen zijn een complexe aangelegenheid met vele betrokkenen. Elkeen heeft een eigen opvatting en oplossing voor een 'probleem'- situatie. Hoewel er vertrokken wordt vanuit de intentie om goede zorg te verlenen en de oudere te beschermen, rijst de vraag of de oudere dit ook zo aanvoelt en deze bescherming verkiest. In het colloquium worden verschillende aspecten en invalshoeken van deze thematiek belicht.</p> <p> </p>	<p>Colloquium</p> <p>Locatie ULB - Instituut voor Sociologie - zaal Dupréel Johannalaan 44, 1050 Brussel</p> <p>Inschrijving verplicht voor 6 juni 2017 via IH13062017HI@gmail.com</p> <p>Bijdrage: 15€ - Studenten: 5€ Overschrijving op rekening van de 'Overkoepelende vzw Home-Info / Infor-Homes' BE61 0012 2152 2717</p> <p>Inlichtingen Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling ☎: 02-511.91.20</p> <p>Simultaanvertaling</p> <p><i>Dit colloquium is erkend door de GGC en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid als vorming</i></p> <p><i>Met de steun van VGC en GGC</i></p> <p> </p>	<p>Colloquium</p> <p>Moderator: Annabelle VAN NIEUWENHUYSE</p> <p>8.30u Onthaal</p> <p>09.00u Welkomstwoord Marie-Pierre DELCOUR, Directrice Infor-Homes Korte reflectie Minister Céline FREMAULT, bevoegd voor Bijstand aan Personen, GGC en COCOF Minister Pascal SMET, bevoegd voor Bijstand aan Personen, GGC Mevr. Bianca DEBAETS, VGC-Collegelid bevoegd voor Welzijn</p> <p>09.30u Getuigenissen Muziek Mark DEKNUDT</p> <p>10.00u Toelichting van de thematiek vanuit de eigen beleving, Isabelle HEURCKMANS, Coördinatrice Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling en Myriam BODART, Coördinatrice SEPAM</p> <p>10.30u Koffiepauze</p> <p>10.50u Préservation de l'autonomie des personnes âgées, Sandrine BOYALS, Attachée-Expert au Département des Aînés, AVIQ</p> <p>11.35u De paradox van verantwoordelijkheid en autonomie, Leentje DE WACHTER, Docent filosofie en ethiek UCLL en Coördinator sTimul Lubbeek</p> <p>12.20u Debat</p> <p>13.00u Slotwoord, Isabelle HEURCKMANS, Coördinatrice Home-Info Lunch</p>
--	--	---

In het kader van de werelddag ter bestrijding van ouderenmis(be)handeling op 15 juni organiseert het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling samen met haar zusterorganisatie SEPAM (Service d'Ecoute pour Personnes Agées Maltraitées) jaarlijks een tweetalig colloquium.

In 2017 had het colloquium plaats op dinsdag 13 juni en werd gekozen voor het thema “**Beschermingsmaatregelen: Het gaat je niet in de koude kleren zitten**”

Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling en Sepam blijven stilstaan bij maatregelen die genomen worden om ouderen te beschermen en de impact van deze maatregelen.

Beschermingsmaatregelen zijn een complexe aangelegenheid met veel betrokkenen. Elkeen heeft een eigen opvatting en oplossing voor een 'probleem'- situatie. Hoewel er vertrokken wordt vanuit de intentie om goede zorg te verlenen en de oudere te beschermen, rijst de vraag of de oudere dit ook zo aanvoelt en deze bescherming verkiest. In het colloquium worden verschillende aspecten en invalshoeken van deze thematiek belicht.

Aan de hand van **getuigenissen** van ouderen, zorgverleners en familieleden in de thuissituatie en residentiële situatie werd de toon gezet.

Verder kwamen er volgende thema's aan bod:

Toelichting van de thematiek vanuit de eigen beleving door Isabelle Heurckmans, Coördinatrice Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling en Myriam Bodart, Coördinatrice Sepam

Préservation de l'autonomie des personnes âgées door Sandrine Boyals, Attachée-Expert au Département des Aînés, AVIQ

De paradox van verantwoordelijkheid en autonomie door Leentje De Wachter, Docent filosofie en ethiek UCLL en Coördinator sTimul Lubbeek

Nadien volgde er een debat en werd de voormiddag afgesloten met een lunch

4. WORKSHOPS

Gezondheidsmeeting 2017 :

“Verscheidenheid in diversiteit: vijf verfrissende invalshoeken”.

Tijdens de Gezondheidsmeeting 2017 op donderdag 16 maart werd volgend thema belicht door Home-Info:

“Iedere persoon is uniek, ook in het rusthuis...”

Uniek betekent: 'iets moois en waardevols waar er maar één van is'. Dit houdt in dat elk van ons een eigen betekenis geeft aan de kleine en grote gebeurtenissen in het leven. Ook elke oudere in het rusthuis blijft belang hechten aan specifieke zaken in het leven en deze variëren van bewoner tot bewoner.

Kathleen Van Steenkiste, vrijzinnig humanistisch consulent bij HuisvandeMens toont in een interactieve uiteenzetting aan hoe elk van ons zijn eigen zingeving en levensverhaal heeft en hoe we, elk op onze manier, betekenis geven aan dingen en momenten in ons leven.

Om hiermee aan de slag te gaan, licht Prof Patricia De Vriendt, Vrije Universiteit Brussel – Arteveldehogeschool Gent een concrete werkwijze toe: BAM - de 'Betekenisvolle Activiteiten Methode'. Laurine Peeters, coördinator psychofarmacaproject Woonzorgcentrum Leiehome, getuigt over de ervaring

DONDERDAG 16 MAART 2017

Gebouw VGC administratie
Emile Jacqmainlaan 135
1000 Brussel

5. PROJECTEN

4.1. Project Vroegtijdige ZorgPlanning (VZP)

Brussels Overleg Thuiszorg, Huis voor Gezondheid en Home-Info hebben in december 2015 een erkenning gekregen bij de Koning Boudewijnstichting om een project uit te werken rond Vroegtijdige ZorgPlanning (VZP). In het kader van dit project werd op donderdag 5/10/2017 een multidisciplinaire vorming opgezet met als thema: “(Vroeg)tijdige zorgplanning, het is nooit te vroeg! Belangrijke aspecten op een rij...”

Binnen de vorming hanteren wij volgende definitie van (vroeg)tijdige zorgplanning: ‘Zorg zijn de acties en middelen die ingezet worden om welzijn, gezondheid en levenskwaliteit van burgers te waarborgen en te bevorderen. In die context is (vroeg)tijdige zorgplanning een **zo vroeg**

mogelijke planning van de zorg, waarbij een persoon zelf doelstellingen en keuzes over manier van leven en zorg bepaalt. Dit eventueel in overleg en samenwerking (o.m. voor registratie) met naasten en zorgverleners. Het is een **proces** dat uitgaat van een permanente dialoog tussen betrokkene en omgeving.’

De vorming bestond uit 3 luiken:

Luik 1: **Goede voorbeelden, uit het leven gegrepen.**

- **Hoe leef je en hoe wil je leven:** een universele methodiek voor iedereen die reeds nadenkt over of toe is aan ondersteuning.
(Veerle Van Den Eede, stafmedewerker bij de Vereniging personen met een handicap & Conny Roekens, centrumleider lokaal dienstencentrum ADO-Icarus)
- **Zaadjes voor een kwaliteitsvol levensverloop.** (Vroeg)tijdige zorgplanning in WZC De Wand.
(Leen Van den Cruyce, hoofdverpleegkundige bij WZC De Wand)

Luik 2: **Wat je mag verwachten van de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds in het kader van het traject (vroeg)tijdige zorgplanning.**

(Herman De Knop, teambegeleider dienst zorg CM, afgevaardigd vanuit het intermutualistisch overleg)

Luik 3: **Juridische, ethische en medische aspecten**

- **Waar een wil is, is een weg. Wegwijs in de voorafgaande wilsverklaringen.**
(Laurine Peeters, klinisch psycholoog bij Forum Palliatieve Zorg, TOPAZ en Omega & Hannie Van den Bilcke, coördinator Br.E.L. (Brusselse Expertise Levens einde))
- **Wat met bewindvoering, vertrouwenspersoon, wettelijk vertegenwoordiger en andere juridische kwesties?**
(Marc Koninckx, expert zorgbeleid Familiehulp)

Door het enorme succes zal deze vorming herhaald worden in 2018

In 2017 zijn we ook gestart met de sensibiliseren van de Brusselse burger over het onderwerp (vroeg)tijdige zorgplanning. Hiervoor hebben we een tweetalige folder gemaakt die ook in 2018 breed verspreid zal worden naar alle hulpverleners en organisatie die in contact komen met het brede publiek.

"Je toekomst in eigen handen houden, plan op tijd!"

VUZ Brussel Overleg Thuiszorg vzw, Levensstraat 76/5, 1000 Brussel

Wat is (vroeg)tijdige zorgplanning?

Denk je wel eens na over alle jaren die nog voor je liggen? Wat als je morgen iets ernstigs overkomt waardoor alles anders wordt? Wie zal er voor je zorgbehoevend kind zorgen als jij het niet meer kan? Heb je vragen over het levens einde of over de mogelijkheden van een wilsverklaring,...? Denk je hierover na en wil je er graag afspraken over maken, dan ben je bezig met (vroeg)tijdige zorgplanning.

"Er is soms meer mogelijk dan je denkt"

Waarom nu al plannen?

Het is nooit te vroeg om na te denken over later en je te informeren. Hoe beter je bent voorbereid, hoe vlotter alles kan verlopen wanneer het nodig is. Bovendien kan dan zo goed mogelijk rekening worden gehouden met jouw wensen, ook wanneer jij het niet meer kan aangeven. Daarom is het niet alleen goed om erover na te denken, maar ook om op tijd je wensen kenbaar te maken. Zelfs nu al, zo kan je gerust zijn.

Hoe pak je het aan?

Je kan erover praten met familie of vrienden, maar wist je dat je daarnaast ook terecht kan bij heel wat zorgverleners? Zij kunnen je een luisterend oor en heel wat informatie bieden. Als jij dit wenst, kunnen ze samen met jou alle mogelijkheden bekijken, advies verlenen en zelfs een aantal zaken wettelijk vastleggen. Hier later nog iets aan wijzigen of toevoegen, dat kan altijd...

Wie spreek je het best aan?

De meeste hulpverleners kunnen je een eind op weg helpen. Richt je dus in de eerste plaats tot de hulpverlener bij jou in de buurt, denk hierbij zeker aan je huisarts en aan de maatschappelijk assistent van je ziekenfonds die je ook op praktisch vlak kan ondersteunen.

Meer weten?
02/511 91 20
info@zorgplanning.brussels
www.zorgplanning.brussels

OVERLEG BRUSSELS THUISZORG **Huis voor Gezondheid**

In samenwerking met
B Koning Boudewijnstichting

6. WEBSITE

HOME-INFO vzw
INFORMATIE & ADVIES OVER RUSTHUIZEN

Welkom

Deze site beantwoordt aan de voorwaarden van toegankelijkheid voor blinde en slechtziende personen

U zoekt een rusthuis, een RVT, een WZC, een serviceflat, een dagcentrum, een kortverblijf, nachtopvang in Brussel en Halle-Vilvoorde?
HOME-INFO BRUSSEL helpt u hierbij, geeft informatie en advies.

Home-Info Brussel beschikt over alle gegevens van de rusthuizen, RVT's, woonzorgcentra, serviceflats, dagverzorgingscentra, kortverblijven, nachtopvang, crisisopvang in het Hoofdstedelijk Gewest Brussel en in de regio Halle-Vilvoorde.

vzw HOME - INFO
Lafossestraat, 76 - bus 1, 1000 Brussel
Tel. 02511 91 20
Fax: 02511 91 21
E-mail: home.info@msc.irapnet.be

Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling
Interventie, advies, luisteren, registreren, opvolgen, preventie
02511 91 20
E-mail: brusselsomb@msc.irapnet.be

Nieuws

- **Practisch Dementie** – zaterdag 23/04/2016
Op zaterdag 23 april 2016 zoomen we in op ethische vragen en dementie. We verwelkomen Liesbet Mahieu, ethicus aan de KU Leuven. Zij zal het hebben over ethische vragen rond hoe je de persoon met dementie kan blijven behouden bij beslissingen, de samenlevingsaanpak, vroegtijdige zorgplanning, stemmen en veiligheid. Er zal gerichte aandacht zijn aan een klare en duidelijke uitdaging te geven. Dit praktisch gaat door in DVC Huzza Sint-Mikola, Spingelstraat 37, 1000 Brussel, van 14u tot 16u30. [Fiche Practisch Dementie Brussel - voorjaar 2016](#) Een organisatie van vzw Magnolia, Huzza Sint-Mikola, Alzheimerliga, Mantelzorg Overleg Comité en BDCS.
- **Dementie en nu** – vanaf 26/02/2016
"Dementie en nu" richt zich naar de mantelzorger die thuis of daarbuiten voor iemand met dementie zorgt. In de 10 bijeenkomsten van "Dementie en nu" worden knooppunten, kennis en vaardigheden meegegeven en is er ruimte voor reflectie met deagenden over de behandelde onderwerpen. De bijeenkomsten worden gegeven voor een vaste groep van 8 à 15 mantelzorgers van een persoon met jongledementie. Zie ook rubriek dementie op deze website. [Fiche Dementie en nu - Transit 02/2016](#)

De website van Home-Info werd gecreëerd om iedereen die op zoek is naar informatie over de residentiële ouderenvoorzieningen nog efficiënter te informeren.

Naast de algemene informatie over alles wat men moet weten bij het zoeken naar een rusthuis, de opname, administratieve formaliteiten, enz... is er een "zoekrubriek" voorzien waarbij vlot informatie over een rusthuis, woonzorgcentrum, RVT, serviceflat, assistentiewoning, kortverblijf, dagverzorgingscentrum,... kan gevonden worden. Deze gegevens worden up to date gehouden

Op deze website is eveneens een aparte rubriek gewijd aan het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling. Hier wordt uitgebreid informatie gegeven over de problematiek van ouderenmis(be)handeling, wat ouderenmis(be)handeling is, welke de signalen zijn, wat men kan doen. Ook wordt de werking van het meldpunt uitgelegd en er staat een risico-taxatie-instrument vermeld. De website is toegankelijk voor blinde en slechtziende personen.

In 2017 kregen wij 18.423 bezoekers op onze website waarvan 83% nieuwe gebruikers

7. PROMOTIE

7.1 Folder/affiche

Home-Info beschikt over eigen folders en affiches. Dit materiaal wordt verspreid onder verschillende sociale organisaties zoals de lokale dienstencentra, OCMW's, mutualiteiten, ziekenhuizen, ouderenverenigingen, enz. Bij infosessies, vormingen en voordrachten en op beurzen worden deze folders en affiches eveneens uitgedeeld onder het doelpubliek. Hierdoor is de burger en het werkveld op de hoogte van het bestaan en de werking van Home-Info.

Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling heeft in samenwerking met Sepam (Service d'Ecoute pour Personnes Agées Maltraitées) een tweetalige folder en affiche aangemaakt. Deze folder en affiche werden verspreid binnen organisaties en bij personen die eventueel geconfronteerd kunnen worden met ouderenmis(be)handeling, zoals sociale diensten van OCMW's, residentiële voorzieningen, mutualiteiten, thuiszorgdiensten, ziekenhuizen, huisartsen, gemeenschapscentra, regionale en lokale dienstencentra, enz...

7.2. DVD Mariette – Christophe Reyners

In samenwerking met Sepam en de Koning Boudewijnstichting werd de documentaire Mariette van Christophe Reyners op DVD gezet.

Deze DVD kan gebruikt worden als ondersteuning en als werkinstrument voor professionele hulpverleners bij vormingen over kwaliteitsvolle zorg voor mensen met dementie.

Professionele hulpverleners in de ouderenzorg worden niet alleen geconfronteerd met de emoties van de oudere persoon maar ook met de eigen emoties en de eindigheid van het eigen bestaan. Oudere personen verzorgen is dus niet altijd evident. Bij ouderen met dementie is alles nog wat complexer. Daarom is het zinvol om stil te staan bij onze houding t.o.v. ouderen met dementie. Hoe komt ons gedrag over bij deze mensen? Hoewel hun geheugen soms rare sprongen maakt, hebben mensen met dementie nog meer nood aan emotionele steun en menselijke warmte dan andere oudere personen. Een weloverwogen benadering van mensen met dementie zal de hulpverlener helpen om deze personen een gevoel van welbevinden te geven. Nadenken over de rol als zorgverstreker helpt om een persoon met dementie in een ander perspectief te zien.

8. VORMINGEN

8.1. Externe vormingen

Om de expertise binnen het team van Home-Info en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling uit te breiden, werd deelgenomen aan volgende vormingen:

Datum	Onderwerp	Organisatie
20-1-2017	En route pour la vie - Franstalig project	Infor-Homes
3-2-2017	Praatcafé dementie - Voorafgaande zorgplanning	brOes
24-2-2017	VZP: zin en onzin van wilsverklaringen	Brel
2-3-2017	Burn-out: dreiging of opportuniteit	AKSI/de Bottelarij
1-3-2017	Zingeving in de ouderenzorg	Uitgeverij Vanden Broele
8-3-2017	Maladie d'Alzheimer: projet de vie et fin de vie	Ligue Alzheimer en RH Anne Sylvie Mouzon(Sint-Joost)
15-3-2017	RIZIV: praktische uitleg	Huize Sint-Monika
16-3-2017	Iedere persoon is Uniek: BAM-methode	Gezondheidsmeeting
20-3-2017	Lezing: Happy@work	VGC
22-3-2017	Kenniscentrum WWZ vzw	BOT
21-4-2017	Opleidingsdag enquêteur zingeving bij ouderen	OKRA - KUL
9-5-2017	Studiedag 'Brussel aangename stad om oud te worden ..?'	Brusselse Parlementsleden Khadija Zamouri en Abdallah Kanfaoui
17-5-2017	Werking OCMW Schaarbeek + bezoek Kriekenboomgaard	Zorgknooppunt-overleg
30-05-2017	Montessori-Methode bij ouderen met dementie	Senior Montessori
7-6-2017	Een meldpunt vereenzaming in Brussel?	Info- en Adviesmeeting BOT
15-6-2017	Inspiratiedag Ouderenmis(be)handeling	VLOCO
16-6-2017	En route pour la vie - Franstalig project	Fédération des CPAS
20-6-2017	De Helende kracht van kunst	Br.e.l
20-6-2017	Contact Plus: een samenwerking tussen OCMW en Gemeente Etterbeek	BOT - ZKP-Overleg
20-6-2017	Gluren bij de burens - Nederland	Café Soirée - CM/Okra/LDC De Spil Meise
27-6-2017	E-Health - éénlijn.be: een verkenningstocht door e- gezondheid	HVG
5-9-2017	Geheugenkliniek UZ Brussel: een niet medicamenteuze benadering en cognitieve revalidatie van thuiswonende patiënten met dementie.	BOT - ZKP-Overleg
7-9-2017	Baluchon, een adempauze, rust en begeleiding voor mantelzorgers van een persoon met Alzheimer	BOT – ZKP-Overleg
14-9-2017	Voorstelling Digitaal platform SOCIALCARE	Kenniscentrum WWZ
4-10-2017	Nieuwe mogelijkheden en werking van Brap en DOP in de sector voor mensen met een handicap	Stuurgroep Mantelzorg
5-10-2017	Vorming (Vroeg)Tijdige zorgplanning	BOT/Huis voor Gezondheid/Home-Info
9-10-2017	Werking DVC Terranova (opvang personen met NAH) en DVC Vitanova(opvang personen met jong- dementie)	BOT – ZKP-Overleg
10-10-2017	Storend gedrag bij mensen met dementie / referentiepersoon dementie	LBC-CLAP Europa ziekenhuizen
12-10-2017	Persoonsvolgende Financiering (PVF): een praktische toelichting over de mogelijkheden en voorwaarden	BOT – ZKP-Overleg
17-10-2017	Bezoek Abbeyfields huis "Entre voisins" in Etterbeek	BOT – ZKP-Overleg

19-10-2017	Debat: Gezondheidszorg: Autonomieverzekering voor Brussel	Economische en Sociale Raad voor BHG
27-10-2017	Lunchdebat: Palliatieve sedatie: Trage euthanasie of sociale dood?	Expertisecentrum "Waardig Levenseinde"
7-11-2017	Teamvorming: Vlaamse Sociale Bescherming en VSB Brussel	Kenniscentrum WWZ
17-11-2017	Hoe collega's elkaar kunnen helpen bij moeilijke omgangssituaties met ouderen	Campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen - Odisee
2-12-2017	Alles kan beter - Debat : 15j wet palliatieve zorg, euthanasiewet, patiëntenrechtenwet	Br.e.l.
5-12-2017	Jongdementie	Overlegplatform dementie

8.2. Interne vormingen

Er wordt deelgenomen aan verschillende supervisiemomenten georganiseerd door de dienst Sepam (Service d'Ecoute pour Personnes Agées Maltraitées), de Franstalige zusterorganisatie van het meldpunt.

Hier worden casussen besproken onder leiding van een supervisor. De bedoeling is het reflecteren op de eigen manier van werken om tot een beter inzicht te komen van de eigen werkwijze.

9. OVERHEID

9.1. Deelname aan de studie over de profielen van de bewoners O-A in de rusthuizen voor (ROB) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

DEEL 2: Traject, oriënteringslogica, opvang en alternatieven

De Overheid heeft de opdracht gegeven aan de ULB om een studie uit te voeren over de redenen waarom bewoners met een O of A-profiel op de Katz –schaal kiezen om naar een rusthuis te gaan. Samen met Infor-Homes werden er enkele overlegmomenten georganiseerd met Sylvie Carbonnelle socio-antropoloog aan de ULB en Jan De Schampelaere, socioloog aan de VUB.

Er werd dieper ingegaan op verschillende thema's:

- Studie O- en A-profielen in Brusselse rusthuizen of niet?
- Wie zijn deze bewoners met een O- en A-profiel?
- Waarom gaan deze personen naar een rusthuis?
- Cijfers over opname van O en A in ROB?
- Objectiveren van behoeften van deze bewoners
- Waarom kunnen zij niet thuis worden opgevangen?
- Consultants bij Home-Info willen meestal naar een rusthuis
- Wie beslist over opname ?

In 2018 zullen de resultaten bekend gemaakt worden.

9.2. Antwoorden formuleren op parlementaire vragen

9.2.1. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

- 27/03/2017 over wachtlijsten

9.2.2. Vlaamse Gemeenschapscommissie

- 17/02/2017 Evolutie van het aantal mensen in woonzorgcentra in de toekomst.
- 17/02/2017 Initiatieven en activiteiten die plaatsvinden om ouderen langer thuis te laten blijven.
- 25/04/2017 Nederlandstalige slachtoffers van ouderenmis(be)handeling in Brussels Hoofdstedelijk Gewest

9.2.3. Vlaams parlement

- Cijfermateriaal van het Brussels Meldpunt Ouderenmisbehandeling

1. SAMENWERKING IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

1.1 Samenwerking met asbl Infor-Homes

Vzw Home-Info werkt nauw samen met de Franstalige organisatie asbl Infor-Homes. Deze samenwerking gebeurt onder de vleugels van de **Overkoepelende vzw 'Home-Info/Infor-Homes'**.

deze samenwerking uit zich in volgende items:

- gezamenlijke planning van de bezoeken aan de voorzieningen
- supervisie
- gezamenlijk overleg met de inspectie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
- vorming voor beide teams
- permanente uitwisseling van onze gegevens
- gezamenlijke overlegmomenten met verschillende instanties

1.2. Samenwerking met SEPAM

Voor de uitwerking van het GGC project ouderenmis(be)handeling wordt er samengewerkt met SEPAM (Service d'Ecoute pour Personnes Agées Maltraitées) van Infor-Homes.

Op regelmatige basis zijn er onderlinge contacten en overlegmomenten om onderlinge afspraken te maken en om de werking op elkaar af te stemmen betreffende de hulpverleningsmethodiek, vorming, preventie, sensibilisatie enz...

Ieder jaar organiseren we in juni samen met Sepam een colloquium. Het thema in 2017 werd "Beschermingsmaatregelen: het gaat je niet in de koude kleren zitten".

1.3. Stuurgroep OMB.

- In 2009 werd een Stuurgroep opgericht met als doel een samenwerking tot stand te brengen tussen de verschillende hulpverlenende partners actief in het Nederlandstalig Brussels werkveld. Hierdoor wordt een interdisciplinaire benadering gewaarborgd en het draagvlak voor de opvang van problemen van ouderenmis(be)handeling vergroot.

In de Stuurgroep is er een ruime vertegenwoordiging van actoren zowel binnen als buiten de zorgverlening o.a. BOT, ZorgPlus, Familiehulp, Brussels Ouderenplatform, Slachtofferhulp CAW Brussel, Dienst Politie Slachtofferbejegening, Expertisecentrum Dementie Broes, Huis voor Gezondheid, Mederi, een voorlopige bewindvoerder, Federatie Socialistische Mutualiteiten, Onafhankelijke Ziekenfondsen, Federatie Christelijke Mutualiteiten, VGC.

- Er werd een protocol uitgewerkt waarin de engagementen van de verschillende partners inzake de hulpverleningsmethodiek omschreven werden.

- De Stuurgroep heeft driemaandelijks overleg.

1.4. Samenwerking met de administratie van de GGC

Home-Info en Infor-Homes hebben op regelmatige basis overlegvergaderingen met de **inspectiedienst van de bi-communautaire rusthuizen**.

Zij zijn ook belangrijke partners bij de behandeling van klachten over residentiële voorzieningen erkend door de GGC. De samenwerking verloopt via casusbespreking betreffende individuele klachten en overlegvergaderingen waar nieuwe informatie over de residentiële voorzieningen worden uitgewisseld en dossiers van voorzieningen worden besproken.

1.5. Samenwerking met de Nederlandstalige organisaties in het Brusselse

Home-Info en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling zijn lid (stuurgroep, Raad van Bestuur of Algemene Vergadering) van een aantal Brusselse organisaties die actief zijn binnen de ouderenzorg of werken samen met:

- Brussels Overleg Thuiszorg (BOT)
- Expertisecentrum Dementie Broes (Overlegplatform Dementie)
- Huis voor Gezondheid (Stuurgroep mantelzorg)
- Kenniscentrum WWZ (Welzijn, Wonen, Zorg)
- Forum Palliatieve zorg – Brussels Expertisecentrum Waardig Levenseinde (Br.e.l).
- Brussels Ouderenplatform

1.6. Samenwerking met sociale diensten

Van ziekenhuizen, mutualiteiten, OCMW's, CAW's, Regionale en Lokale Dienstencentra enz...

1.7. Samenwerking met onderwijs

Home-Info en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling verlenen hun bijdrage bij het informeren, nalezen en jureren van eindwerken:

- Odisee: Campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen:
 - Belevingsgerichte zorg bij bewoners met dementie

2. SAMENWERKING IN VLAANDEREN

2.1. Samenwerking met het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

Op regelmatige basis heeft Home-Info contact en overleg met de **Woonzorglijn**, betreffende de woonzorgcentra in de regio Halle-Vilvoorde alsook de erkende voorzieningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Home-Info en het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling zijn ook belangrijke partners bij de behandeling van klachten over residentiële voorzieningen erkend door **Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid**. De samenwerking verloopt via casusbespreking betreffende individuele klachten, opvragen van inspectieverslagen en uitwisseling van informatie.

2.2. Samenwerking met VLOCO.

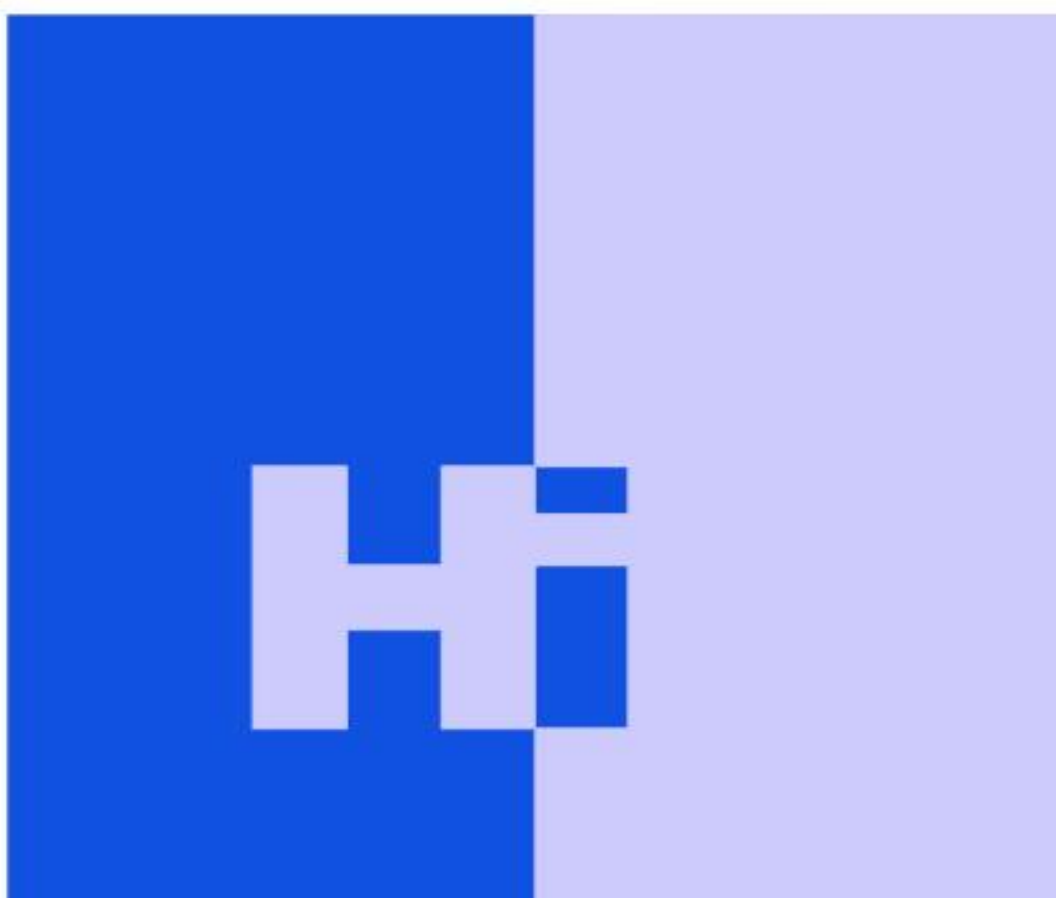
Het Vlaams Meldpunt Ouderenmis(be)handeling werd omgebouwd tot het **Vlaams Ondersteuningscentrum Ouderenmis(be)handeling (VLOCO)**. Hulpverleners uit Vlaanderen kunnen er terecht voor advies, informatie en casusbespreking. Wij hebben regelmatig contact alsook casusoverleg in moeilijke dossiers. Jaarlijks komen we samen om ervaringen over de problematiek van ouderenmis(be)handeling te bespreken.

2.3. samenwerking met de hulplijn 1712.

Sinds maart 2012 ging de **Hulplijn 1712** voor **misbruik, geweld en kindermishandeling** van start binnen Vlaanderen en in Brussel. Deze hulplijn is toegankelijk via het nummer **1712**. Een slachtoffer van ouderenmis(be)handeling of iedereen die een vermoeden heeft van een situatie van ouderenmis(be)handeling kan er terecht.

In 2014 werd de **Hulplijn 1712** van Brussel overgeplaatst naar Leuven. Sindsdien verwijst de Hulplijn 1712 alle meldingen van ouderenmis(be)handeling betreffende Brussel door naar het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling. Jaarlijks komen de beide organisaties samen om de verdere samenwerking te bespreken.

HOME-INFO

WERKING

1. INFORMATIE/ADVIES

Kiezen voor een residentiële ouderenvoorziening is een ingrijpende en belangrijke beslissing die men goed moet voorbereiden. De juiste keuze maken uit de hoeveelheid aan voorzieningen is niet gemakkelijk.

Home-Info is een organisatie die ouderen en hun familie alsook hulpverleners helpt bij het zoeken naar een residentiële ouderenvoorziening door het geven van informatie, advies en oriëntatie over:

- alle residentiële ouderenvoorzieningen (woonvormen) in het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het arrondissement Halle-Vilvoorde**. Residentiële woonvormen zijn zowel rusthuizen (ROB), rust- en verzorgingstehuizen (RVT), serviceflats, assistentiewoningen als alternatieve formules zoals dagopvang, kortverblijf, enz...
- de kwaliteit van deze voorzieningen,
- belangrijke gegevens van algemene aard betreffende de wetgeving, het afsluiten en ondertekenen van een overeenkomst bij de opname, het huishoudelijk reglement, betalingsmodaliteiten, enz...

2. ALGEMENE FUNCTIE

Home-Info **registreert** alle vragen, problemen en noden van de sector betreffende de residentiële voorzieningen. Knelpunten, leemten worden **gesignaleerd** aan bevoegde overheden of betrokken organisaties.

Daarnaast werkt Home-Info eveneens **sensibiliserend en preventief** door het organiseren van vormingsmomenten/infosessies, het uitbrengen van publicaties omtrent ouderenzorg en participatie aan studiedagen, colloquia enz...

METHODIEK

Om de methodiek van Home-Info te omschrijven is het belangrijk een onderscheid te maken tussen twee aspecten nl.

1. het **inwinnen** van de informatie omtrent de residentiële voorzieningen
2. het **verstrekken** van informatie, advies en begeleiding aan personen op zoek naar een residentiële voorziening.

1. HET INWINNEN VAN INFORMATIE OVER DE RESIDENTIELE VOORZIENING

Dit gebeurt via diverse kanalen, waarvan **het bezoek aan de voorziening** het belangrijkste is. Daarnaast zijn er nog enkele andere informatiebronnen.

Het bezoek aan de voorziening heeft 2 luiken : een gesprek en een rondleiding

1.1. Het gesprek

Aan de hand van een uitgebreid vragenformulier tracht de afgevaardigde van Home-Info een beeld te krijgen van de betrokken voorziening. Zowel objectieve feiten als de visie van de voorziening worden bevraagd.

1.2. De rondleiding

Bij de rondleiding wordt de congruentie nagegaan tussen woord en daad. Er wordt m.a.w. getoetst of datgene wat verteld wordt ook werkelijk toegepast wordt in de dagelijkse werking en functionering.

Andere informatiebronnen

- Inlichtingen van sociale diensten
- Getuigenissen van bewoners en familieleden
- Getuigenissen van vroegere cliënten
- ...

De gegevens vanuit deze drie invalshoeken worden samengebracht en met elkaar vergeleken. Deze werkwijze laat ons toe een **beeld** te krijgen van de voorziening en van de kwaliteit van de dienst- en zorgverlening.

2. HET VERSTREKKEN VAN INFORMATIE, ADVIES EN BEGELEIDING

Wie op zoek is naar een residentiële voorziening wordt steeds uitgenodigd voor een **persoonlijk gesprek**. Indien het niet mogelijk is om tot bij Home-Info te komen, worden vragen telefonisch, schriftelijk of per mail beantwoord. Ook de website is een handig werkinstrument waarbij degenen die een rusthuis zoeken al heel wat informatie kunnen vinden.

Ieder individu is uniek, zo ook iedere zorgvraag. Het is bijgevolg belangrijk de persoon naar de “juiste” voorziening door te verwijzen. Ook iedere voorziening is verschillend: dit niet alleen qua prijs en comfort, doch ook wat betreft de architectuur en infrastructuur, het leefklimaat, de zorgverlening, enz... **Bij de keuze van een residentiële voorziening moet er rekening gehouden worden met al deze aspecten en worden de zorgvraag en het zorgaanbod zo goed mogelijk op elkaar afgestemd.** Een opname in een rusthuis **is vaak een crisismoment**, zowel voor de betrokkene als voor de familie. Ook de confrontatie met een steeds toenemende zorgafhankelijkheid gaat gepaard met tal van emoties. Tijdens het persoonlijk gesprek is het dan ook belangrijk voldoende aandacht te besteden aan deze **psychosociale factoren**.

Verder wordt **er informatie van algemene aard doorgegeven**, zoals info over de wetgeving, de normen, de rechten en plichten, enz. Ook het afsluiten en ondertekenen van een overeenkomst bij de opname, het belang van het huishoudelijk reglement,... komen hier aan bod.

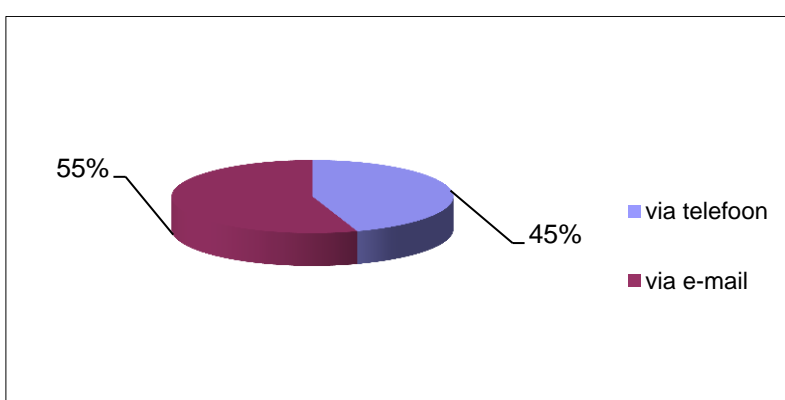
STATISTISCHE GEGEVENS

1. REGISTRATIE VAN DE OPROEPEN

In 2017 ontving Home-Info **1.052 oproepen** waaronder 472 telefonische oproepen en 580 oproepen via e-mail.

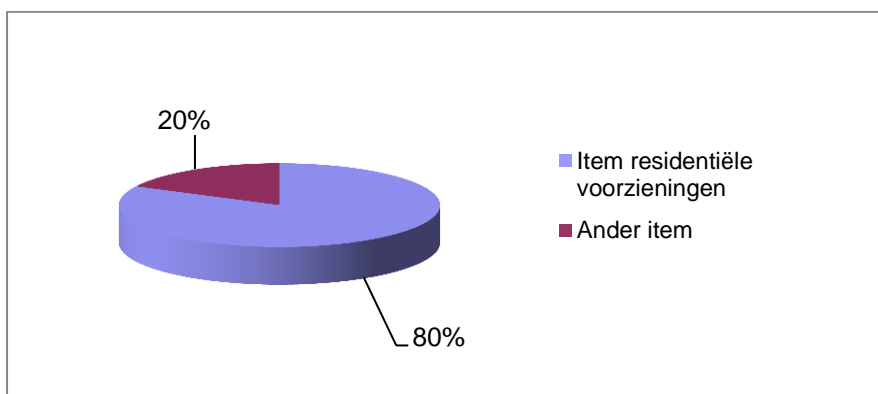
1. 1. AANTAL OPROEPEN

Via telefoon	472	45%
Via e-mail	580	55%
TOTAAL	1.052	100%

1. 2. AARD VAN DE OPROEPEN

Vragen over residentiële voorzieningen	838	80%
Andere vragen	214	20%
TOTAAL	1.052	100%

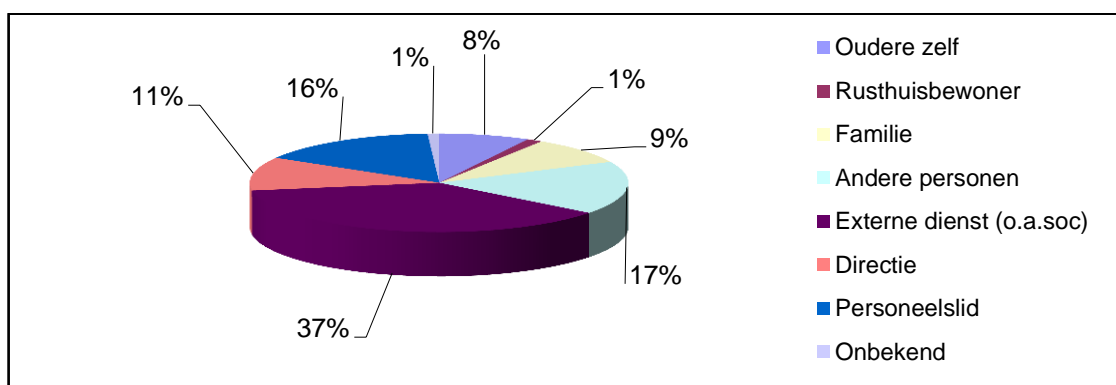

De meerderheid (**80%**) zijn vragen over **residentiële voorzieningen**.

Andere vragen gaan onder andere over voordrachten, overleg in verband met samenwerking en ook vragen over diverse onderwerpen zoals huren van woning, gegevens van thuiszorgdiensten, Brusselse zorgsector in het algemeen,

1.3. IDENTIFICATIE VAN DE OPROEPER

Oudere zelf	82	8%
Rusthuisbewoner	14	1%
Familie	94	9%
Andere personen	184	17%
Externe dienst (o.a. soc. dienst)	390	37%
Directie	121	11%
Personeelslid	164	16%
Onbekend	3	1%
TOTAAL	1052	100%

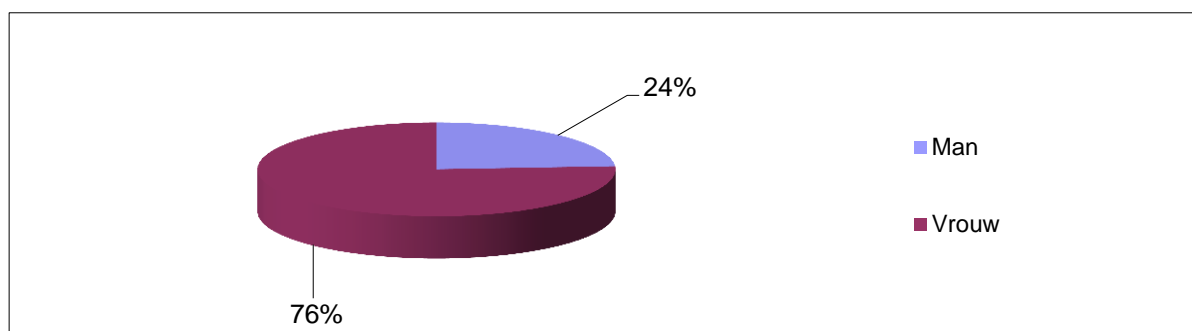

Home-Info wordt **vooral gecontacteerd door familieleden van de ouderen (9%)** en door **externe (sociale) diensten (37%)**.

Vaak zijn de ouderen al van respectabele leeftijd en zwaar zorgbehoevend en verkiezen ze dat hun kinderen of de sociale diensten van een ziekenhuis de nodige contacten leggen. Andere personen' (17%) zijn o.a. burens, vrienden en huisartsen van de oudere maar ook personen die ons contacteren voor een totaal andere reden.

8% van de ouderen neemt zelf contact op met Home-Info. Zij willen zelf hun toekomst plannen en informeren zich over de verschillende mogelijkheden van zorgverlening. Zij bereiden zich voor op de toekomst en willen met kennis van zaken zelf bepalen in welke voorziening ze later worden opgenomen.

1.4. GESLACHT

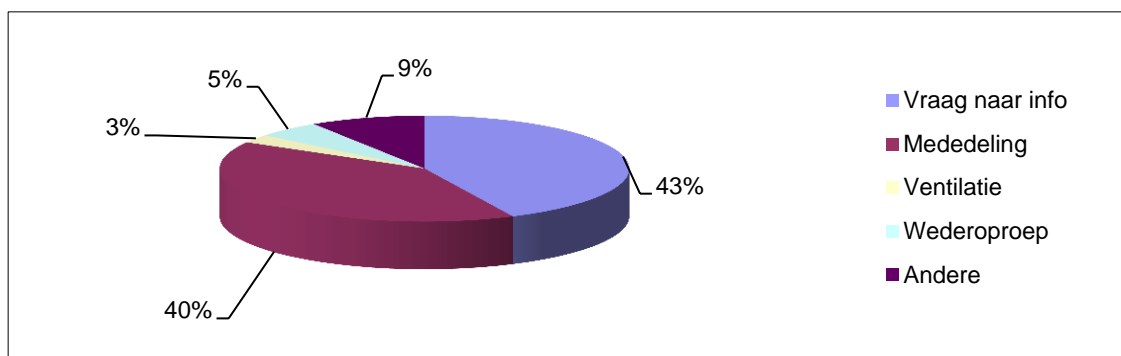

Man	252	24%
Vrouw	800	76%
TOTAAL	1.052	100%

De meerderheid van de personen die Home-Info contacteren **(76%) zijn vrouwen**. Deze gegevens illustreren dat de zorg voor ouderen voornamelijk door vrouwen wordt gedragen.

1.5. INHOUD VAN DE OPROEP

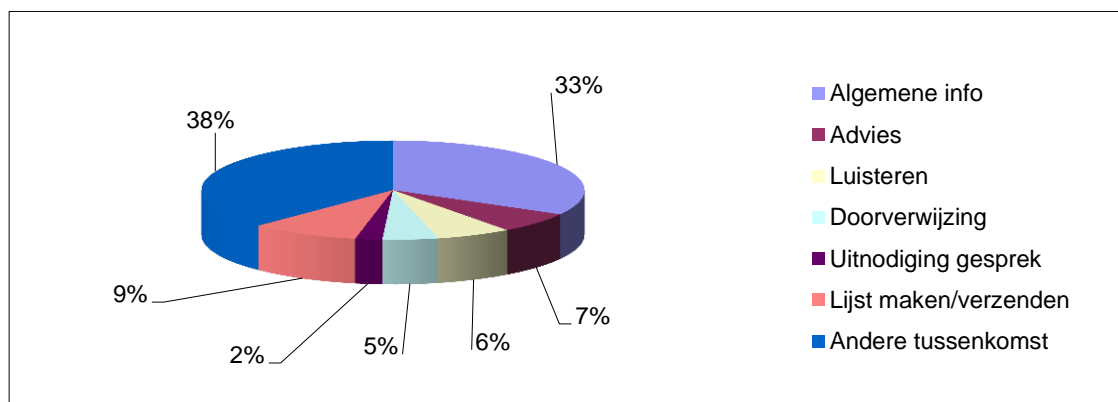
Vraag naar info	505	43%
Mededeling	475	40%
Ventilatie	30	3%
Wederoproep	60	5%
Andere	107	9%
TOTAAL	1177	100%

Het grootste aantal oproepen, **43%**, betreft **nood aan informatie**. Onder mededeling valt o.a. de melding van vrije plaatsen, doorgeven van nieuwe prijzen, wijziging van directie, verbeteren van foutieve gegevens op de website,...

1.6. AARD VAN DE INTERVENTIE

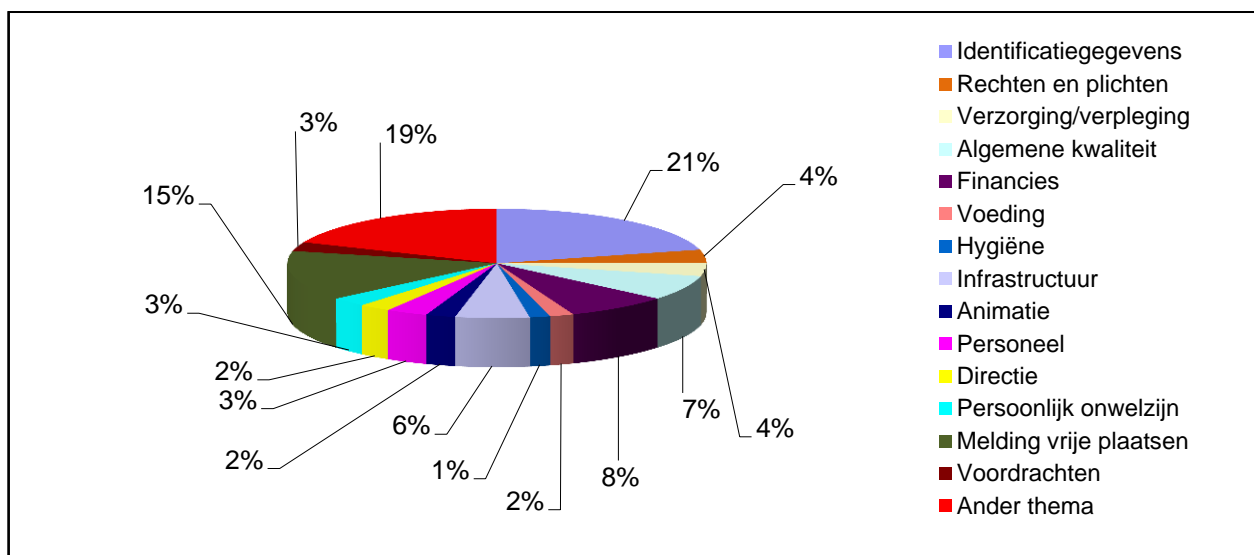
Algemene Info	466	33%
Advies	95	7%
Luisteren	89	6%
Doorverwijzing	66	5%
Uitnodiging gesprek	32	2%
Lijst maken/verzenden	129	9%
Andere tussenkomst	530	38%
TOTAAL	1.407	100%

De meerderheid van de oproepen (**40%**) gaan over vragen naar informatie en advies. Bij **11% van de oproepen gaat het over complexe hulpvragen**, waarbij we alle relevante elementen ivm de keuze van een rusthuis onderzoeken om nadien gepast advies te kunnen geven. Voor deze oproepen nodigen we de mensen uit voor een gesprek (2%) of sturen we een lijst op van mogelijke ouderenvoorzieningen na het overlopen van alle relevante factoren (9%).

1.7. INHOUDELIJK ASPECT VAN DE OPROEP

Identificatiegegevens	368	21%
Rechten en plichten	68	4%
Verzorging/verpleging	69	4%
Algemene kwaliteit	129	7%
Financies	139	8%
Voeding	32	2%
Hygiëne	28	1%
Infrastructuur	100	6%
Animatie	40	2%
Personeel	56	3%
Directie	43	2%
Persoonlijk onwelzijn	48	3%
Melding vrije plaatsen	259	15%
Voordrachten	47	3%
Ander thema	328	19%
TOTAAL	1.754	100%

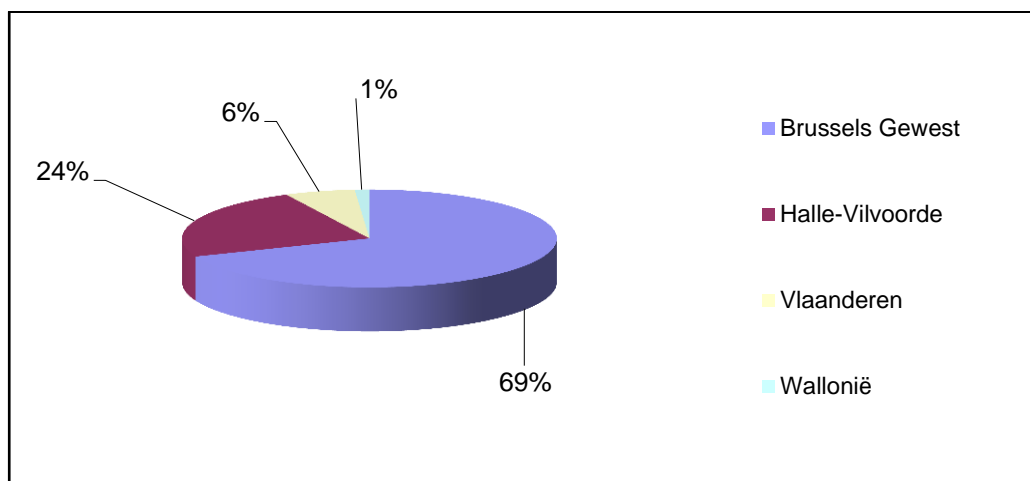

Men contacteert Home-Info met vragen rond **identificatiegegevens van ouderenvoorzieningen** (21%). Tijdens dit gesprek komen meestal ook heel wat **andere thema's** aan bod zoals informatie over **verzorging, rechten en plichten, voldoende personeel, enz...**

Daarnaast springen vooral vragen aangaande de **infrastructuur** (6%), het **financiële aspect** (8%) en de **kwaliteit** (7%) van het rusthuis in het oog.

1.8. REGIO

Brussels Gewest	817	69%
Halle-Vilvoorde	281	24%
Vlaanderen	72	6%
Wallonië	15	1%
TOTAAL	1.185	100%

Meer dan de helft van alle oproepen, 69%, zijn vragen over ouderenvoorzieningen in het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**. Door de toegankelijkheid van onze website nemen personen uit Vlaanderen en Wallonië vlugger contact met Home-Info voor advies en informatie over residentiële voorzieningen.

2. PROFIEL VAN DE PERSOON VOOR WIE MEN OPVANG ZOEKT

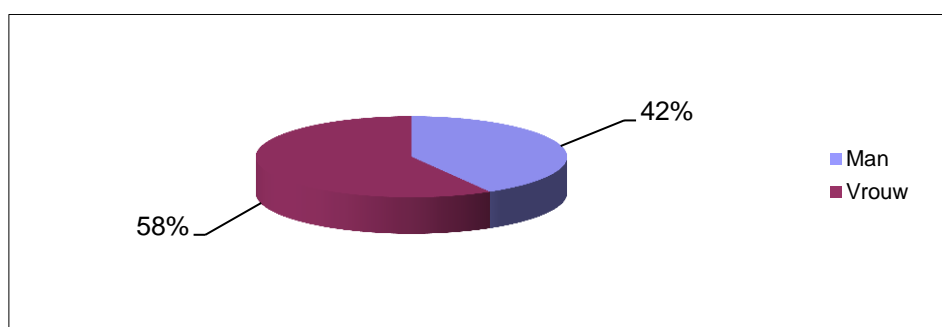
In 2017 hadden we een uitgebreid gesprek met 148 personen betreffende een opname in een rusthuis, RVT of serviceflat:

- in 11 situaties ging het over de opname van een echtpaar,
- in 1 situaties ging het over de opname van een moeder en zoon
- in 1 situatie ging het over de opname van een echtpaar en zoon

Dit betekent dat er **in het totaal voor 161 personen een residentiële opvang moest gezocht worden.**

2.1. GESLACHT

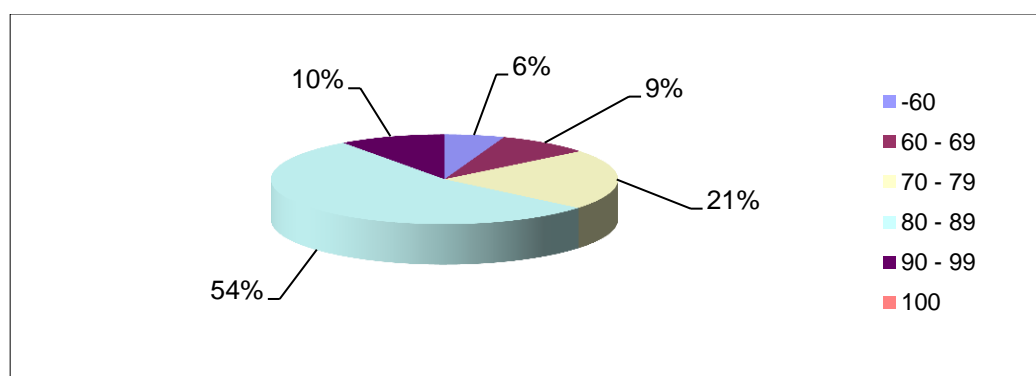
Vrouwen	94	58%
Mannen	67	42%
TOTAAL	161	100%

Deze tabel illustreert dat er **meer vrouwen** zijn in de oudere leeftijdscategorie **dan mannen**. Dit cijfer bevestigt zich jaarlijks.

2.2. LEEFTIJD

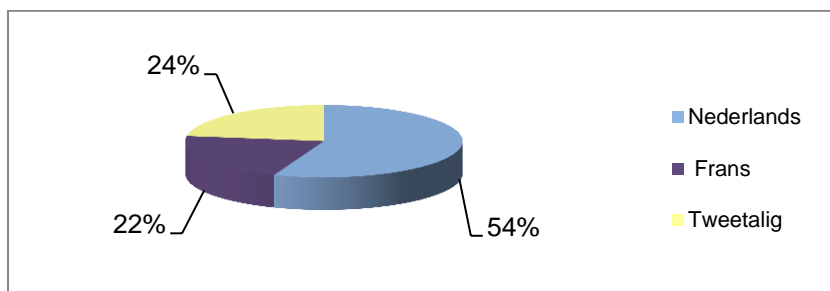
Tussen 50 - 59 jaar	9	6%
Tussen 60 - 69 jaar	14	9%
Tussen 70 - 79 jaar	35	21%
Tussen 80 - 89 jaar	87	54%
Tussen 90 - 99 jaar	16	10%
100 jaar	0	0%
TOTAAL	161	100%

De nood aan opname in een rusthuis of RVT is het **grootst binnen de groep van 80 tot 89 jarigen (54%), 10% is zelfs ouder dan 90 jaar**. Deze gegevens tonen aan dat ouderen zo lang mogelijk thuis blijven wonen.

2.3. TAAL

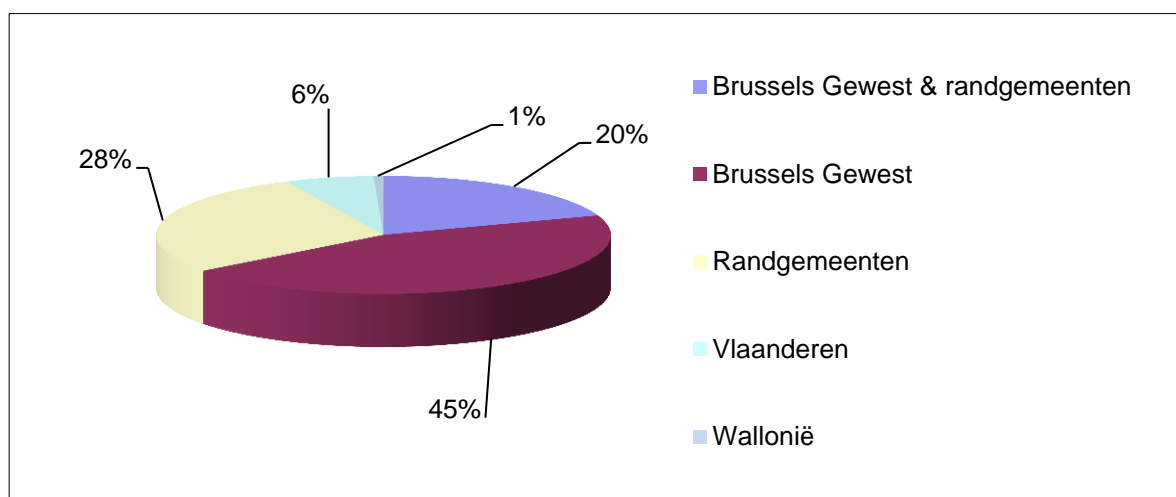
Nederlandstalig	86	54%
Tweetalig	39	24%
Franstalig	36	22%
TOTAAL	161	100%

De meerderheid, **nl. 54%** van de personen die beroep doen op Home-Info, zijn op zoek naar een residentiële opvang waar ze in het **Nederlands** terecht kunnen.

2.4. REGIO

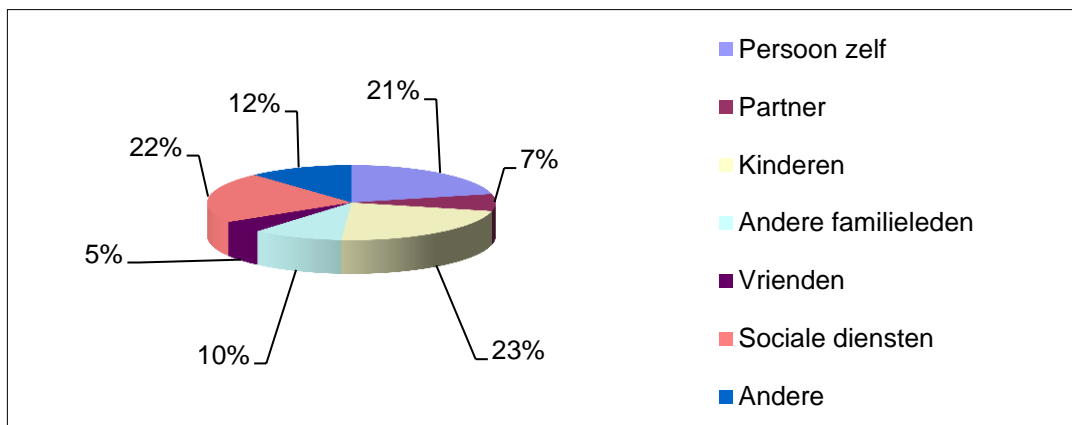
Brussels Gewest & randgemeenten	56	20%
Brussels Gewest	128	45%
Randgemeenten	81	28%
Vlaanderen	18	6%
Wallonië	2	1%
TOTAAL	285	100%

20% zoekt een residentiële opvang zowel in het **Brussels Gewest** als in de **randgemeenten**, **45%** uitsluitend in het **Brussels Gewest** en **28%** enkel in de **randgemeenten**.

2.5. CONTACTPERSOON

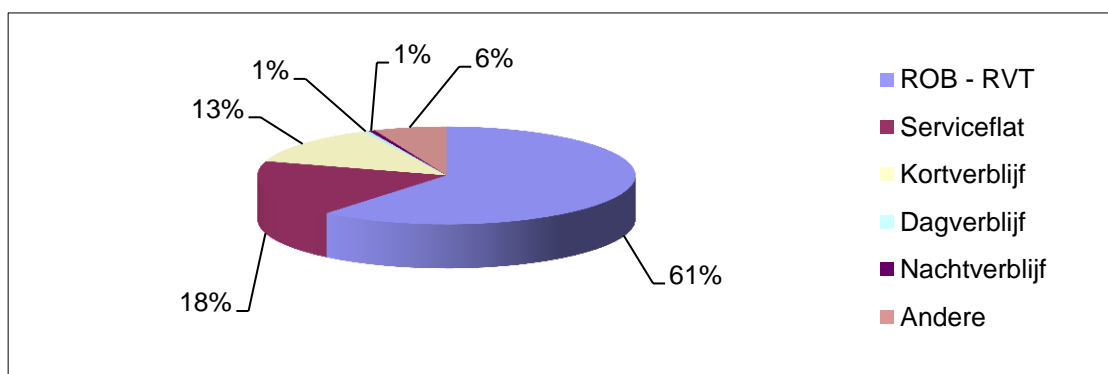
Kinderen	40	23%
Persoon zelf	38	21%
Sociale dienst	39	22%
Partner	13	7%
Andere familieleden	18	10%
Vrienden	9	5%
Andere	21	12%
TOTAAL	178	100%

Opvallend dit jaar is dat **bijna evenveel ouderen zelf (21%) als kinderen (23%)** met Home-Info contact opnamen. In derde instantie zijn het sociale diensten (22%) die een beroep op ons doen. 7% van personen die ons contacteren zijn op zoek naar een opvang voor hun partner.

2.6. WELKE VOORZIENING ZOEKEN ZE

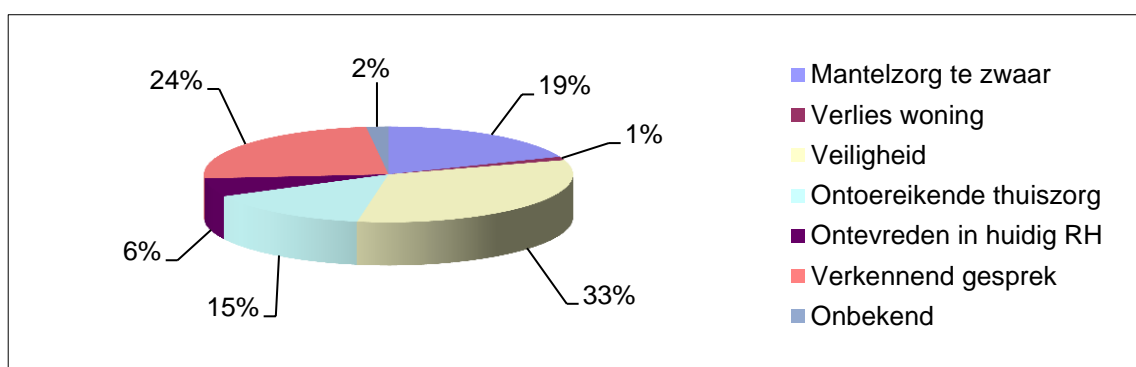
ROB-RVT	117	61%
Serviceflat	36	18%
Kortverblijf	25	13%
Dagverblijf	1	1%
Nachtverblijf	1	1%
Andere	12	6%
TOTAAL	192	100%

De meerderheid, nl. 61%, is op zoek naar een rusthuis of een RVT, 18% zoekt een serviceflat. De vraag naar een kortverblijf komt op de 3de plaats. 2% is op zoek naar een opvang voor overdag of enkel 's nachts.

2.7. MOTIEVEN

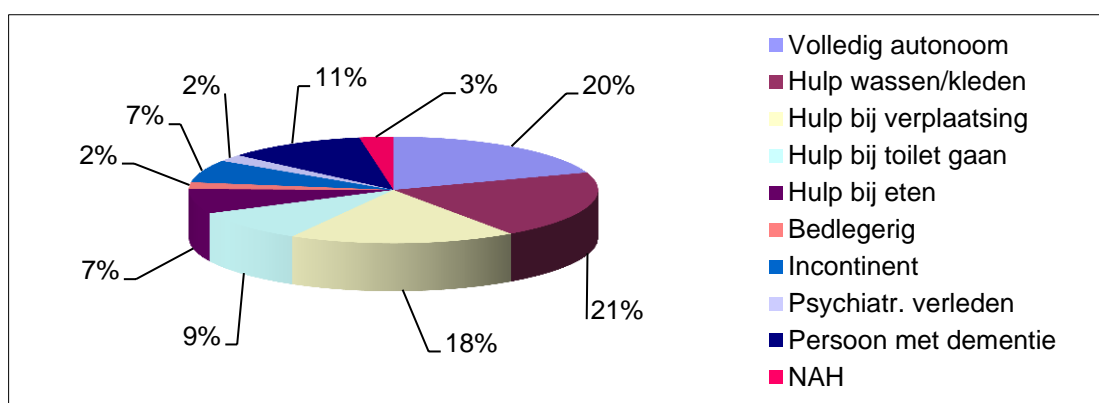
Mantelzorg te zwaar	49	19%
Verlies woning	3	1%
Veiligheid	84	33%
Ontoereikende thuiszorg	38	15%
Ontevreden in huidig rusthuis	16	6%
Verkennd gesprek	63	24%
Onbekend	5	2%
TOTAAL	258	100%

- Uit deze gegevens blijkt dat **33%** op zoek is naar een residentiële opvang **omwille van veiligheidsredenen**. Het betreft hier veelal de bezorgdheid van familieleden die vrezen dat het alleen wonen van hun ouder(s) werkelijke of potentiële risico's met zich meebrengt wegens hun gezondheidstoestand. We denken hier onder meer aan verwardheid, vergetelheid maar ook aan fysieke kwetsbaarheid (bv. vrees voor breuken bij het vallen,...)
- **19%** kiest voor een rusthuisopname van hun familielid omdat de **mantelzorg te zwaar geworden is**. Vooral in geval van een zware vorm van dementie kan de thuisverzorging te belastend worden omdat deze ouderen haast permanent toezicht nodig hebben. Ook veiligheidsmotieven spelen hier vast en zeker een rol.
- **15% van de rusthuisopnamen** is te wijten aan situaties waarbij de verschillende thuiszorginstanties niet meer kunnen beantwoorden aan de stijgende zorgvraag: de zorgen zijn te groot en te complex geworden.
- **6%** zijn ouderen die reeds in een residentiële ouderenvoorziening verblijven en waarbij hetzij de **oudere zelf, hetzij de familie ontevreden is over de dienstverlening of over bepaalde aspecten** daarvan. Zij contacteren Home-Info om zich te laten adviseren over een voorziening die beter tegemoetkomt aan hun specifieke behoeften. In bepaalde situaties worden mensen ook geconfronteerd met prijsverhogingen die voor hen onbetaalbaar blijken, waardoor ze naar een andere voorziening moeten uitkijken.
- **24%** doet beroep op Home-Info voor ouderen die nog thuis verblijven maar de **toekomst willen voorbereiden**. Tijdens deze gesprekken wordt het totale aanbod van de residentiële ouderenzorg verkend.

2. 8. LICHAAMELIJKE EN GEESTELIJKE GEZONDHEID

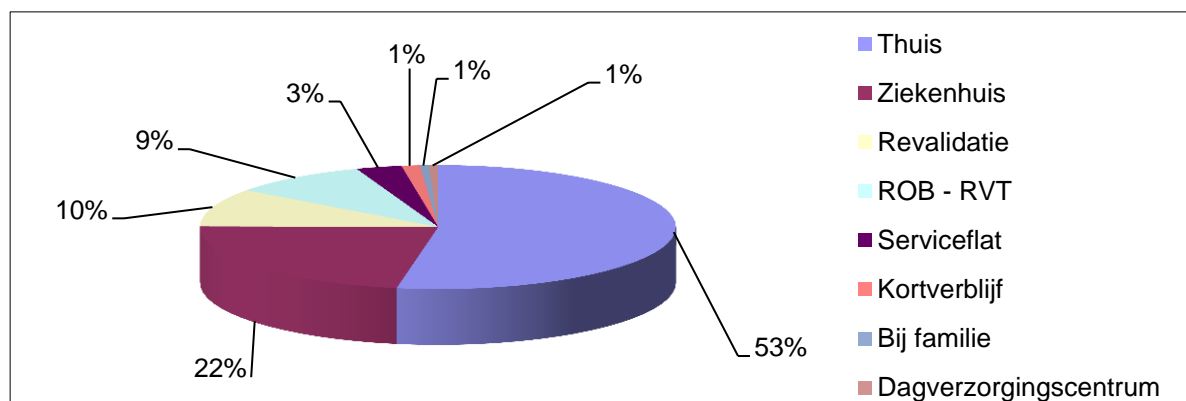
Volledig autonoom	66	20%
Hulp nodig bij wassen/ kleden	69	21%
Hulp nodig bij verplaatsing	60	18%
Hulp nodig bij naar toilet gaan	32	9%
Hulp nodig bij het eten	25	7%
Bedlegerig	7	2%
Incontinent	23	7%
Psychiatrisch verleden	7	2%
Persoon met dementie	37	11%
NAH	9	3%
TOTAAL	335	100%

De meerderheid van de personen die onze dienst contacteren zijn familieleden van de betrokkene. Zij informeren ons over de graad van zorgbehoefendheid van de oudere. Uit de gesprekken blijkt vaak dat dit niet altijd duidelijk omschreven kan worden. Het is ook zo dat verschillende criteria bij eenzelfde persoon aanwezig kunnen zijn.

2.9. HUIDIG VERBLIJF

Thuis	85	53%
Ziekenhuis	36	22%
Revalidatie	16	10%
ROB - RVT	15	9%
Serviceflat	5	3%
Bij familie /vrienden	1	1%
Dagverzorgingscentrum	1	1%
Kortverblijf	2	1%
TOTAAL	161	100%

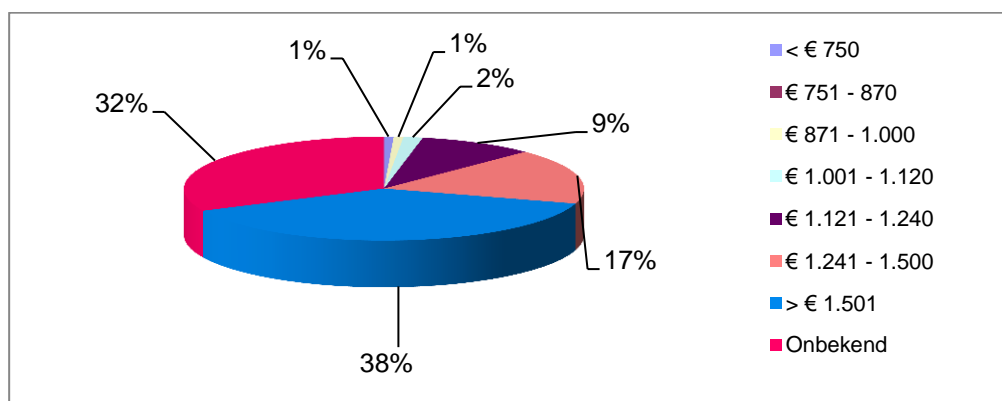

De meeste ouderen die opgenomen worden, **wonen thuis (53%)**, gevolgd door ouderen die in een ziekenhuis (**22%**) verblijven.

2.10. BESCHIKBAAR BUDGET

Opname in een RUSTHUIS

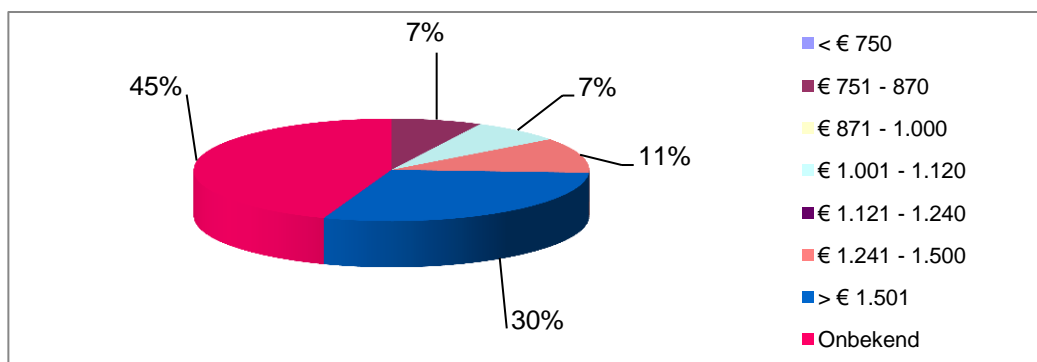
< € 750	1	1%
€ 751,00 – 870,00	0	0%
€ 871,00 – 1.000,00	1	1%
€ 1.001,00 – 1.120,00	2	2%
€ 1.121,00 – 1.240,00	12	9%
€ 1.241,00 – 1.500,00	22	17%
€ + 1.501,00	49	38%
Onbekend	41	32%
TOTAAL	128	100%

38% is bereid om meer dan € 1.501 te betalen voor een rusthuis. 17% vindt € 1.500 het maximum. Bij 32% hebben we geen informatie over de financiële mogelijkheden.

Opname in een SERVICEFLAT

< € 750,00	0	0%
€ 751,00 - 870,00	2	7%
€ 871,00 - 1.000,00	0	0%
€ 1.001,00 -1.120,00	2	7%
€ 1.121,00 -1.240,00	0	0%
€ 1.241,00 -1.500,00	3	11%
€ + 1.501,00	8	30%
Onbekend	12	45%
TOTAAL	27	100%

7% van diegenen die een serviceflat zoeken vinden € 870 per maand het maximum. Bij 45% van de bezoekers kregen we geen informatie over de financiële mogelijkheden. 30% is bereid om meer dan € 1.500 te betalen.

TOESTAND

RESIDENTIELE OUDERENVOORZIENINGEN BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Brussel kent een ruim aanbod aan residentiële ouderenvoorzieningen. Gedurende de periode 2008–2012 daalde het aantal residentiële voorzieningen (rusthuizen en serviceflats). In 2013 en 2014 is er een kentering. Wat het aantal bedden/serviceflats betreft is de situatie iets complexer. In 2011 lag het totaal aantal bedden/serviceflats lager dan in 2007. Vanaf 2013 begint een relatief forse groei. Volgende tabel geeft een overzicht van het aantal ouderenvoorzieningen gedurende de laatste tien jaren.

Jaar	Totaal voorzieningen (Rusthuizen en serviceflats)	Totaal bedden / serviceflats
2008	197	16.745
2009	195	16.614
2010	190	16.644
2011	183	16.329
2012	178	16.338
2013	179	16.786
2014	180	17.352
2015	188	17.800
2016	187	18.132
2017	188	18.177

Aan de hand van cijfermateriaal, vindt u op de volgende bladzijden een gedetailleerd beeld van de Brusselse residentiële ouderenvoorzieningen. Vooraf enkele observaties :

- Het Brussels Gewest telt **188 residentiële voorzieningen**, wat een capaciteit van **18.177 bedden** betekent :
 - hiervan zijn **156 rusthuizen met een capaciteit van 16.535 bedden**. Dit is een vermeerdering van 95 bedden tegenover 2016. *(Tabel 1)*
 - daarnaast zijn er **32 serviceflatgebouwen met 1.642 flats** of appartementen voor 1 of 2 personen. *(Tabel 7, 8 en 9)*
- Slechts **38% van de bedden zijn RVT-bedden**. *(Tabel 2)*
- **68%** van de Brusselse rusthuizen zijn **commercieel**, de **publieke sector** is goed voor **17%** en **15%** heeft een **vzw-statuut**. *(Tabel 3)*
- De meerderheid van de rusthuizen zijn erkend door de **GGC (95%)**. Zes rusthuizen (**5%**) hebben een erkenning van de **Vlaamse Gemeenschap**. *(Tabel 4)*
- Nog slechts **2%** van de rusthuizen hebben een capaciteit van **maximum 25 bedden**. **21%** hebben tussen de **26 en 75 bedden** en **67%** hebben meer dan **75 bedden**. *(Tabel 5)*
- In het Brussels Gewest zijn er **21 centra** die dagopvang aanbieden. **1 dagverzorgingscentrum in Brussel**, met een capaciteit van 10 plaatsen, is specifiek voor personen met **jong-dementie**. In 2017 kwamen er 5 dagcentra bij erkend door de GGC of de COCOF *(Tabel 10, 11 en 12)*
- In 2017 werden **2 rusthuizen en 1 serviceflatgebouw gesloten** en kwamen er **3 rusthuizen en 1 serviceflatgebouw bij**. *(Tabel 13, 14, 15 en 15)*

RUSTHUIZEN

AARD VAN DE VOORZIENING (ROB, RVT)

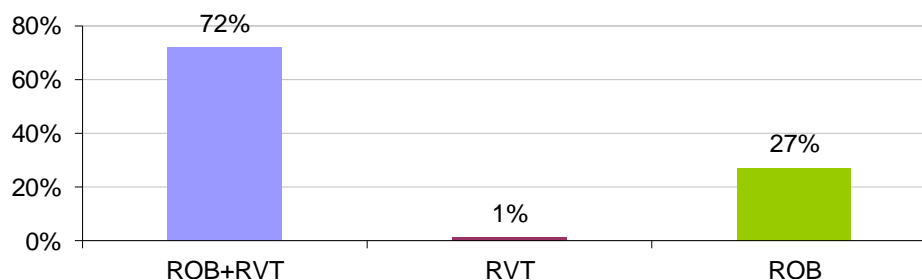
Tabel 1

ROB= rusthuis
RVT= rust- en verzorgingstehuis

GEMEENTE	ROB+RVT		Uitsluitend RVT		Uitsluitend ROB		TOTAAL	
	voorz.	bedden	voorz.	bedden	voorz.	bedden	voorz.	bedden
Anderlecht	14	1.632	-	-	2	215	16	1.847
Brussel	15	1.849	-	-	9	625	24	2.474
Elsene	2	311	-	-	5	358	7	669
Etterbeek	3	313	1	60	4	107	8	480
Evere	9	1.104	-	-	2	191	11	1.295
Ganshoren	2	211	-	-	1	58	3	269
Jette	9	1.013	-	-	1	90	10	1.103
Koekelberg	2	211	-	-	1	60	3	271
Molenbeek	12	1.452	-	-	2	69	14	1.521
Oudergem	5	398	-	-	2	80	7	478
Schaarbeek	6	834	-	-	3	193	9	1.027
St.-A.-Berch.	2	342	-	-	1	71	3	413
St.-Gillis	3	364	-	-	1	26	4	390
St.-Joost	1	147	-	-	-	-	1	147
St.-Lam.-Wol.	4	495	-	-	4	292	8	787
St.-Piet.-Wol.	4	412	-	-	-	-	4	412
Ukkel	12	1.538	-	-	3	260	15	1.798
Vorst	5	580	-	-	-	-	5	580
Waterm.-Bosv.	3	521	-	-	1	53	4	574
TOTAAL	113	13.727	1	60	42	2.748	156	16.535

H.I. december 2017

72%	1%	27%
-----	----	-----

Het Brussels Gewest telt 156 rusthuizen, met een totale capaciteit van 16.535 bedden. In vergelijking met 2016 kwamen er 95 bedden bij.

Deze tabel toont aan dat :

- 27% van de voorzieningen uitsluitend rusthuis (ROB) zijn.
- 72% van de voorzieningen functioneert als rusthuis en heeft eveneens RVT-bedden.
- 1% van de voorzieningen zijn uitsluitend RVT.

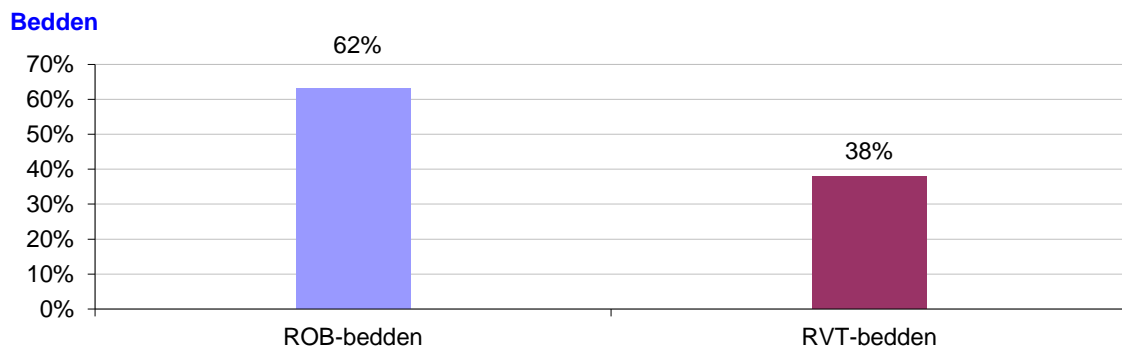
AANTAL BEDDEN (ROB, RVT)

Tabel 2

ROB= rusthuis
RVT= rust- en verzorgingstehuis

GEMEENTE	Aantal ROB	Aantal RVT	TOTAAL	
	bedden	bedden	voorz.	bedden
Anderlecht	1.065	782	16	1.847
Brussel	1.523	951	24	2.474
Elsene	489	180	7	669
Etterbeek	263	217	8	480
Evere	899	396	11	1.295
Ganshoren	189	80	3	269
Jette	677	426	10	1.103
Koekelberg	201	70	3	271
Molenbeek	964	557	14	1.521
Oudergem	289	189	7	478
Schaarbeek	648	379	9	1.027
St.-A.-Berch.	247	166	3	413
St.-Gillis	220	170	4	390
St.-Joost	77	70	1	147
St.-Lam.-Wol.	645	142	8	787
St.-Piet.-Wol.	227	185	4	412
Ukkel	1.152	646	15	1.798
Vorst	277	303	5	580
Waterm.-Bosv.	279	295	4	574
TOTAAL	10.331	6.204	156	16.535
<i>H.I. december 2017</i>	62%	38%		

ROB - RVT bedden

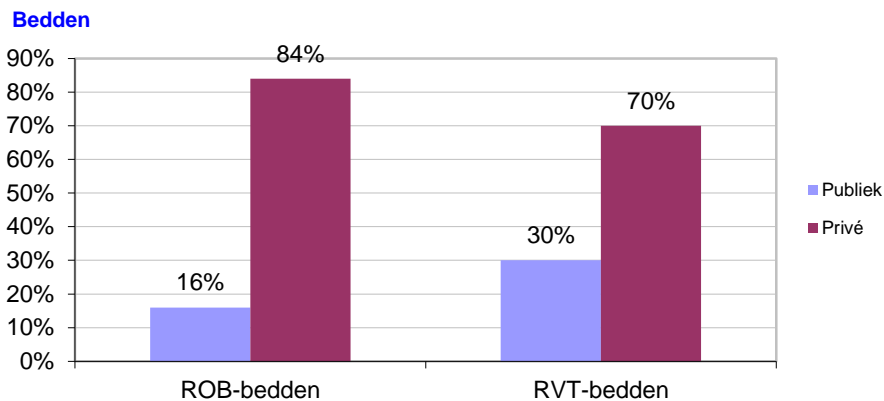

In 2017 kwamen er **53 RVT-bedden** en **62 ROB-bedden** bij. De stijging is minder uitgesproken dan in 2016. Een nieuw rusthuis heeft in het eerste jaar enkel een erkenning voor ROB-bedden. Pas na een jaar kunnen zij een erkenning als RVT aanvragen. Dit geldt niet voor RVT-bedden van rusthuizen die verhuisd zijn naar een nieuwbouw.

VERDELING ROB EN RVT VOLGENS STATUUT VAN HET RUSTHUIS

	bedden ROB		bedden RVT	
Private sector	8.649	84%	4.322	70%
Publieke sector	1.682	16%	1.882	30%

H.I. december 2017

Verdeling volgens statuut

Zoals vorig jaar, hebben de **private rusthuizen** procentueel gezien **heel wat meer ROB bedden** dan **de publieke sector**.

Wat betreft RVT-bedden is het verschil heel wat kleiner. De toename van **53 RVT-bedden in 2017** manifesteert zich vooral bij de private sector (+88 RVT-bedden).

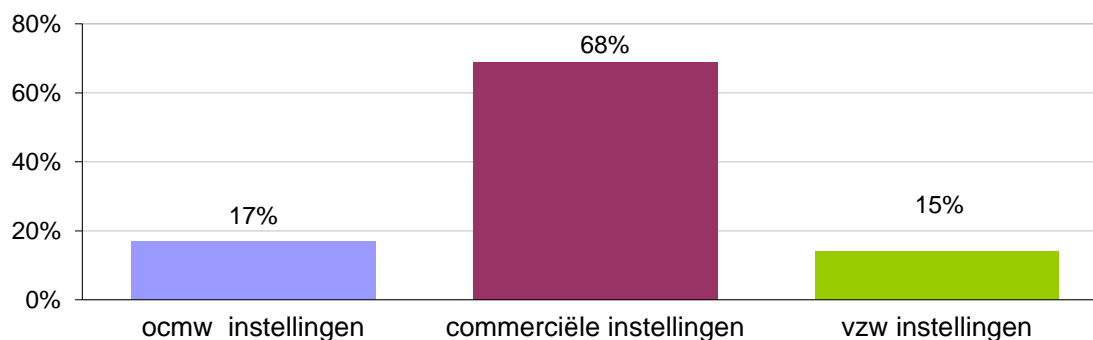
In **de publieke sector** zien we zelfs een **vermindering** van 35 RVT-bedden en 62 ROB-bedden tegenover 2016

STATUUT (ROB, RVT)

Tabel 3

ROB= rusthuis
RVT= rust- en verzorgingstehuis

GEMEENTE	Publieke sector		Private sector				TOTAAL	
	ocmw		commercieel		vzw		voorz.	bedden
	voorz.	bedden	voorz.	bedden	voorz.	bedden		
Anderlecht	1	193	12	1.379	3	275	16	1.847
Brussel	5	716	14	1.172	5	586	24	2.474
Elsene	2	268	4	270	1	131	7	669
Etterbeek	2	180	5	282	1	18	8	480
Evere	1	80	5	718	5	497	11	1.295
Ganshoren	1	152	2	117	-	-	3	269
Jette	1	90	7	740	2	273	10	1.103
Koekelberg	1	70	1	60	1	141	3	271
Molenbeek	1	187	12	1.197	1	137	14	1.521
Oudergem	1	74	6	404	-	-	7	478
Schaarbeek	2	255	7	772	-	-	9	1.027
St.-A.-Berch.	1	120	2	293	-	-	3	413
St.-Gillis	1	198	2	82	1	110	4	390
St.-Joost	1	147	-	-	-	-	1	147
St.-Lam.-Wol.	1	130	7	657	-	-	8	787
St.-Piet.-Wol.	1	171	2	153	1	88	4	412
Ukkel	2	241	11	1.278	2	279	15	1.798
Vorst	1	160	4	420	-	-	5	580
Waterm.-Bosv.	1	132	2	389	1	53	4	574
TOTAAL	27	3.564	105	10.383	24	2.588	156	16.535
<i>H.I. december 2017</i>	17%		68%		15%			
		21%		63%		16%		

- Wat betreft het **aantal rusthuizen** zijn de **commerciële** rusthuizen in de meerderheid (**68%**), **17%** zijn **openbare** rusthuizen en **15%** hebben een **vzw-statuut**.
- Wat het **aantal bedden** betreft bevinden zich **63%** van de bedden in **commerciële voorzieningen**, **21%** binnen de **publieke sector** en **16%** binnen de **vzw's**.

ERKENNING (ROB, RVT)

Tabel 4

ROB= rusthuis
RVT= rust- en verzorgingstehuis

GEMEENTE	GGC		Vlaamse Gemeenschap		TOTAAL	
	voorz.	bedden	voorz.	bedden	voorz.	bedden
Anderlecht	15	1.727	1	120	16	1.847
Brussel	21	2.143	3	331	24	2.474
Elsene	7	669	-	-	7	669
Etterbeek	8	480	-	-	8	480
Evere	9	1.107	2	188	11	1.295
Ganshoren	3	269	-	-	3	269
Jette	9	1.013	1	90	10	1.103
Koekelberg	3	271	-	-	3	271
Molenbeek	14	1.521	-	-	14	1.521
Oudergem	7	478	-	-	7	478
Schaarbeek	9	1.027	-	-	9	1.027
St.-A.-Berch.	3	413	-	-	3	413
St.-Gillis	4	390	-	-	4	390
St.-Joost	1	147	-	-	1	147
St.-Lam.-Wol.	8	787	-	-	8	787
St.-Piet.-Wol.	4	412	-	-	4	412
Ukkel	15	1.798	-	-	15	1.798
Vorst	4	435	1	145	5	580
Waterm.-Bosv.	4	574	-	-	4	574
TOTAAL	148	15.661	8	874	156	16.535
<i>H.I. december 2017</i>	95%		5%			

Naargelang de erkenning van het rusthuis zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest **twee verschillende regelgevingen van toepassing** :

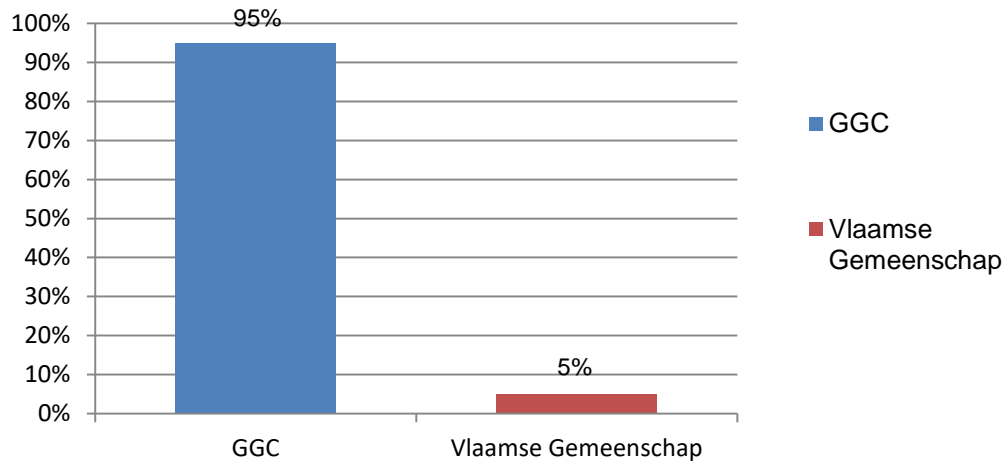
- Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC); zij moeten **tweetalig** werken,
- Vlaamse Gemeenschap; werken **Nederlandstalig**.

Sinds **1/01/2015** zijn alle rusthuizen met een **erkenning van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) overgestapt naar de GGC**.

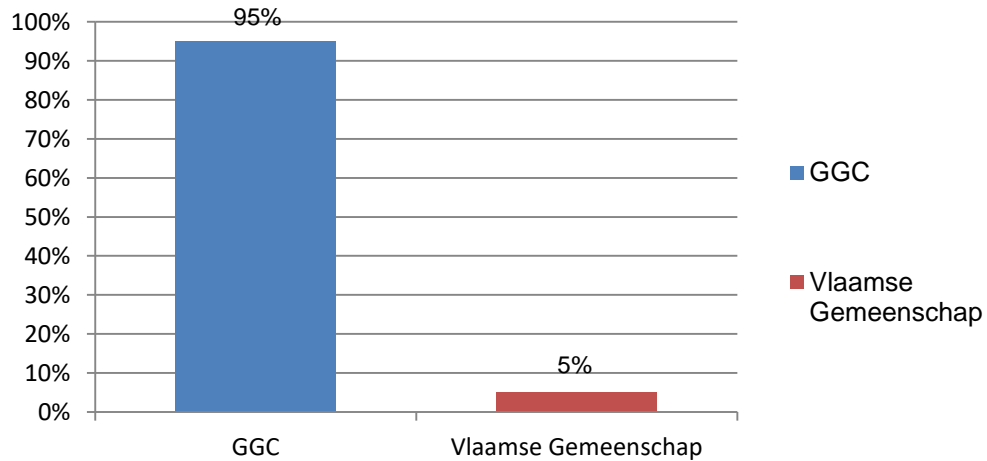
ERKENNING

Voorstelling van voorgaande tabel

Aandeel voorzieningen GGC - Vlaamse Gemeenschap

Aandeel bedden GGC - Vlaamse Gemeenschap

De meerderheid van de rusthuizen nl. **95%** hebben een erkenning van de GGC
Er zijn **8 rusthuizen (5%)** met een erkenning van de Vlaamse Gemeenschap.

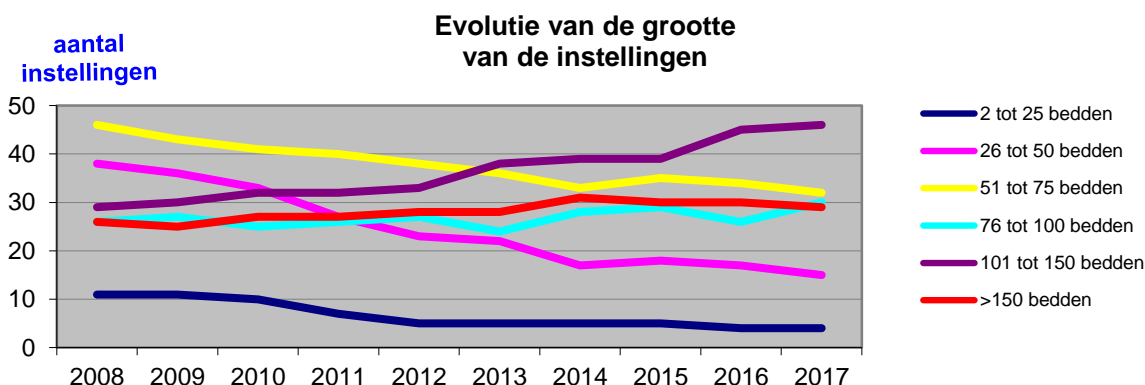
GROOTTE VAN DE VOORZIENING (ROB, RVT)

Tabel 5

ROB= rusthuis
RVT= rust- en verzorgingstehuis

GEMEENTE	aantal voorz. met 2 tot 25 bedden	aantal voorz. met 26 tot 50 bedden	aantal voorz. met 51 tot 75 bedden	aantal voorz. met 76 tot 100 bedden	aantal voorz. met 101 tot 150 bedden	aantal voorz. met > 150 bedden	Totaal Voorz.
Anderlecht	-	-	4	4	5	3	16
Brussel	1	3	3	6	8	3	24
Elsene	-	1	2	1	2	1	7
Etterbeek	2	2	1	1	2	-	8
Evere	-	1	1	1	5	3	11
Ganshoren	-	-	2	-	-	1	3
Jette	-	1	-	5	2	2	10
Koekelberg	-	-	2	-	1	-	3
Molenbeek	1	1	4	1	4	3	14
Oudergem	-	2	3	1	1	-	7
Schaarbeek	-	1	2	1	2	3	9
St.-A.-Berch.	-	-	1	-	1	1	3
St.-Gillis	-	1	1	-	1	1	4
St.-Joost	-	-	-	-	1	-	1
St.-Lam.-Wol.	-	1	2	2	2	1	8
St.-Piet.-Wol.	-	-	-	3	-	1	4
Ukkel	-	1	2	2	6	4	15
Vorst	-	-	1	1	2	1	5
Waterm.-Bosv.	-	-	1	1	1	1	4
TOTAAL	4	15	32	30	46	29	156
<i>H.I. december 2017</i>	2%	10%	21%	19%	29%	19%	

- 2% van de rusthuizen hebben een capaciteit van **2 tot 25 bedden**,
- 31% hebben een capaciteit tussen **26 en 75 bedden**,
- 67% hebben een capaciteit van **meer dan 75 bedden**.

In de loop der jaren is het aantal **kleine voorzieningen sterk gedaald**. Dit wordt grotendeels gecompenseerd door een kleine **groei van het aantal grotere rusthuizen**. Sinds 2013 is er een **opmerkelijke toename** van het aantal rusthuizen die **tussen de 76 en 150 bedden** beheren.

PRIJZEN

- De prijs omvat de kosten voor het verblijf, de huisvesting en verzorging. Daarnaast zijn er nog een aantal diensten en leveringen (kapper, pedicure, drank buiten de maaltijden enz...) waarvoor een extra vergoeding kan aangerekend worden.
- .Het incontinentiemateriaal is bij alle rusthuizen inbegrepen in de dagprijs sinds 2012.
- Ook in 2017 is de verhoging van de prijzen een gevolg van de **indexaanpassing** maar ook omdat **nieuwe rusthuizen die in 2017 werden geopend een hogere dagprijs vragen dan de oude rusthuizen die gesloten werden.**

Tabel 6

PRIJZEN (ROB, RVT)									
	aantal voorzieningen, enkel rusthuizen								Totaal Voorz.
prijs per maand voor een 1 pers.kamer	<750€	751 tot 900€	901 tot 1.100 €	1.101 tot 1.300 €	1.301 tot 1.500 €	1.501 tot 1.700 €	1.701 tot 2.000 €	> 2.000€	
2012	0	0	14	31	36	23	25	25	154
2013	0	0	9	29	29	31	28	27	153
2014	0	0	7	22	31	31	29	33	153
2015	0	0	5	23	25	34	30	39	156
2016	0	0	4	14	27	29	29	53	156
2017	0	0	2	9	21	32	38	54	156
<i>H.I. december 2017</i>	0%	0%	1%	6%	13%	21%	24%	35%	100%

Het groot aanbod aan rusthuizen in Brussel en de enorme diversiteit ervan maakt dat de prijzen erg gevarieerd zijn. Nog slechts een kleine aantal van de voorzieningen (**40%**) hanteren een dagprijs voor een éénpersoonskamer die schommelt **tussen de € 35 en € 55 per dag (€ 1.100 en € 1.700 per maand)**, reeds **59%** vraagt meer dan € 55 per dag (€ 1.700 per maand).

Nog slechts 1% vraagt een prijs maandprijs **tussen de € 900 en € 1.100**. Onder de € 900 per maand vindt men **geen éénpersoonskamer meer in een rusthuis**.

SERVICEFLATS

Tabel 7

GEMEENTE	Serviceflats	
	aantal voorz.	aantal flats
Anderlecht	2	18
Brussel	4	111
Elsene	1	122
Etterbeek	-	-
Evere	2	88
Ganshoren	1	20
Jette	2	36
Koekelberg	-	-
Molenbeek	1	35
Oudergem	2	195
Schaarbeek	2	67
St.-A.-Berchem	1	88
St.-Gillis	1	31
St.-Joost	-	-
St.-Lam.-Woluwe	3	130
St.-Piet.-Woluwe	3	208
Ukkel	7	493
Vorst	-	-
Waterm.-Bosvoorde	-	-
TOTAAL	32	1.642

H.I. december 2017

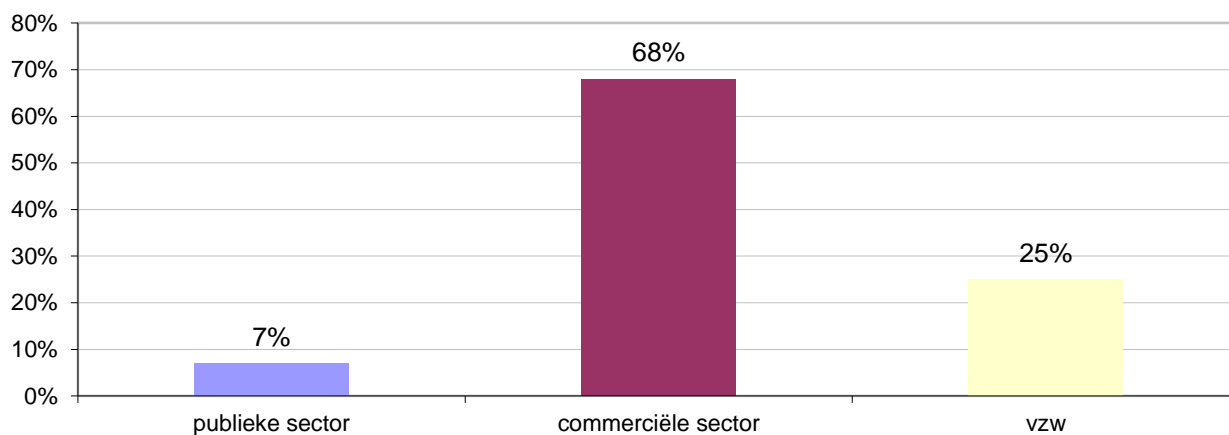
- Er zijn **32 serviceflatvoorzieningen** met **1.642 flats of appartementen** voor 1 of 2 personen.

STATUUT SERVICEFLAT

Tabel 8

GEMEENTE	Aantal		Statuut		
	aantal voorz.	aantal flats	Publieke sector	Private sector	
			ocmw	commercieel	vzw
Anderlecht	2	18	-	13	5
Brussel	4	111	55	56	-
Elsene	1	122	-	122	-
Etterbeek	-	-	-	-	-
Evere	2	88	-	-	88
Ganshoren	1	20	20	-	-
Jette	2	36	-	17	19
Koekelberg	-	-	-	-	-
Molenbeek	1	35	-	35	-
Oudergem	2	195	-	195	-
Schaarbeek	2	67	-	7	60
St.-A.-Berchem	1	88	-	88	-
St.-Gillis	1	31	31	-	-
St.-Joost	-	-	-	-	-
St.-Lam.-Woluwe	3	130	-	-	130
St.-Piet.-Woluwe	3	208	16	93	99
Ukkel	7	493	-	483	10
Vorst	-	-	-	-	-
Waterm.-Bosvoorde	-	-	-	-	-
TOTAAL	32	1.642	122	1.109	411
<i>H.I. december 2017</i>			7%	68%	25%

Statuut voorzieningen

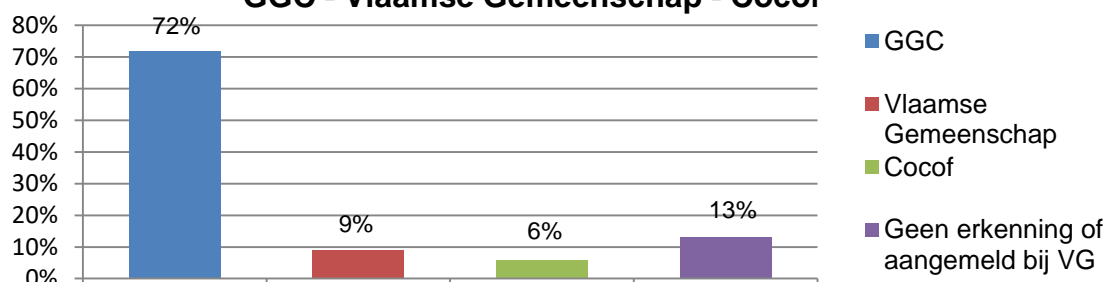
Slechts **7%** van de serviceflatgebouwen worden uitgbaat door een **OCMW**, de **privé-markt met 93%** is het best vertegenwoordigd.

ERKENNING SERVICEFLAT

Tabel 9

GEMEENTE	GGC	Vlaamse Gemeenschap	COCOF	Melding of geen erkenning	TOTAAL
	VOORZ.	VOORZ.	VOORZ.	VOORZ.	VOORZ..
Anderlecht	1	1		-	2
Brussel	3	1		-	4
Elsene	1	-		-	1
Etterbeek	-	-		-	-
Evere	1	-		1	2
Ganshoren	1	-		-	1
Jette	1	1		-	2
Koekelberg	-	-		-	-
Molenbeek	1	-		-	1
Oudergem	1	-		1	2
Schaarbeek	2	-		-	2
St.-A.-Berch.	-	-		1	1
St.-Gillis	1	-		-	1
St.-Joost	-	-		-	-
St.-Lam.-Wol.	1	-	2		3
St.-Piet.-Wol.	2	-		1	3
Ukkel	7	-		-	7
Vorst	-	-		-	-
Waterm.-Bosv.	-	-		-	-
TOTAAL	23	3	2	4	32
<i>H.I. december 2017</i>	72%	9%	6%	13%	

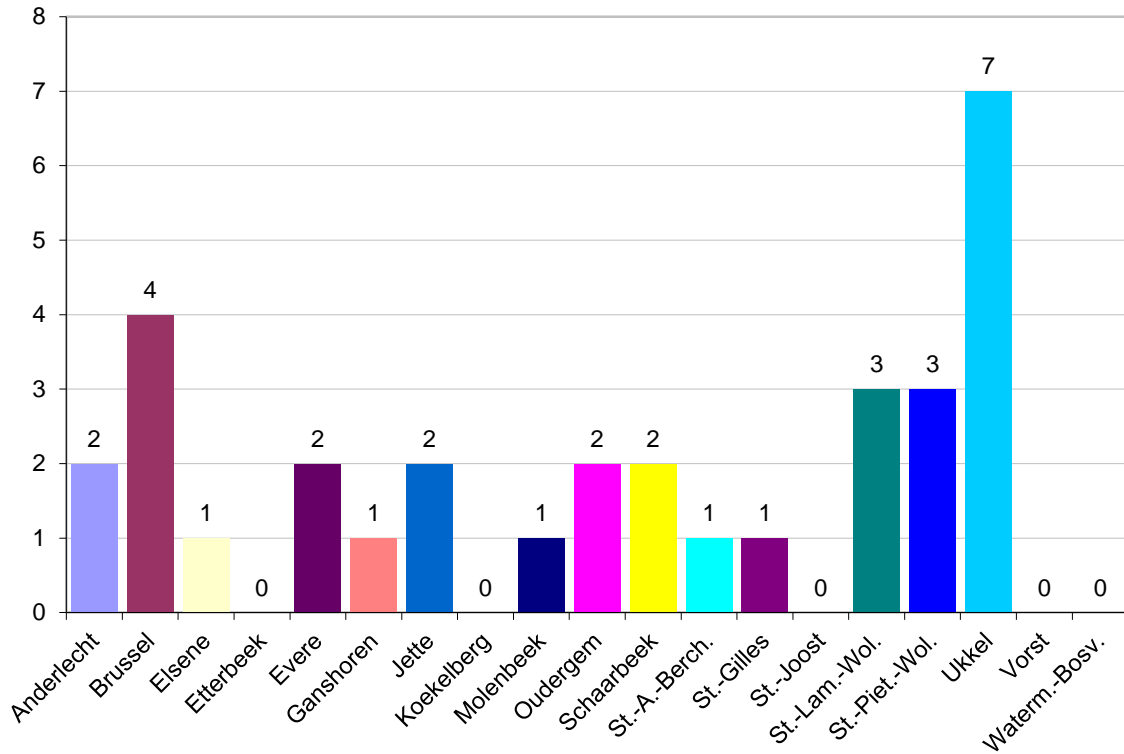
Aandeel voorzieningen
GGC - Vlaamse Gemeenschap - Cocof

- van de 32 voorzieningen is de **meerderheid (72%) erkend door de GGC**,
- **3 serviceflatvoorzieningen** zijn erkend door **Vlaamse Gemeenschap**,
- **2 serviceflatvoorzieningen** hebben een erkenning door de **COCOF**,
- **4 voorzieningen (13%)** hebben **geen erkenning door één van de gemeenschappen of zijn enkel aangemeld bij de Vlaamse Gemeenschap**.

SPREIDING SERVICEFLATS

serviceflats

Deze grafiek illustreert duidelijk dat er in **5 gemeenten geen voorzieningen voor serviceflats zijn.**

Als enige uitschieter is er de gemeente **Ukkel met 7 serviceflatvoorzieningen.**

DAGVERZORGINGSCENTRA, DAGCENTRA en CADO

Tabel 10

AANTAL DAGVERZORGINGSCENTRA (DVC)						
GEMEENTE	GGC		Vlaamse Gemeenschap		TOTAAL	
	DVC.	capaciteit	DVC.	Capaciteit	voorz.	capaciteit
Anderlecht	1	25	-	-	1	25
Brussel	2	35	2	30	4	65
Elsene	1	20			1	20
St.-A.-Berch.	1	15	1	15	2	30
St.-Lam.-Wol	1	15			1	15
St.-Piet.-Wol.	1	10			1	10
Waterm. –Bosv.	1	15			1	15
TOTAAL	8	135	3	45	11	180

Een dagverzorgingscentra biedt naast opvang ook verzorging aan.

- er zijn **11 dagverzorgingscentra met een erkenning voor 180 plaatsen.**
- **1 dagverzorgingscentrum in Brussel**, met een capaciteit van 10 plaatsen is specifiek voor personen met jong-dementie.

Tabel 11

AANTAL DAGCENTRA (DC) en CADO								
GEMEENTE	GGC		Vlaamse Gemeenschap		COCOF		TOTAAL	
	DC.	capaciteit	CADO	capaciteit	DC.	capaciteit	voorz.	capaciteit
Elsene	1	15			-	-	1	15
Etterbeek	-	-			1	20	1	20
Jette	1	20					1	20
Brussel (N.O.H.)					1	40	1	20
Molenbeek			1	10			1	10
Schaarbeek	1	20					1	20
St.-Gillis	-	-			1	25	1	25
St.-Joost-ten Node	-	-			2	40	2	40
Vorst					1	20	1	20
TOTAAL	3	55	1	10	6	145	10	210

H.I. december 2017

- Etterbeek, Elsene, Schaarbeek, Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node, Vorst en Brussel (Neder-Over-Heembeek) hebben elk **een dagcentrum**. In totaal gaat het over 200 plaatsen.
- In 2017 werden er 120 plaatsen extra erkend door de GGC en de COCOF.
- In 2016 werd een eerste Collectieve Autonome Dagopvang erkend door de Vlaamse Gemeenschap(CADO)

Tabel 12

OVERZICHT DAGVERZORGINGSCENTRA, DAGCENTRA en CADO van 2008 TOT 2017										
JAAR	GGC		COCOF		Vlaamse Gemeenschap		Zonder Statuut		TOTAAL	
	voorz.	capaciteit	voorz.	capaciteit	Voorz.	capaciteit	voorz.	capaciteit	Voorz.	capaciteit
2008	7	120	3	50			-	-	10	170
2009	7	120	3	50			-	-	10	170
2010	7	120	3	50	2	30	-	-	12	200
2011	7	120	3	50	2	30	-	-	12	200
2012	6	95	3	50	2	30	-	-	11	175
2013	6	95	3	50	2	35	-	-	11	180
2014	7	115	4	85	2	35	-	-	13	235
2015	9	155	2	45	2	35			13	235
2016	10	170	2	45	4	50			16	265
2017	11	190	6	125	4	55			21	370

H.I. December 2017

Thuiswonende en/of zorgbehoevende ouderen kunnen één of meerdere dagen per week doorbrengen in een dagcentrum, een CADO of dagverzorgingscentrum. Ze kunnen er deelnemen aan activiteiten en in een dagverzorgingscentrum krijgen ze ook professionele verzorging. Dit geeft mantelzorgers de mogelijkheid op die momenten even op adem te komen. Het is ook een manier om sociaal isolement en vereenzaming te doorbreken.

SLUITINGEN VAN OUDERENVOORZIENINGEN

Tabel 13

OVERZICHT SLUITINGEN VAN 2008 TOT 2017

JAAR	GGC		Vlaamse Gemeenschap		COCOF		Service flat voorz.	Flats	TOTAAL	
	Rusth.	Bedden	Rusth.	Bedden	Rusth.	Bedden			Voorz.	Bedden/Flats
2008	2	66	-	-	1	28	-	-	3	94
2009	2	80	-	-	2	100	-	-	4	180
2010	5	199	1	73	-	-	-	-	6	272
2011	7	170	-	-	3	97	-	-	10	267
2012	3	141	-	-	4	219	-	-	7	360
2013	1	32	-	-	1	35	-	-	2	67
2014	8	402	-	-	-	-	1	20	5	254
2015	6	304	-	-	Overstap naar GGC		1	38	7	342
2016	6	248					1	21	7	269
2017	2	215					1	32	3	247
TOT.	42	1.857	1	73	11	479	4	111	54	2.352

De laatste 10 jaar werden **54 voorzieningen gesloten** wat een afname van **2.352 bedden/flats** betekent.

Tabel 14

SLUITINGEN IN 2017				
GEMEENTE	Rusthuizen	Bedden	Serviceflat- voorziening	Flats
Brussel	2	215	1	32
TOTAAL	2	215	1	32

H.I. december 2017

In 2017 werden 2 rusthuizen gesloten, wat een vermindering van 215 bedden betekent. Daarnaast werden 60 bedden opgenomen in een nieuw geopend rusthuis. Het gaat hier telkens om oudere rusthuizen. 1 serviceflatgebouw werd gesloten in 2016 maar pas in 2017 opgenomen in het cijfermateriaal.

NIEUWE OUDERENVOORZIENINGEN

Tabel 15

OVERZICHT NIEUWE VOORZIENINGEN VAN 2008 TOT 2017

JAAR	GGC		COCOF		Vlaamse Gemeenschap				TOTAAL	
	Rusth.	Bedden	Rusth.	Bedden	Rusth.	Bedden	Service flat voorz.	Flats	Voorz.	Bedden/ Flats
2008	-	-	1	42	-	-			1	42
2009	1	90	1	89	-	-			2	179
2010	-	-	-	-	1	145			1	145
2011	2	22	1	60					3	82
2012	1	117	2	164	-	-			3	281
2013	-	-	-	-	1	50	2	186	3	236
2014	2	240	1	145	1	158	2	50	4	593
2015	7	534	Overstap naar GGC		2	152	6	189	15	875
2016	4	333			-	-			4	333
2017	1	100			2	210	1	13	4	323
TOT.	18	1.436	6	500	7	715	11	438	40	3.089

H.I. december 2017

In 2017 werden er **4 voorzieningen** geopend met een totale capaciteit van 323 **bedden / flats**. Sinds 2013 kwamen er **11 nieuwe serviceflatgebouwen**, goed voor 438 flats.

Tabel 16

NIEUWE VOORZIENINGEN IN 2017

GEMEENTE	Voorziening	Bedden	Flats
Anderlecht	1	120	
Brussel	1	100	
Jette	2	90	13
TOTAAL	4	323	13

H.I. december 2017

In 2017 werden **3 nieuwe rusthuizen** en **1 serviceflatgebouw** geopend.

WOONZORGZONES

De **Vlaamse Gemeenschap** heeft het aantal **Nederlandstalige wooneenheden/bedden** in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest via een programmatie vastgelegd. Dit geeft de Nederlandstalige Brusselaar de garantie dat hij/zij zal kunnen opgenomen worden in een Nederlandstalige residentiële voorziening.

De implementatie van de programmatienorm wordt gerealiseerd in de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die opgedeeld werden in **33 woonzorgzones** met extra aandacht voor 11 kansarme zones. Het Kenniscentrum Woonzorg Brussel* kreeg de opdracht de ontwikkeling van deze woonzorgzones te ondersteunen en te begeleiden.

De concrete uitbouw van deze woonzorgzones verloopt in **verschillende fases**.

De meeste projecten zijn in Anderlecht, Sint-Jans-Molenbeek, Koekelberg, Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Jette, Laken, Neder-Over-Heembeek, Evere, Schaarbeek, Sint-Joost-ten-Node en Brussel. Deze prioritaire woonzones werden bepaald op basis van het aantal 60 en 80-jarigen, het aantal Nederlandstalige ouderen en de bestaande diensten voor thuiszorg.

Onderstaande lijst geeft een overzicht van de **33 woonzorgzones** :

1. WZZ Haren	17. WZZ Watermaal-Bosvoorde
2. WZZ Neder-Over-Heembeek	18. WZZ Etterbeek
3. WZZ Heizel	19. WZZ Elsene centrum
4. WZZ Laken Bockstael	20. WZZ Elsene – Kastelijnwijk
5. WZZ Noordwijk	21. WZZ Ukkel
6. WZZ Vijfhoek-west	22. WZZ Sint-Gillis
7. WZZ Vijfhoek-oost – Europawijk	23. WZZ Vorst
8. WZZ Louizalaan	24. WZZ Kuregem
9. WZZ Lambermont - Josaphat	25. WZZ Sint-Guido – Scheut
10. WZZ Helmet	26. WZZ Peterbos
11. WZZ Brabantwijk - Haachtsesteenweg	27. WZZ Bergensesteenweg – Veeweyde
12. WZZ Sint-Joost-ten-Node	28. WZZ Koekelberg
13. WZZ Evere	29. WZZ Oud-Molenbeek
14. WZZ Oudergem	30. WZZ Hoog-Molenbeek
15. WZZ Sint-Lambrechts-Woluwe	31. WZZ Jette
16. WZZ Sint-Pieters-Woluwe	32. WZZ Ganshoren
	33. WZZ Sint-Agatha-Berchem

Eind 2016 – begin 2017 opende het woonzorgcentrum Warlandis in Jette zijn deuren, in hetzelfde gebouw werden ook assistentiewoningen voorzien. In 2017 werd in Anderlecht het woonzorgcentrum Clos Bizet geopend met in hetzelfde gebouw een aantal assistentiewoningen. De uitbreidingsnieuwbouw van het woonzorgcentrum De Overbron in Neder-over-Heembeek kon ook in gebruik genomen worden in 2017.

Dit volstaat echter niet om te kunnen spreken van volwaardige woonzorgzones. Buurtgerichte zorg verdient een centrale plaats in de uitwerking van het concept. Onder impuls van het Kenniscentrum Welzijn, Wonen en Zorg Brussel* komen gestaag nieuwe projecten tot stand. De focus ligt nu in het kader van de buurtgerichte zorg vooral op kleinschalige multifunctionele projecten.

**Bron: Kenniscentrum Welzijn, Wonen en Zorg * : – www.kenniscentrumwwz.be
Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid – www.zorgengezondheid.be**

**Op 1 januari 2017 kreeg Kenniscentrum Woonzorg Brussel vzw de nieuwe naam Kenniscentrum WWZ of Kenniscentrum Welzijn, Wonen en Zorg. Zowel vzw Het Punt – Steunpunt Vrijwilligerswerk Brussel als vzw Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad maken deel uit van deze nieuwe vzw.*

RUSTHUISGROEPEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

De trend dat voorzieningen binnen de gezondheids- en de welzijnszorg beheerd en uitgebaat worden door groepen of beursgenoteerde bedrijven is vanuit het buitenland overgewaaid naar België. Ook in Brussel constateren we reeds verschillende jaren deze evolutie binnen de ouderenzorg.

De groei van de rusthuisgroepen in de voorgaande jaren is te verklaren door het feit dat de rusthuisgroepen inspelen op de vergrijzing van de maatschappij: de vraag naar zorg neemt toe maar het aanbod daarentegen was niet voldoende.

In 2014 en 2015 werden vooral kleine voorzieningen met weinig comfort en waar de infrastructuur niet meer beantwoordt aan de vragen en behoeften van de ouderen overgenomen. In 2016 zien we dat voorzieningen met voldoende comfort ook worden overgenomen door rusthuisgroepen. De reden hierbij is dat de eigenaars die reeds lang in de sector werkzaam zijn de tijd rijp vinden om ermee te stoppen en hun voorziening(en) te verkopen.

In 2016 worden er nog steeds nieuwe groepen actief in het BHG. We zien binnen de rusthuisgroepen onderling ook een verschuiving via overname van volledige rusthuisgroepen in een bestaande groep.

Deze rusthuisgroepen werken niet allemaal op dezelfde manier waardoor er binnen de sector heel wat versnippering is :

- o een aantal zijn gegroepeerd tot een **functioneel samenwerkingsverband** om een gezamenlijk beheer en beleid uit te bouwen: kennis verwerven, administratie vanuit één centraal punt, advies geven, gezamenlijk financieel beheer : bv. gezamenlijke aankopen enz.
- o daarnaast zijn er **grote rusthuisgroepen** die zich toespitsen op het **beleid en beheer van de rusthuizen**, Sommige grote rusthuisgroepen schakelen vastgoedvennootschappen in die de infrastructuur “overnemen”, waardoor middelen vrijkomen om verder uit te breiden.

Aan de hand van cijfermateriaal geven we op de volgende bladzijden een overzicht van de plaats die de rusthuisgroepen innemen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

RUSTHUIZEN EN SERVICEFLATS

In 2011 leek de groei van de rusthuisgroepen te stoppen. Vanaf 2012 stellen we een lichte stijging vast. In 2017 is 55% van de voorzieningen in handen van een rusthuisgroep. Dit is een status quo tegenover 2016.

Tabel 1

Aandeel van de rusthuisgroepen in het totale aanbod		
Jaar	Voorzieningen	Bedden
2008	34%	37%
2009	38%	41%
2010	43%	45%
2011	43%	45%
2012	45%	46%
2013	46%	47%
2014	48%	51%
2015	51%	51%
2016	55%	56%
2017	55%	56%

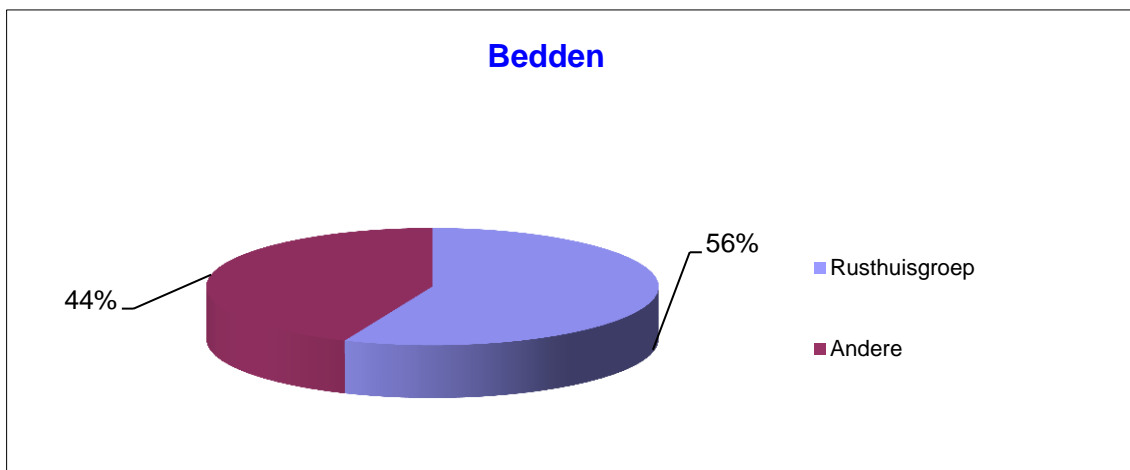
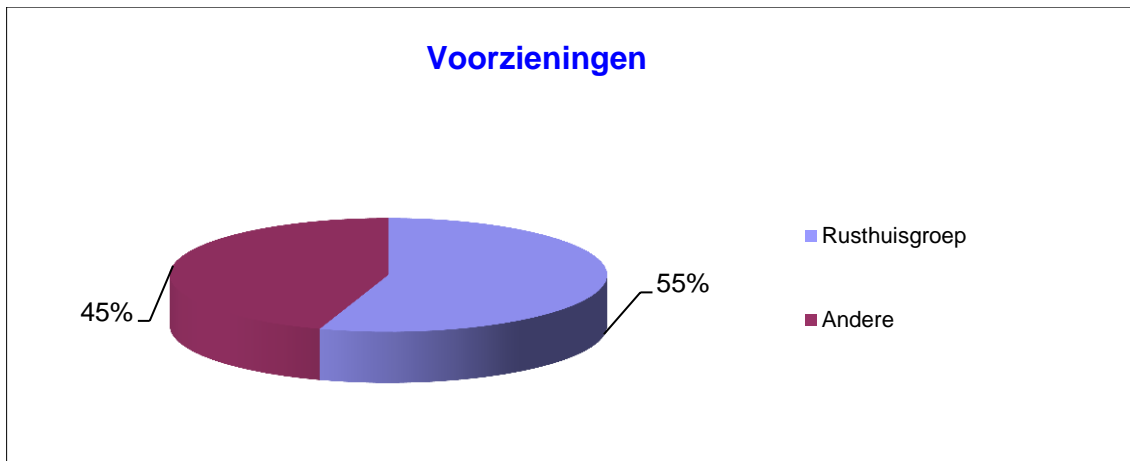
H.I. december 2017

Tabel 2

Aantal rusthuizen en serviceflats binnen de groepen				
	Aantal beheerd door deze 20 uitbaters		Totaal aanbod Brussel	
	voorz.	bedden	voorz.	bedden
Rusthuizen	87	9.212	156	16.535
Serviceflats	16	886	32	1.642
Totaal	103	10.098	188	18.177

H.I. december 2017

Er zijn **20 groepen** (met minimum 2 voorzieningen) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die samen **87 rusthuizen** en **16 serviceflatvoorzieningen** uitbaten. In 2017 zien we binnen de rusthuisgroepen een tendens tot het afbouwen van het aantal serviceflats. (-202 serviceflats)

Net als in 2016 maken de rusthuisbedden binnen een groep in 2017 **meer dan de helft** uit van het aantal bedden/flats in het Brussels Hoofdstedelijk gewest.

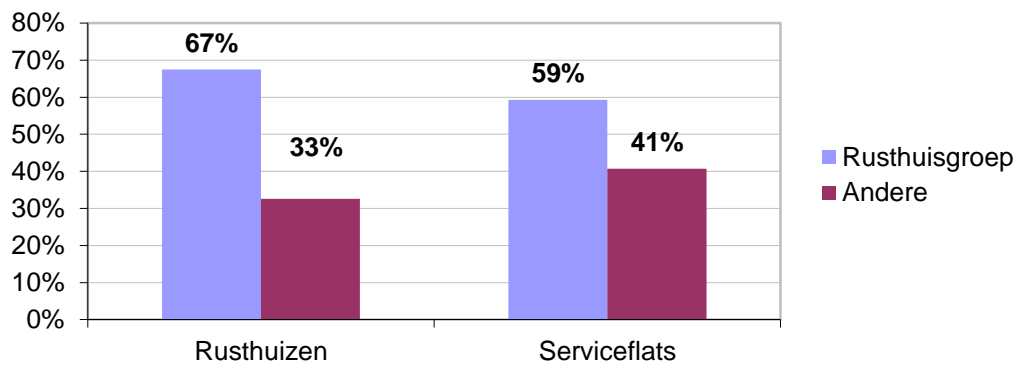
55% van de rusthuizen en de serviceflats in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest behoren tot een groep. **56% van de bedden/flats (18.177)** in ouderenvoorzieningen zijn in handen van een groep. Hierbij is 56% in handen van 3 groepen.

Tabel 3

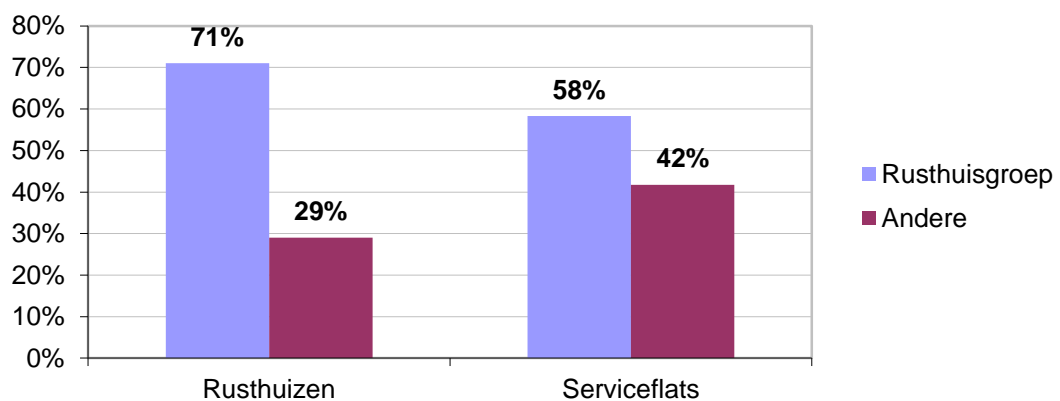
Verhouding tot de private sector				
	Rusthuisgroep		Totaal aanbod Brussel private-rusth. (vzw's inbegr.)	
	voorz.	bedden	voorz.	bedden
Rusthuizen	87	9.212	129	12.971
Serviceflats	16	886	27	1.520
Totaal	103	10.098	156	14.491

H.I. december 2017

Private sector voorzieningen

Private sector bedden

- **71% van de private rusthuisbedden** is in handen van een rusthuisgroep
- **58% van de serviceflatbedden** (private) in Brussel is in handen van enkele rusthuisgroepen

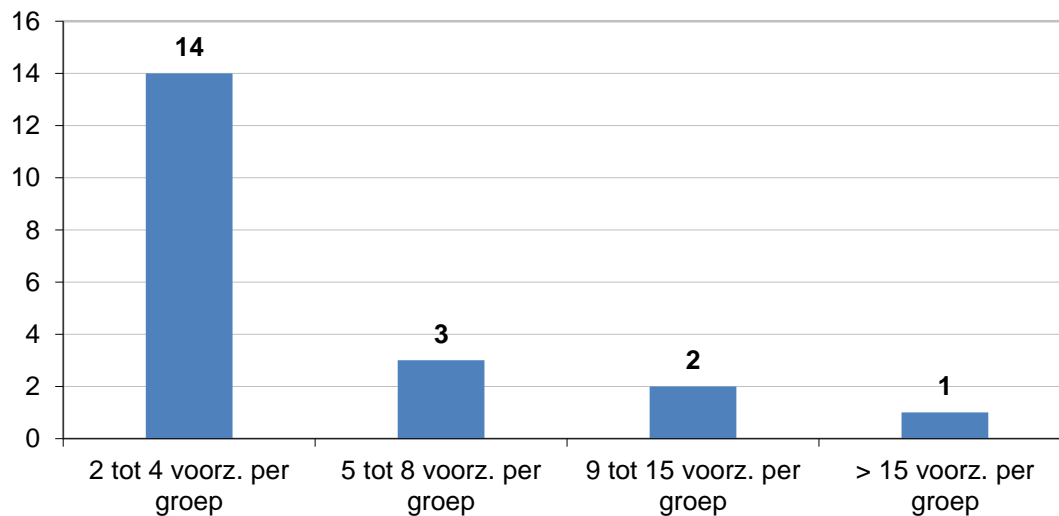
RHGr =rusthuisgroep

Tabel 4

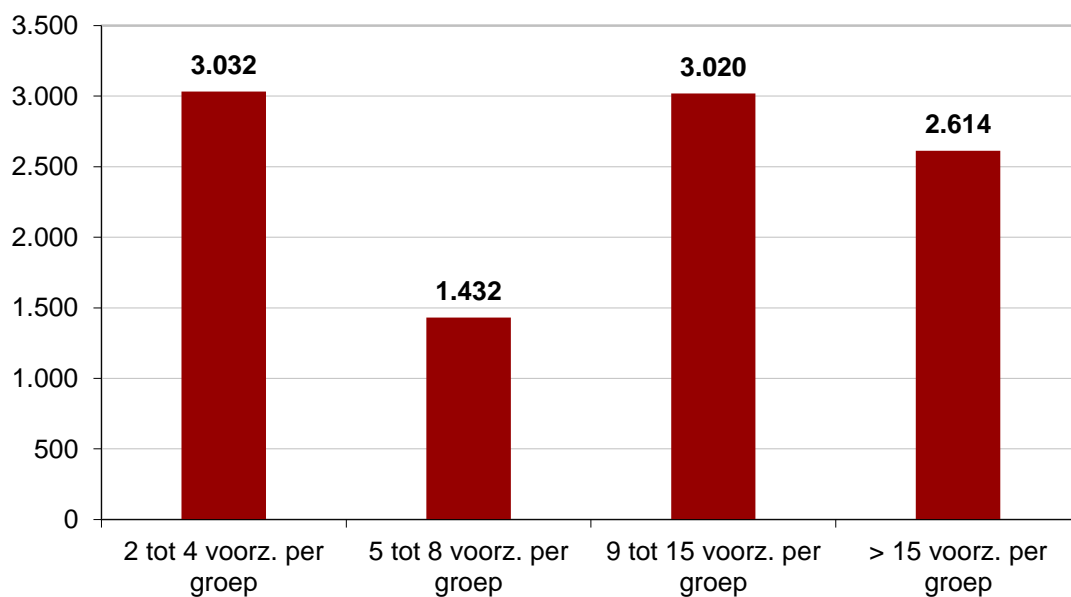
	aantal RHGr	voorz.	Bedden flats	erkenn. GGC	erkenn. VI.Gem.
2 - 4 voorzieningen	14	38	3.032	36	2
5 - 8 voorzieningen	3	18	1432	16	2
9 - 15 voorzieningen	2	25	3.020	22	3
> 15 voorzieningen	1	22	2.614	22	-
Totaal	20	103	10.098	96	7

H.I. december 2017

Aantal groepen per groeps grootte

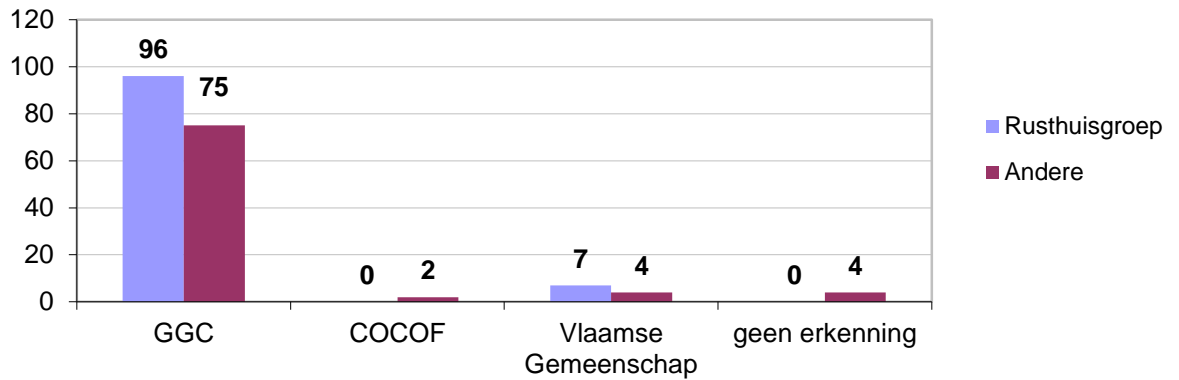

Totaal aantal bedden per groeps grootte

➤ **3 rusthuisgroepen** baten samen **47 voorzieningen** uit wat goed is voor **5.634 bedden** of **39%** van het totaal aan private bedden (14.491)

Verdeling volgens erkennig voorzieningen

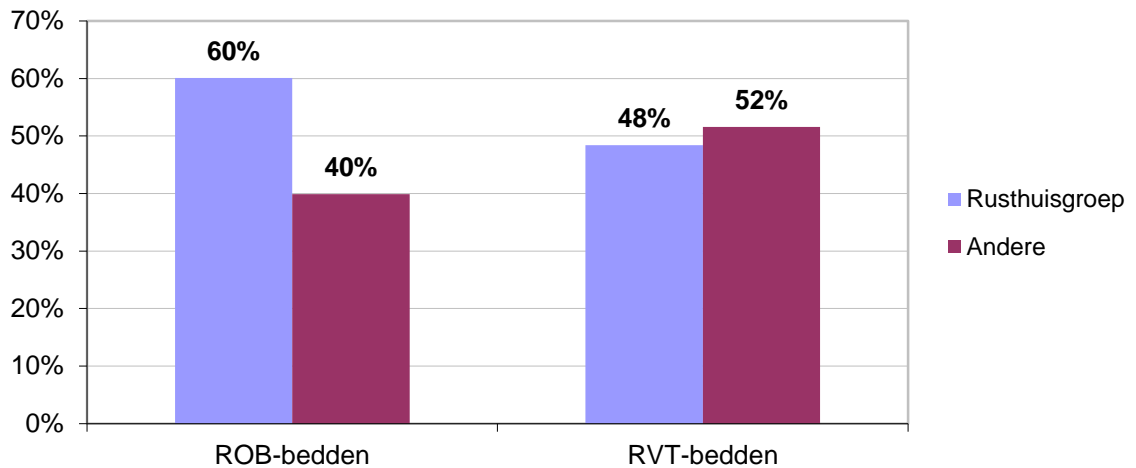
- **56% van de 175 GGC-voorzieningen** is in handen van een rusthuisgroep
- **64% van de 8 voorzieningen** erkend door de **Vlaamse Gemeenschap** is in handen van een rusthuisgroep.
- In januari 2015 zijn **alle rusthuisvoorzieningen** erkend door de **COCOF overgegaan naar de GGC.**
- 2 serviceflatvoorzieningen worden nog erkend door de COCOF.

Tabel 5

Aard van de voorziening in een rusthuisgroep (ROB/RVT/serviceflats)						
	Aantal RHGr	voorz.	bedden	bed ROB	bed RVT	bed Servicefl.
2 - 4 voorzieningen	14	38	2.635	1.787	848	397
5 - 8 voorzieningen	3	18	1.421	1000	421	11
9 - 15 voorzieningen	2	25	2.613	1.724	889	407
> 15 voorzieningen	1	22	2.543	1.696	847	71
Totaal	20	103	9.212	6.207	3.005	886

H.I. december 2017

Verdeling bedden

- **60%** van het totaal aantal **ROB-bedden** (10.331) is in handen van een rusthuisgroep.
- **48%** van het totaal aantal **RVT-bedden** (6.204) is in handen van een rusthuisgroep.

Opmerking

- **33%** van het totaal aantal **ROB-bedden** (10.331) is in handen van de **3 grootste rusthuisgroepen**.
- **28%** van het totaal aantal **RVT-bedden** (6.204) wordt uitgebaat door de **3 grootste rusthuisgroepen**.

TOESTAND VAN DE RESIDENTIELE OUDERENVOORZIENINGEN IN DE REGIO HALLE - VILVOORDE

►► Het woonzorgdecreet van 13 maart 2009 voorziet niet alleen een nieuwe regelgeving maar ook een aantal nieuwe benamingen. Het “rusthuis” is nu een “woonzorgcentrum”. “Serviceflats” worden nu “assistentiewoningen” genoemd, indien ze voldoen aan enkele bijkomende voorwaarden. In het deel over de regio Halle-Vilvoorde spreken we dus **niet over “rusthuis” maar over “woonzorgcentrum”**. De termen “assistentiewoningen” en “serviceflats” gebruiken we door mekaar omdat we nog in een overgangsfase zitten.

Halle-Vilvoorde kent een **ruim aanbod aan residentiële woonzorgcentra**.

Jaar	Totaal woonzorgcentra	Totaal bedden
2008	75	5.342
2009	75	5.421
2010	73	5.437
2011	74	5.608
2012	73	5.648
2013	69	5.749
2014	70	5.969
2015	72	6.214
2016	75	6.562
2017	78	6.884

H.I. december 2017

Aan de hand van cijfermateriaal, vindt u op de volgende bladzijden een gedetailleerd beeld van de **residentiële woonzorgcentra in de regio Halle-Vilvoorde**. Vooraf enkele observaties :

- De regio Halle-Vilvoorde telt **78 woonzorgcentra**, met een totale capaciteit van **6.884 bedden**. *(Tabel 1)*
- Er zijn **2 woonzorgcentra met minder dan 25 bedden**, **9 van de 75 woonzorgcentra** hebben een capaciteit van **26 tot 50 bedden** en **29 woonzorgcentra** hebben meer dan **100 bedden**. *(Tabel 3)*
- **De prijsstijging in de sector van de woonzorgcentra zet zich voort**. *(Tabel 4)*
- Er zijn **67 serviceflatvoorzieningen (groepen van assistentiewoningen)**, goed voor **2.449 flats of appartementen** voor 1 of 2 personen. *(Tabel 5)*
- Er werden **6 nieuwe woonzorgcentra** geopend en **2 nieuwe groepen van assistentiewoningen**. *(Tabel 9)*.
- In de regio Halle-Vilvoorde zijn er **187 erkende bedden voor kortverblijf**, verdeeld over **38 woonzorgcentra**. *(Tabel 6)*
- In de regio Halle-Vilvoorde zijn er **22 dagverzorgingscentra** en **1 centrum voor palliatieve zorgen**. Samen kunnen zij **281 personen opvangen**. *(Tabel 7)*

AARD VAN DE WOONZORGCENTRA (ROB, RVT)

Tabel 1

WZC= woonzorgcentrum ROB= rusthuis RVT= rust- en verzorgingstehuis

GEMEENTE	Totaal Aantal		Aantal ROB	Aantal RVT
	wzc	bedden	bedden	bedden
Asse	4	390	229	161
Beersel	4	262	171	91
Dilbeek	7	594	259	335
Drogenbos	1	120	56	64
Galmaarden	1	88	32	56
Gooik	2	116	74	42
Grimbergen	6	475	207	268
Halle	4	483	219	264
Herne	1	60	14	46
Hoeilaart	1	91	41	50
Kapelle-op-den-Bos	2	136	69	67
Kortenberg (deelgemeente)	1	81	81	0
Kraainem	1	47	22	25
Lennik	1	93	66	27
Linkebeek	1	58	24	34
Londerzeel	2	233	174	59
Machelen	2	171	92	79
Meise	4	182	104	78
Merchtem	2	138	85	53
Opwijk	2	155	63	92
Overijse	5	336	136	200
Pepingen	2	211	45	166
Roosdaal	1	109	25	84
Sint-Genesius-Rode	2	193	137	56
Sint-Pieters-Leeuw	2	224	83	141
Steenokkerzeel	1	141	50	91
Ternat	1	138	34	104
Tervuren	2	176	108	68
Vilvoorde	4	440	248	192
Wemmel	1	216	128	88
Wezembeek-Oppem	2	175	134	41
Zaventem	3	279	117	162
Zemst	3	273	100	173
TOTAAL	78	6.884	3.427	3.457
<i>H.I. december 2017</i>			50%	50%

- de **meeste** woonzorgcentra hebben zowel **ROB als RVT bedden**.
- het zijn de **kleine** woonzorgcentra die uitsluitend een **ROB-erkenning** hebben.
- er zijn 160 ROB-bedden bijgekomen. De toename van het aantal ROB bedden is vooral toe te schrijven aan de opening van 4 nieuwe woonzorgcentra met name in Kapelle-op-den-Bos, Wolveterm (Meise), Merchtem en Vilvoorde. Een nieuw opstartend woonzorgcentrum (zonder overname van bedden) start aanvankelijk enkel met ROB bedden. In 2017 heeft de Vlaamse overheid ook 162 RVT bedden toegewezen, vaak een verschuiving van ROB naar RVT bedden. Net zoals vorig jaar zijn er ongeveer evenveel ROB als RVT bedden.

STATUUT VAN DE WOONZORGCENTRA (ROB, RVT)

Tabel 2

RVT= rust- en verzorgingstehuis ROB= rusthuis WZC= woonzorgcentrum

GEMEENTE	Publieke sector		Commerciële sector		VZW		TOTAAL	
	wzc	bedden	wzc	bedden	wzc.	bedden	wzc	bedden
Asse	1	88	-	-	3	302	4	390
Beersel	1	60	3	202	-	-	4	262
Dilbeek	1	98	1	94	5	402	7	594
Drogenbos	-	-	-	-	1	120	1	120
Galmaarden	-	-	1	88	-	-	1	88
Gooik	-	-	1	30	1	86	2	116
Grimbergen	1	75	3	216	2	184	6	475
Halle	1	104	1	122	2	257	4	483
Herne	-	-	-	-	1	60	1	60
Hoellaart	1	91	-	-	-	-	1	91
Kapelle-op-den-Bos	-	-	-	-	2	136	2	136
Kortenbergh	-	-	-	-	1	81	1	81
Kraainem	-	-	1	47	-	-	1	47
Lennik	-	-	1	93	-	-	1	93
Linkebeek	-	-	-	-	1	58	1	58
Londerzeel	1	110	1	123	-	-	2	233
Machelen	1	105	-	-	1	66	2	171
Meise	1	60	3	122	-	-	4	182
Merchtem	1	103	-	-	1	35	2	138
Opwijk	1	80	-	-	1	75	2	155
Overijse	1	90	3	135	1	111	5	336
Pepingen	-	-	-	-	2	211	2	211
Roosdaal	-	-	-	-	1	109	1	109
Sint-Genesius-Rode	1	103	1	90	-	-	2	193
Sint-Pieters-Leeuw	1	105	-	-	1	119	2	224
Steenokkerzeel	-	-	-	-	1	141	1	141
Ternat	-	-	-	-	1	138	1	138
Tervuren	1	150	-	-	1	26	2	176
Vilvoorde	1	181	-	-	3	259	4	440
Wemmel	-	-	-	-	1	216	1	216
Wezembeek-Oppem	-	-	-	-	2	175	2	175
Zaventem	1	66	-	-	2	213	3	279
Zemst	1	90	-	-	2	183	3	273
	18	1.759	20	1.362	40	3.763	78	6.884
<i>H.I. december 2017</i>	23%		26%		51%			
		25%		20%		55%		

- **23%** van de **woonzorgcentra** behoren tot de **publieke sector**, **26%** behoren tot de **commerciële sector** en **51%** zijn een **vzw**. Het onderscheid tussen commerciële sector en vzw's moet wel wat genuanceerd worden. Er zijn commerciële ondernemingen die om allerlei redenen de werking van hun woonzorgcentrum onderbrengen in een vzw.

GROOTTE VAN DE WOONZORGCENTRA (ROB, RVT)

Tabel 3

RVT= rust- en verzorgingstehuis ROB= rusthuis WZC= woonzorgcentrum

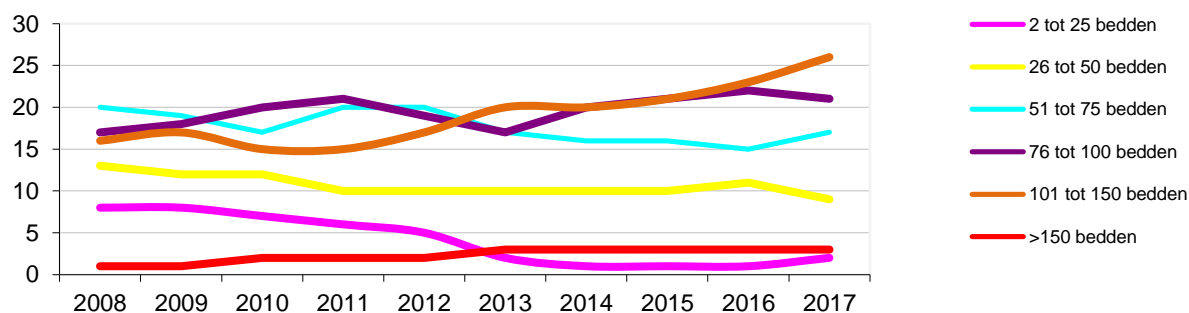
AANTAL BEDDEN	TOTAAL		ROB		RVT	
	wzc	bedden	wzc	bedden	wzc	bedden
2 - 25 bedden	2	42	2	42	-	-
26 - 50 bedden	9	305	9	200	4	105
51 - 75 bedden	17	1.061	17	483	15	578
76 - 100 bedden	21	1.875	21	968	17	907
101- 150 bedden	26	3.050	26	1.479	23	1.571
+ 150 bedden	3	551	3	255	3	296
TOTAAL	78	6.884	78	3.427	62	3.457

H.I. december 2017

- Er zijn 2 woonzorgcentra met maximum 25 bedden, dit is er 1 meer dan het vorige jaar en dit lijkt in tegenspraak met de evolutie van de vorige jaren, waarbij er voortdurend een schaalvergroting optrad. De bijkomende voorziening die in 2017 is geopend heeft echter speciale kenmerken. Zij is gespecialiseerd in herstelverblijf (104 bedden) en heeft tevens een klein woonzorgcentrum opgericht in hetzelfde gebouw. Woonzorgcentra met maximum 25 bedden hebben enkel een ROB-erkenning.
- Van de **woonzorgcentra met 26 tot 50 bedden** zijn er slechts **4** die een **RVT- erkenning** hebben.
- In het eerste jaar na de opstart van een compleet nieuw woonzorgcentrum zijn er enkel ROB bedden, een deel daarvan kan later omgezet worden in RVT bedden.
- Doorheen de jaren is er een tendens naar **grotere woonzorgcentra (zie grafiek hieronder)**.

Evolutie van de grootte van de woonzorgcentra in de regio Halle-Vilvoorde

aantal WZC

PRIJZEN HALLE - VILVOORDE (ROB, RVT)

- In deze tabel wordt weergegeven hoeveel voorzieningen kamers aanbieden in een bepaalde prijscategorie. De **meerderheid** van de **woonzorgcentra** biedt in de regio Halle-Vilvoorde kamers aan tegen een dagprijs die **minstens € 51** bedraagt, een aantal onder hen bieden daarnaast ook goedkopere kamers aan.

- Slechts in **1 woonzorgcentrum** zijn er nog een aantal kamers van minder dan **€ 35 per dag**. Meestal zijn dit 2-persoonskamers of kamers in minder comfortabele gebouwen.

- Er is een duidelijke tendens naar duurdere kamers. In 2017 zijn er 70 woonzorgcentra die kamers aanbieden die minstens € 51 kosten. In 2016 waren dat er 62. Over de jaren heen is de inflatie toch wat gestegen en de nieuwe woonzorgcentra zitten vaak in de hogere prijsklasse. De opening van 4 nieuwe woonzorgcentra met prijzen in de duurdere categorie heeft hier dus toe bijgedragen. Het is ook interessant om de prijzen in de hogere prijsklasse wat te differentiëren. In 2017 waren er 52 woonzorgcentra die kamers aanboden met een dagprijs tussen 51 en 59,99€, er waren al 43 woonzorgcentra die in 2017 kamers aanboden tegen 60€ of meer.

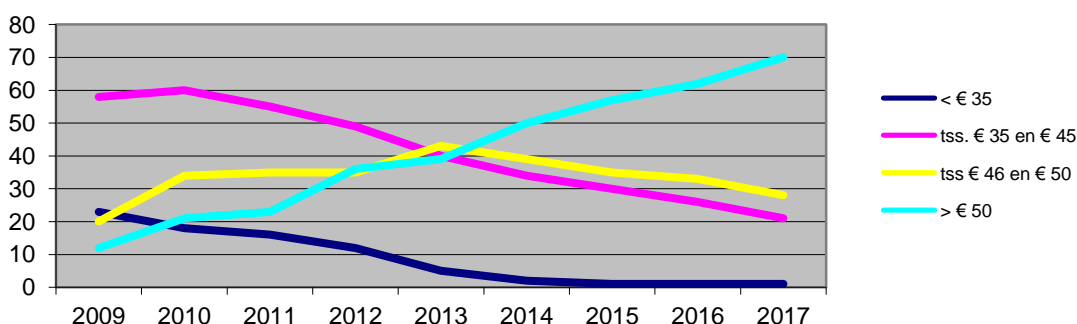
Tabel 4

EVOLUTIE VAN DE PRIJZEN				
Jaar	aantal woonzorgcentra			
	< € 35	tss. € 35 en € 45,99	tss € 46 en € 50,99	> € 50,99
2011	16	55	35	23
2012	12	49	35	36
2013	5	40	43	39
2014	2	34	39	50
2015	1	30	35	57
2016	1	26	33	62
2017	1	21	28	70

H.I. december 2017

aantal wzc die kamers aanbieden tegen een bepaalde dagprijs

Evolutie van de prijzen in de woonzorgcentra in de regio Halle-Vilvoorde

SERVICEFLATS/ASSISTENTIEWONINGEN

Tabel 5

GEMEENTE	Aantal		Statuut			Erkenning VI. Gem.	
	voorz.	aantal flats	vzw	ocmw	Commercieel	Aantal voorz. met erkenning	Aantal voorz. zonder erkenning
Asse	2	129	2	-	-	2	-
Beersel	3	131	1	1	1	3	-
Dilbeek	4	253	3	1	-	4	-
Drogenbos	1	40	1	-	-	1	-
Galmaarden	1	12	-	1	-	1	-
Gooik	2	110	2	-	-	2	-
Grimbergen	3	88	1	1	1	3	-
Halle	3	126	1	2	-	3	-
Herne	1	13	1	-	-	1	-
Hoeilaart	1	19	-	1	-	1	-
Kapelle-op-den-Bos	1	29	1	-	-	1	-
Kortenberg	2	81	1	1	-	2	-
Lennik	1	31	-	1	-	1	-
Londerzeel	1	60	-	1	-	1	-
Machelen	3	151	1	2	-	3	-
Meise	3	146	1	1	1	3	-
Merchtem	2	60	-	2	-	2	-
Opwijk	2	45	-	2	-	2	-
Overijse	4	119	2	2	-	2	2
Roosdaal	1	53	1	-	-	1	-
Sint-Genesius-Rode	3	56	-	3	-	3	-
Sint-Pieters-Leeuw	2	40	1	1	-	1	1
Steenokkerzeel	2	26	1	1	-	2	-
Ternat	2	65	1	1	-	2	-
Tervuren	2	47	-	1	1	2	-
Vilvoorde	2	49	-	2	-	1	1
Wemmel	2	192	1	1	-	1	1
Wezembeek-Oppem	2	85	2	-	-	2	-
Zaventem	6	97	2	4	-	6	-
Zemst	3	96	2	1	-	2	1
TOTAAL	67	2.449	29	34	4	61	6

H.I. december 2017

- Halle-Vilvoorde telt **67 serviceflatvoorzieningen/groepen van assistentiewoningen** goed voor **2.449 flats of appartementen** voor 1 of 2 personen. Dit is een toename met 102 flats in vergelijking met vorig jaar. Vooral de opening van een groep van assistentiewoningen in Asse en één in Overijse maken het verschil. Het aantal serviceflatvoorzieningen/groepen van assistentiewoningen lijkt gedaald te zijn t.o.v. 2016, maar dit heeft te maken met een aanpassing van de erkenningen waarbij voorzieningen die vroeger 2 erkenningen hadden, er nu slechts één hebben. Opvallend is ook het dalend aantal voorzieningen die enkel aangemeld zijn zonder erkenning.

- De **meerderheid van de serviceflatvoorzieningen zijn van het OCMW** waarbij de bewoners van de gemeente voorrang krijgen. Deze kennen een groot succes. De prijzen van de **OCMW-serviceflatvoorzieningen** liggen in het algemeen iets lager dan de prijzen van de privé-serviceflatvoorzieningen en vandaar ook de lange wachtlijsten bij de meeste OCMW-serviceflats. Bij nieuwe, vaak dure en niet aan een woonzorgcentrum verbonden assistentiewoningen is het soms moeilijker om een volledige bezetting te krijgen.

- **37 serviceflatvoorzieningen** liggen in de onmiddellijke nabijheid van een woonzorgcentrum

CENTRA VOOR KORTVERBLIJF

Tabel 6

Overzicht CENTRA voor KORTVERBLIJF van 2011 tot 2017		
Jaar	Centra voor kortverblijf	Totaal bedden
2011	25	102
2012	27	123
2013	31	134
2014	34	155
2015	35	163
2016	37	184
2017	38	187

H.I. december 2017

In de regio Halle-Vilvoorde zijn er **187 erkende bedden voor kortverblijf**, verdeeld over **38 woonzorgcentra**. Dit is een verhoging met 3 bedden. 1 woonzorgcentrum heeft zijn erkenning voor 7 kamers kortverblijf opgegeven in 2017.

DAGVERZORGINGSCENTRA

Tabel 7

DVC= dagverzorgingscentrum

DAGVERZORGINGSCENTRA		
GEMEENTE	dvc	plaatsen
Asse	1	15
Beersel	1	10
Dilbeek	1	15
Gooik	1	6
Grimbergen	1	12
Halle	1	15
Hoeilaart	1	13
Kortenberg	1	8
Londerzeel	1	8
Meise	1	10
Merchtem	1	12
Opwijk	1	10
Overijse	1	10
Pepingen	1	15
Sint-Pieters-Leeuw	1	15
Steenokkerzeel	1	15
Tervuren	1	15
Vilvoorde	1	6
Wemmel	2	35
Wezembeek- Oppem	1	12
Zaventem	1	9
Zemst	1	15
Totaal	23	281

H.I. december 2017

- er zijn **22 dagverzorgingscentra** voor ouderen en er is **1 centrum voor palliatieve zorgen**.

Samen kunnen zij 281 personen opvangen, in 2016 was er een capaciteit van 257 plaatsen. De sterke stijging is het gevolg van de opening van 3 dagverzorgingscentra conform artikel 51, de zogenaamde Collectieve Autonome Dagopvang (CADO). Dit kadert duidelijk in de politiek van de Vlaamse overheid om de ouderen zolang mogelijk in hun thuisomgeving te laten verblijven waarbij de opvang in een dagverzorgingscentrum dit sterk kan ondersteunen.

- er zijn nu 9 dagverzorgingscentra met dit specifieke CADO statuut, voor gebruikers aan wie gezinszorg of aanvullende thuiszorg wordt verstrekt. Familiehulp gebruikt ook de term NOAH (Nabijheid, Opvang, Aandacht en Huiselijkheid). Verschillende van die CADO's zijn ondergebracht in een woonzorgcentrum.

- daarnaast zijn er **enkele woonzorgcentra** bereid om in **noodsituaties of occasioneel** 1 of 2 personen op te vangen en hen een maaltijd te bezorgen.

Tabel 8

Overzicht DAGVERZORGINGSCENTRA van 2012 tot 2017		
Jaar	Dagverzorgingscentra	Totaal bedden
2012	13	158
2013	14	183
2014	19	236
2015	20	244
2016	20	257
2017	23	281

H.I. december 2017

SLUITINGEN VAN OUDERENVOORZIENINGEN

Tabel 9

OVERZICHT SLUITINGEN 2008 TOT 2017		
Jaar	Totaal voorzieningen	Totaal bedden/flats
2008	-	-
2009	-	-
2010	4	86
2011	3	140
2012	1	20
2013	5	118
2014	1	25
2015	2	130
2016	-	-
2017	3	153
TOTAAL	19	672

H.I. december 2017

De laatste 10 jaar werden **19 ouderenvoorzieningen gesloten** wat een vermindering betekent van **672 bedden of serviceflats**. Het spreekt voor zich dat men eveneens moet kijken naar de nieuw in gebruik genomen woonzorgcentra / assistentiewoningen en mogelijke uitbreidingen bij bestaande voorzieningen om een volledig beeld te krijgen.

NIEUWE OUDERENVOORZIENINGEN

Tabel 10

OVERZICHT NIEUWE VOORZIENINGEN 2008 TOT 2016		
Jaar	Totaal voorzieningen	Totaal Bedden/flats
2008	2	162
2009	2	73
2010	1	19
2011	6	349
2012	4	170
2013	3	278
2014	6	320
2015	8	572
2016	11	497
2017	8	468
TOTAAL	51	2.908

H.I. december 2017

In 2017 kwamen er 2 groepen van assistentiewoningen bij en 6 woonzorgcentra.

Woonzorgsite

Tabel 11

RVT= rust- en verzorgingstehuis ROB= rusthuis WZC= woonzorgcentrum SF= serviceflat DVC= dagverzorgingscentrum

Woonzorgsite: overzicht (minstens 4 diensten aanbieden)							
GEMEENTE	aantal voorz.	ROB	RVT	GAW	Kort- verblijf	DVC	Nacht- zorg
Asse	1	48	40	-	7	15	-
Beersel	1	19	41	30	-	10	-
Dilbeek	1	49	49	110	3	15	-
Gooik	1	44	42	52	3	-	-
Grimbergen	1	47	107	-	6	12	-
Halle	1	40	68	60	7	15	-
Herne	1	14	46	13	4	-	-
Hoeilaart	1	41	50	19	3	13	-
Londerzeel	1	51	59	60	5	-	-
Machelen	1	57	41	22	3	-	-
Meise	1	24	36	43	4	10	1
Merchtem	1	50	53	48	6	12	-
Opwijk	1	31	49	45	3	10	-
Pepingen	1	25	69	-	6	15	1
Roosdaal	1	25	84	53	6	-	-
Sint-Genesius-Rode	1	47	56	56	8	-	-
Sint-Pieters-Leeuw	1	38	81	25	5	15	-
Steenokkerzeel	1	50	91	9	6	15	1
Ternat	1	34	104	45	5	-	-
Tervuren	1	82	68	-	2	15	-
Wemmel	1	128	88	-	6	25	-
Wezembeek-Oppem	1	19	41	58	5	12	-
Zaventem	3	117	162	97	9	9	1
Zemst	2	58	127	77	12	15	-
Totaal	27	1.138	1.652	922	124	223	4

H.I. december 2017

Een **woonzorgsite** is een woonzorgcentrum dat minstens **4 verschillende dienstverleningen** aanbiedt. Er is 1 woonzorgsite bijgekomen in 2017, met name in Zaventem. De assistentiewoningen die vorig jaar bij Wemmel vermeld stonden hebben we dit jaar geschrapt omdat er toch 300 m afstand ligt tussen het woonzorgcentrum en de assistentiewoningen.

**Woonzorgsite: statuut
(minstens 4 diensten aanbieden)**

Tabel 12

GEMEENTE	aantal voorz.	publiek	commercieel	vzw	4 diensten	5 diensten
Asse	1	1	-	-	1	
Beersel	1	1	-	-	1	
Dilbeek	1	1	-	-	-	1
Gooik	1	-	-	1	1	-
Grimbergen	1	-	-	1	1	
Halle	1	-	-	1	-	1
Herne	1	-	-	1	1	-
Hoeilaart	1	1	-	-	-	1
Londerzeel	1	1	-	-	1	-
Machelen	1	1	-	-	1	-
Meise	1	1	-	-	-	1
Merchtem	1	1	-	-	-	1
Opwijk	1	1	-	-	-	1
Pepingen	1	-	-	1	-	1
Roosdaal	1	-	-	1	1	-
Sint-Genesius-Rode	1	1	-	-	1	-
Sint-Pieters-Leeuw	1	-	-	1	-	1
Steenokkerzeel	1	-	-	1	-	1
Ternat	1	-	-	1	1	-
Tervuren	1	1	-	-	1	-
Wemmel	1	-	-	1	1	-
Wezembeek-Oppem	1	-	-	1	-	1
Zaventem	3	1	-	2	2	1
Zemst	2	1	-	1	1	1
Totaal	27	13	0	14	15	12

H.I. december 2017

- **13 woonzorgsites** worden beheerd door de **publieke sector**, **14 sites** hebben een **vzw-statuut** en de commerciële voorzieningen hebben geen woonzorgsite. Hier ook de opmerking die we eerder al gemaakt hebben: een aantal commerciële voorzieningen hebben voor de uitbating een vzw structuur aangenomen.
- **15 woonzorgcentra** hebben een aanbod van **4 diensten**.
- **12 bieden 5 diensten aan**

Brussels Meldpunt

Ouderenmis(be)handeling

WERKING

Sinds **januari 2009 ging binnen Home-Info het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling** van start. Dit Meldpunt is een aanspreekpunt voor concrete situaties van ouderenmis(be)handeling binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ouderen (zowel thuis als in een residentiële ouderenvoorziening), hun familie en mantelzorgers, professionelen kunnen er terecht voor advies, hulpverlening of informatie.

Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling is ingebed binnen de organisatie Home-Info. Home-Info is al jarenlang een gevestigde waarde binnen de Brusselse residentiële ouderenzorg. De inbedding van het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling binnen Home-Info veronderstelt een bijkomende profilering naar ouderen. Deze profilering is mogelijk omdat er een aantal inhoudelijke en formele raakpunten zijn tussen beide werkingen. Zo doet Home-Info aan informatieverstrekking, adviesverlening en verdere doorverwijzing. Ook laat de organisatie zich in met klachtenopvang en kent ze een preventieve werking. Formeel gezien staan laagdrempeligheid en een neutrale, onafhankelijke dienstverlening centraal. Hierdoor wordt de expertise van Home-Info maximaal benut en doorgegeven.

1. OUDERENMIS(BE)HANDELING: DEFINITIE EN VORMEN

Doordat mensen ouder worden, neemt de kans dat ze afhankelijk en kwetsbaar worden eveneens toe. Ze zijn meer aangewezen op hulp in het huishouden, hulp bij de verzorging, het beheer van financiën. Contact met de buitenwereld verloopt moeilijker waardoor een aantal ouderen sociaal geïsoleerd leeft. Deze ontwikkelingen maken ouderen makkelijk slachtoffer van ouderenmis(be)handeling.

Algemeen kan men ouderenmis(be)handeling als volgt omschrijven:

“Onder mis(be)handeling van een ouder persoon verstaan we het handelen of nalaten van handelen van al degenen die in een persoonlijke en/of professionele relatie met de oudere staan, waardoor de oudere persoon (herhaaldelijk) lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt dan wel vermoedelijk zal lijden en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid”. (Comijs e.a. 1996, p.18)

Mis(be)handeling kan verschillende vormen aannemen; actief (er is een specifieke handeling) of passief (ontbreken van een handeling) en met of zonder kwaadwillig opzet.

● **Lichamelijke mishandeling en seksueel misbruik**

Slaan, knijpen, lichamen kwetsen door hardhandige verzorging, onregelmatig medicijnen toedienen, fixatie aan stoel of bed, aanranding, verkrachting, ongewenste intimiteiten...

● **Materieel of financieel misbruik**

Misbruik van volmachten en van goedgelovigheid, geld eisen, stelen van waardevolle voorwerpen, wegnemen van dagelijkse levensmiddelen of materialen voor verzorging...

● **Psychische mishandeling**

Schelden en roepen, intimideren of chanteren, betuttelen of negeren, verhinderen van sociale contacten...

● **Verwaarlozing.**

Medische noodzakelijke zorg onthouden, onthouden van hulp bij activiteiten van het dagelijks leven, gebrek aan elementaire hygiëne, sociale verwaarlozing...

● **Schending van de rechten**

Actief de toegang tot sociale contacten verhinderen, ongevraagd post lezen, onrespectvol omgaan met ouderen in verzorgingssituaties....

2. DOELSTELLING EN DOELGROEP

Doelstellingen

De problematiek rond ouderenmis(be)handeling zit nog steeds in een taboesfeer. Het doorbreken van dit taboe en het bespreekbaar maken van de ouderenmis(be)handeling alsook het aanreiken van middelen tot het detecteren van en het attent zijn voor signalen van ouderenmis(be)handeling blijft een belangrijk aandachtspunt van het Meldpunt.

Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling heeft als **doelstelling** :

- **luisterend oor / aanspreekpunt** zijn voor concrete situaties van ouderenmishandeling en **interventie, opvolging en registratie** van klachten van ouderen in de **thuisituatie** en ouderen die in een **residentiële ouderenvoorziening** verblijven,
- **informerende- en adviserende** functie ten aanzien van rechtstreeks betrokkenen bij ouderenmis(be)handeling,
- goede **netwerkvorming en netwerkondersteuning**,
- **coördinatie** van betrokken **hulpverleners/professionelen**,
- **analyse** van de problematiek van ouderenmis(be)handeling,
- **informatie/sensibilisering/preventie**.

Doelgroep

Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling profileert zich als een aanspreekpunt voor iedereen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die te maken krijgt met of een vermoeden heeft van een situatie van ouderenmis(be)handeling.

Het richt zich in het bijzonder tot volgende doelgroepen:

- **ouderen, thuis of verblijvend in een residentiële voorziening**, die slachtoffer zijn van situaties van ouderenmis(be)handeling, en hun persoonlijke omgeving waaronder familieleden, mantelzorgers, vrienden,
- **professionele omgeving**: voor een aantal ouderen bestaat reeds een hulpverleningsnetwerk nl. thuiszorg (alle samenwerkingsinitiatieven omtrent thuiszorg, mutualiteiten, ziekenhuis, OCMW, dienstencentra, dagcentra, enz...) of verzorgend/verplegend personeel binnen een residentiële voorziening/ziekenhuis. Deze hulpverleners vormen de eerste intermediairen om ouderen te bereiken.
- **brede publiek**: niet alle situaties van ouderenmis(be)handeling situeren zich binnen een zorgcontext. Vandaar dan ook het belang om andere actoren die in contact komen met ouderen te bereiken zoals socio-culturele verenigingen, bonden/clubs van gepensioneerden, enz...

Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling biedt zowel een luisterend oor aan als informatie/advies.

- Binnen de werking staat **laagdrempeligheid centraal**. De oudere wordt benaderd vanuit zijn actuele levenssituatie alsook vanuit zijn levensgeschiedenis.
- Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling streeft naar een **neutrale en onafhankelijke invalshoek**.
- Elke melding wordt **geregistreerd** om de omvang van de problematiek en specifieke knelpunten in kaart te brengen om zo het ouderenbeleid optimaal af te stemmen op de noden van de oudere bevolking.

METHODIEK

De behandeling van klachten/conflicten van ouderen die in een residentiële voorziening verblijven is reeds jaren één van de doelstellingen van Home-Info.

Naast deze doelstelling wordt een deelwerking bijgevoegd nl. opvang van situaties van mis(be)handeling van ouderen binnen de thuissituatie. Hierbij is het niet de bedoeling zelf de concrete hulpverlening te realiseren maar via netwerkvorming te zoeken naar een organisatie/persoon die best aangewezen is om de hulpverlening uit te werken.

1. LUISTEREND OOR/AANSPREEKPUNT.

Om een telefonische oproep/melding zo kwalitatief mogelijk te behandelen werd er een “luisterschema” opgesteld. Dit document dient als leidraad voor het gesprek en zodoende krijgt de medewerker van Home-Info een betere kijk op de situatie. Dit schema wordt eveneens gebruikt als leidraad bij de statistische verwerking van binnengekomen oproepen/meldingen.

Onderscheid volgens aard van de oproep/melding:

Melding vanuit residentiële voorziening

De methodiek die vanuit Home-Info gehanteerd wordt voor afhandeling van klachten/conflicten binnen de rusthuizen/RVT's wordt voortgezet. Naargelang de aard/ernst van het probleem is er differentiatie in de hulpverlening nl.

- gesprek met melder en/of gesprek met betrokken rusthuis
- geven van informatie, advies : algemeen, juridisch
- contact/overleg met bevoegde inspectiedienst
- overleg met en tussen de verschillende betrokken personen: nl. slachtoffer/personeel/directie
- eventueel doorverwijzing naar een andere dienst/organisatie vb. slachtofferhulp

Melding vanuit thuissituatie

Voor de meldingen betreffende thuissituatie werd een specifiek hulpverleningsproces uitgewerkt.

Deze methodiek verschilt naargelang de aard van de problematiek en het al dan niet aanwezig zijn van hulpverlening/netwerk.

Er werd een “stappenplan” tot interventie (gaande van melding tot afronding van het dossier) opgesteld. Elk van de stappen worden hier kort toegelicht.

- Aan de hand van een **registratieformulier** worden de gegevens genoteerd. Op vraag van de melder is een anonieme registratie mogelijk. Worden geregistreerd:

- alle stappen die ondernomen worden in het hulpverleningsproces,
- alle activiteiten omtrent vorming, preventie, sensibilisering,
- alle vragen, leemten, knelpunten waarop geen antwoord kan gegeven worden i.f.v. signaalfunctie naar bevoegde overheden/organisaties.

- Het **bepalen van de hulpvraag** van de melder vormt een eerste belangrijke stap. Indien het een vraag naar informatie en/of advies betreft, wordt deze onmiddellijk verstrekt. Blijkt een interventie noodzakelijk zal de situatie verder geëxploreerd worden.

- In een **gesprek met de melder** wordt verder gepolst naar de situatie en is er aandacht voor de beleving. Het in kaart brengen van reeds aanwezige hulpverlening en ondersteuning vormt hierbij een belangrijk aandachtspunt. Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling streeft naar een manier van werken waarbij de aanwezige hulpverlening wordt gestimuleerd om de situatie aan te pakken en dit met de nodige ondersteuning.

- In een volgende fase wordt gestreefd naar **overleg met de betrokkenen**.

Dit overleg heeft tot doel de situatie vanuit verschillende invalshoeken te bekijken en zo tot een handelingsplan te komen. Dit handelingsplan wordt als leidraad gehanteerd en op regelmatige basis geëvalueerd. Daarnaast beoogt het overleg de communicatie en samenwerking tussen de verschillende hulpverleners te faciliteren. Het is geenszins de bedoeling dat het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling hierin een actieve rol gaat spelen.

Binnen het netwerk van aanwezige hulpverlening wordt gezocht naar een sleutelfiguur die de zorg kan opnemen (vb. zorgbemiddelaar). Het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling zal streven naar een onafhankelijke en bemiddelende rol. Indien er geen zorgbemiddelaar gevonden wordt, zal het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling overgaan tot de effectieve uitvoering van het handelingsplan.

- Op regelmatige tijdstippen wordt **de situatie verder opgevolgd** door het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling. Het dossier wordt afgerond nadat alle doelstellingen van het handelingsplan bereikt zijn. Er kan een noodplan opgesteld worden met duidelijke afspraken mochten er opnieuw problemen opduiken.

2. ANALYSE VAN VRAAG/MELDING.

Onderscheid naargelang:

- formulering **melding/hulpvraag door oudere zelf**
- formulering **melding/hulpvraag door een betrokkene uit de omgeving** van de oudere
- formulering **melding/hulpvraag door een hulp- of dienstverlener**
- hulp- of dienstverlener heeft een eigen **hulpvraag**

3. DIAGNOSESTELLING EN PROBLEEMOPLOSSING.

- **situatie die strafrechtelijk vervolgbaar** is, wordt doorverwezen naar hiervoor bevoegde diensten vb. politie, slachtofferhulp.
- **situatie waar netwerk aanwezig is**: vanuit kennis en knowhow van sociale kaart zoeken naar de meest geschikte partners.
- **situatie waar geen netwerk aanwezig is** : zoeken naar een zorgbemiddelaar. Indien dit niet mogelijk is, start het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling zelf de hulpverlening.

STATISTISCHE GEGEVENS

1. REGISTRATIE & ANALYSE VAN ALLE OPROEPEN.

In 2017 kwamen er bij het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling 201 oproepen binnen. In vergelijking met 2016, waar er 300 oproepen waren, is dit een daling met 33%. Wij merken ook dat de complexiteit van de oproep verhoogt en meer opvolging vraagt.

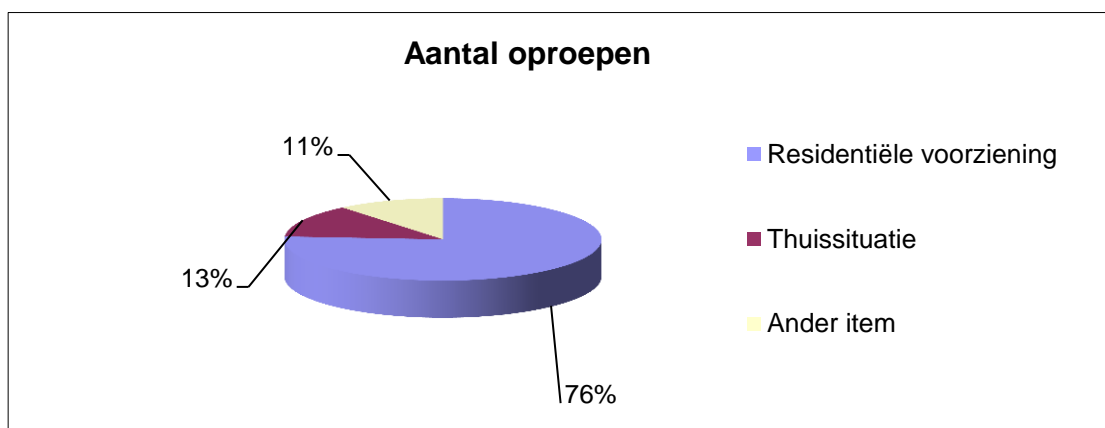
1.1. AANTAL OPROEPEN

Vergelijkende tabel van de groei van het aantal oproepen sinds de start in 2009:

jaar	aantal oproepen	%
2009	112	
2010	157	+ 40%
2011	183	+ 16%
2012	194	+ 6%
2013	213	+10%
2014	198	-7%
2015	288	+45%
2016	300	+4%
2017	201	-33%

→ de vergelijking van het aantal oproepen van **2016** geeft een daling met **33%**.

Residentiële voorziening	153	76%
Thuisituatie	26	13%
Ander item	22	11%
totaal	201	100%

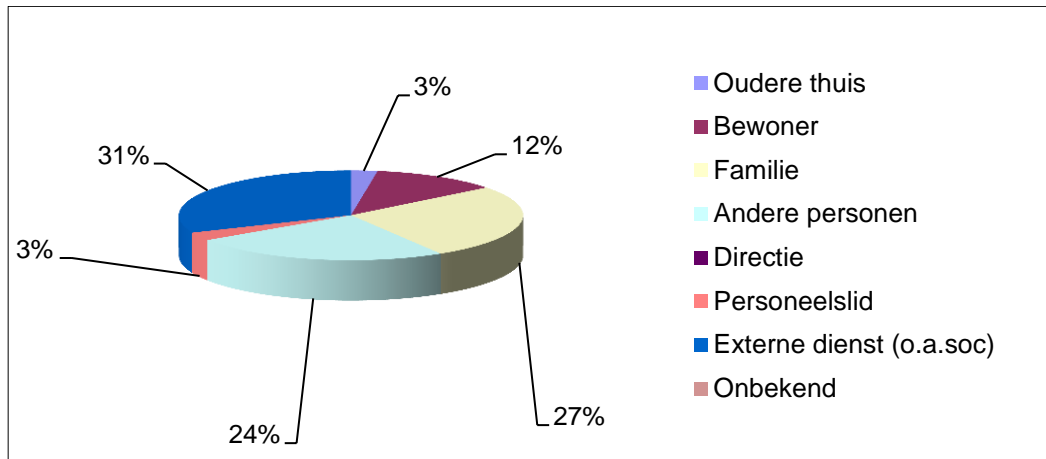
→ Van de **201** oproepen in 2017 waren er **101** telefonisch, **99** via e-mail en **1** brief.

→ **76%** van de oproepen gaan over een situatie van mis(be)handeling binnen een **residentiële voorziening**, **13%** gaat over mis(be)handeling in een **thuisituatie**.

→ **11%** gaat over diverse informatie zoals de werking van het Meldpunt, voorwaarden voor een vorming, vragen naar advies, voorwaarden voor het bekomen van DVD Mariette,.....

1.2. IDENTIFICATIE VAN DE OPROEPER

Oudere thuis	5	3%
Bewoner van een ouderenvoorziening	24	12%
Familie	54	27%
Andere persoon	49	24%
Directie	0	0%
Personeelslid	6	3%
Externe dienst (o.a. sociale dienst)	63	31%
Onbekend	0	0%
Totaal	201	100%

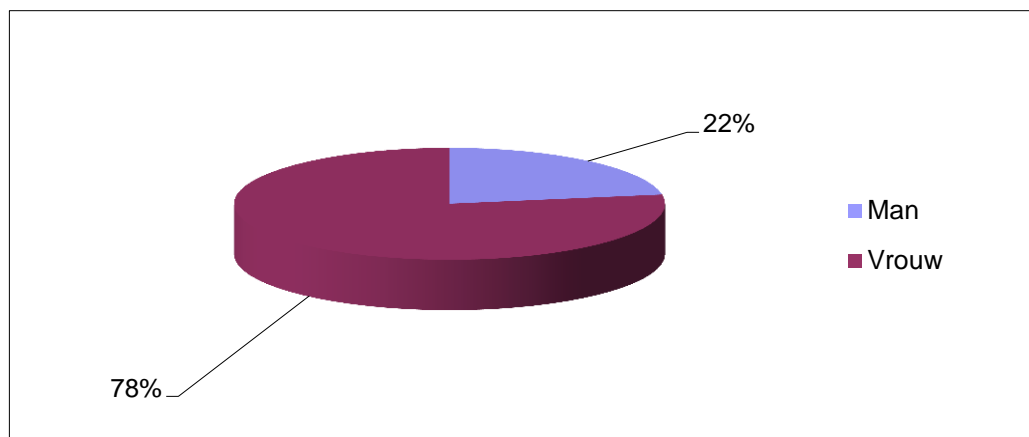

→ **27% van de oproepen komen van de familie.** Dit zijn vooral meldingen over een residentiële voorziening.

→ Daarnaast zien we dat **14%** van de oproepen door de oudere zelf gebeurt en **31%** van de oproepen gebeurt door een **externe dienst/hulpverlener**. Dit komt doordat hulpverleners, vaak dicht bij de hulpvrager staan en de leefomgeving en omstandigheden van deze persoon van dichtbij kennen.

→ In **3%** van de oproepen is het de directie zelf of een personeelslid die advies willen over een bepaalde situatie binnen de residentiële voorziening.

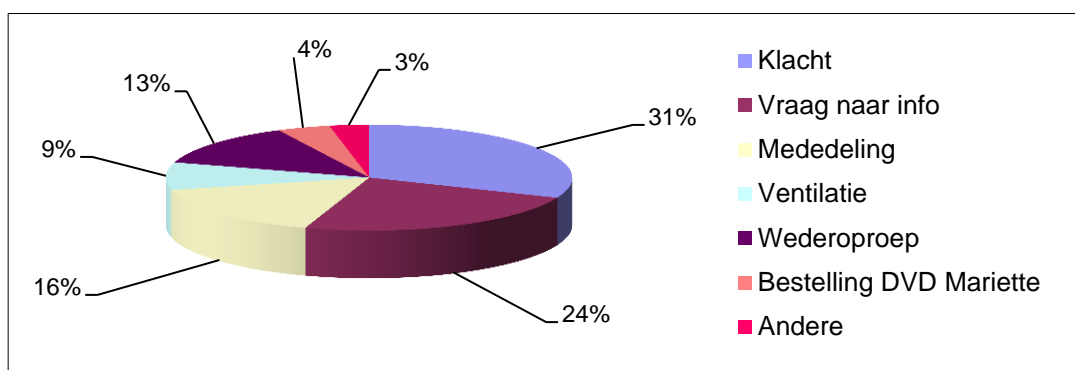
Vrouw	156	78%
Man	45	22%
Totaal	201	100%

→ **Vooraf vrouwen nl. 78%** nemen contact op met het Meldpunt om een situatie van mis(be)handeling te melden. Dit illustreert het feit dat vooral vrouwen de hulpverlening/zorgtaken van ouderen op zich nemen.

1.3. GESTELDE HULPVRAAG

Klacht	89	31%
Vraag naar info	68	24%
Mededeling	46	16%
Ventilatie	24	9%
Wederoproep	37	13%
Aanvraag DVD Mariette	12	4%
Andere	9	3%
Totaal	285	100%

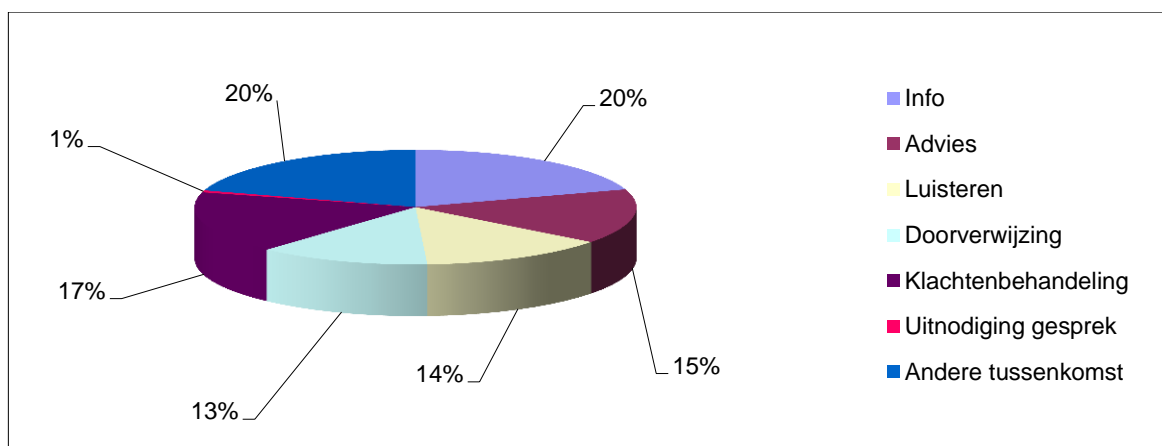

→ De meerderheid van de oproepen **31% betreft een klacht**, **24% zijn vragen naar informatie**, **13% zijn wederoproepen**.

We stellen vast dat de oproeper vaak nood heeft aan het **ventileren** van gevoelens, emoties, beleving van de situatie/problematiek van ouderenmis(be)handeling: het zijn vaak erg emotioneel geladen gesprekken die een illustratie zijn van de ernst en de complexiteit van de problematiek alsook de onmacht en het ongenoegen aantonen over de situatie.

1.4. AARD VAN DE INTERVENTIE

Info	70	20%
Advies	54	15%
Luisteren	48	14%
Doorverwijzing	44	13%
Klachtenbehandeling	61	17%
Uitnodiging gesprek	2	1%
Andere tussenkomst	71	20%
Totaal	350	100%

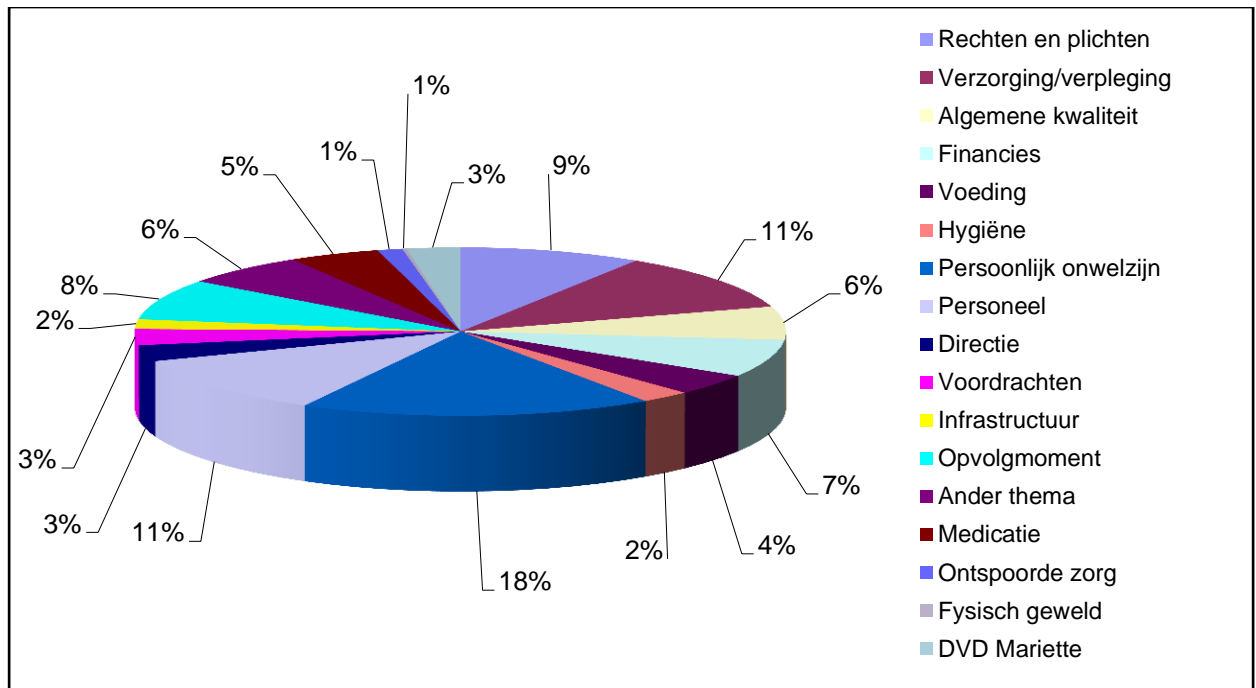

→ **20% zijn vragen naar informatie**, bij **14%** fungeert het Meldpunt als **luisterend oor** en heeft de oproeper nood aan een gesprek, **15%** van de oproepen zijn vragen naar **advies**.

→ Bij **17%** van de oproepen gaat het effectief over een **behandeling van een klacht**.

1.5. INHOUDELIJK ASPECT VAN DE OPROEP

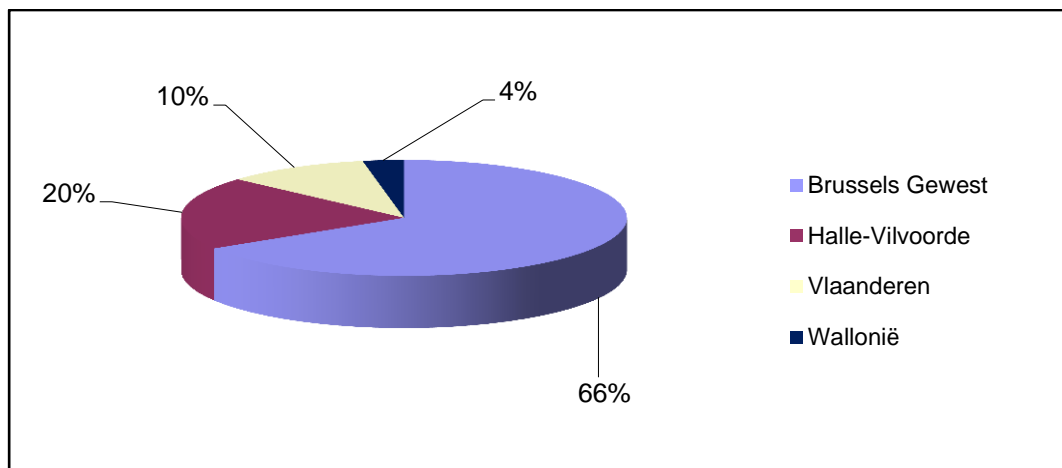
Rechten en plichten	44	9%
Verzorging/verpleging	54	11%
Algemene kwaliteit	31	6%
Financies	35	7%
Voeding	20	4%
Hygiëne van de infrastructuur	12	2%
Persoonlijk onwelzijn	85	18%
Personeel	55	11%
Directie	15	3%
Voordrachten	15	3%
Infrastructuur	9	2%
Opvolgmoment	38	8%
Medicatie	22	5%
Fysisch geweld	1	1%
Ontspoorde zorg	6	1%
DVD Mariette	13	3%
Ander thema	30	6%
Totaal	485	100%

→ 11% van de oproepen zijn specifieke vragen over **verzorging**, 9% van de vragen gaan over **rechten en plichten**: dit betreft items binnen de **residentiële voorzieningen**. 8% van de oproepen zijn een **opvolgmoment** waarbij een klacht verder opgevolgd wordt. 18% van de **oproepers** contacteren het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling wegens **persoonlijk onwelzijn**.

1.6. WOONPLAATS VAN HET SLACHTOFFER

Brussels Gewest	133	66%
Halle-Vilvoorde	41	20%
Vlaanderen	21	10%
Wallonië	6	4%
Totaal	201	100%

- De meeste meldingen (**66%**) komen uit het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- Oproepen door burgers betreffende een **thuissituatie in Vlaanderen** worden naar de hulplijn 1712 doorverwezen.
- **Professionele hulpverleners** uit Vlaanderen verwijzen we door naar het **VLOCO (Vlaams Ondersteuningscentrum Ouderenmis(be)handeling)**.
Zelf contacteren wij het **VLOCO** voor advies over een bepaalde casus.
- Meldingen betreffende een **residentiële voorziening in Vlaanderen** worden doorverwezen naar de **Woonzorglijn**.
- Bij meldingen betreffende een **residentiële voorziening in de rand** bekijken wij met de melder de situatie, geven advies en informatie of verwijzen door naar de **Woonzorglijn**. In overleg met de melder nemen wij soms zelf contact op met de voorziening of met de Woonzorglijn.
- Meldingen uit **Wallonië** worden doorverwezen naar **Respect Senior**.

2. ANALYSE VAN DE DOSSIERS DIE WERDEN GEOPEND

Van de **201 oproepen** die binnenliepen bij het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling werden **48 dossiers** opgesteld.. Een dossier is een geval van ouderenmis(be)handeling die een grondige behandeling vergt.

Jaar	Aantal dossiers
2009	29
2010	43
2011	28
2012	49
2013	45
2014	48
2015	43
2016	74
2017	48

Door het samenvoegen van het jaarverslag van Home-Info en het Meldpunt Ouderenmis(be)handeling worden vanaf 2016 de klachtendossiers die betrekking hebben op residentiële voorzieningen in de regio Halle-Vilvoorde mee opgenomen in onze dossiers.

Tot 2015 werd in het jaarverslag van Home-Info enkel het onderwerp van de klacht uit de regio Halle-Vilvoorde vernoemd.

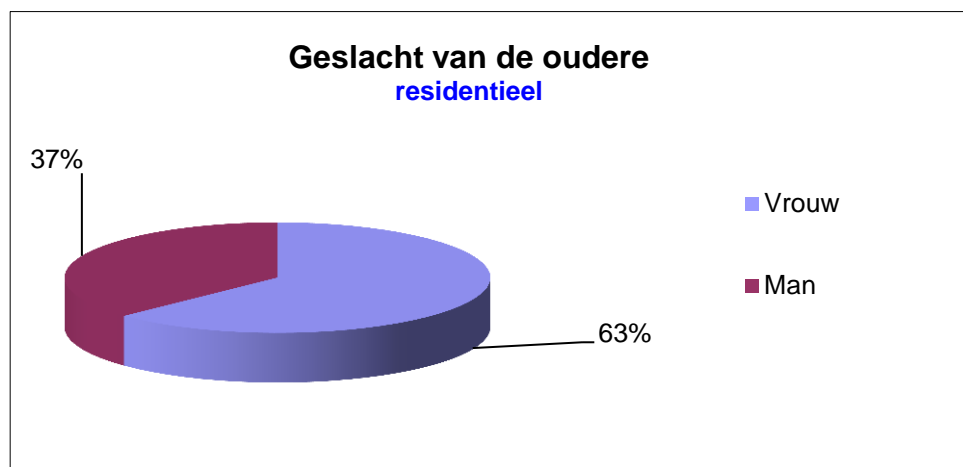
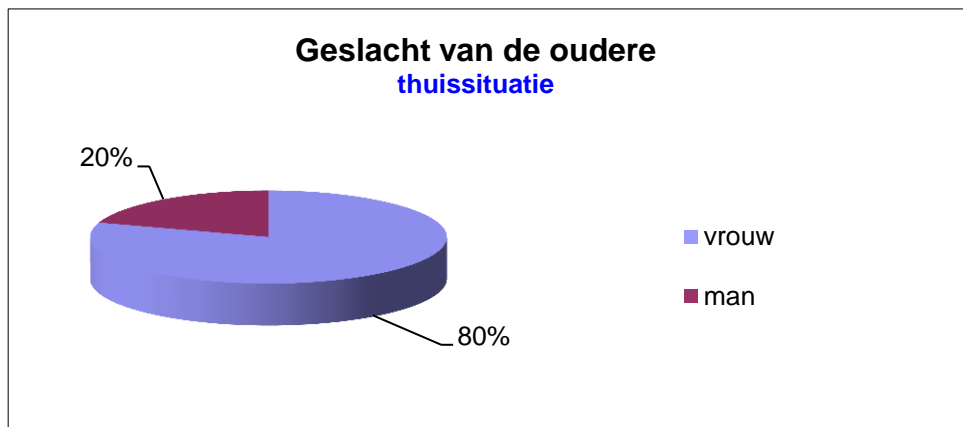
Ook hier merken we een daling van het aantal geopende dossiers.

Analyse van deze 48 dossiers geeft het volgende beeld:

2.1. HET SLACHTOFFER

2.1.1. GESLACHT VAN HET SLACHTOFFER

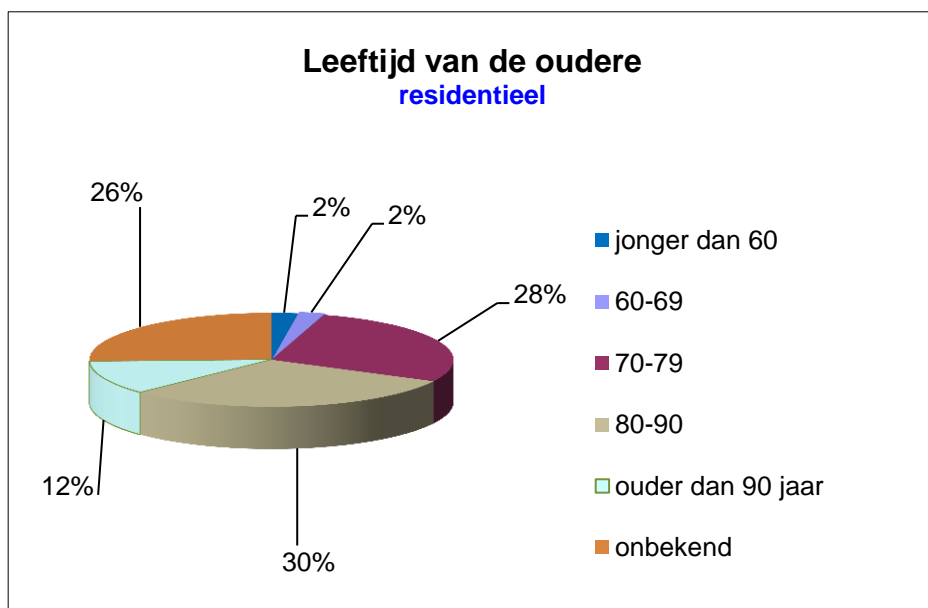
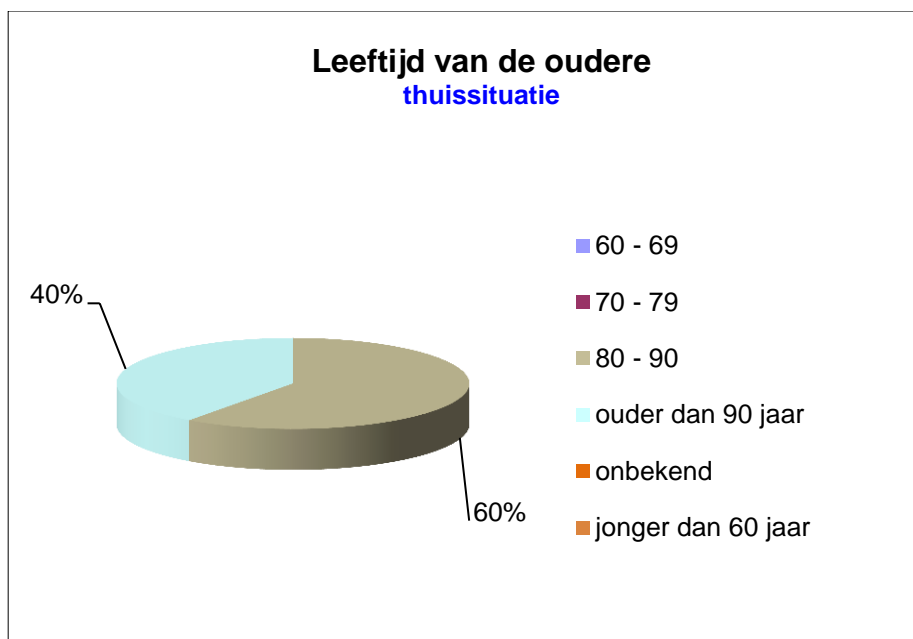
	Thuissituatie		Residentieel	
Vrouw	4	80%	27	63%
Man	51	20%	16	37%
Totaal	55	100%	43	100%

→ Zowel bij meldingen betreffende de **thuisituatie** als betreffende de **residentiële voorzieningen** zijn **vrouwen in hoofdzaak het slachtoffer**. Dit kan gedeeltelijk verklaard worden doordat demografisch gezien de ouderenpopulatie meer vrouwen telt.

2.1.2. LEEFTIJD VAN HET SLACHTOFFER

	Thuisituatie		Residentieel	
Jonger dan 60 jaar	0	0%	1	2%
Tss. 60 en 69 jaar	0	0%	1	2%
Tss. 70 en 79 jaar	0	0%	12	28%
Tss. 80 en 90 jaar	3	60%	13	30%
Ouder dan 90 jaar	2	40%	5	12%
Onbekend	0	0%	11	26%
	5	100%	43	100%

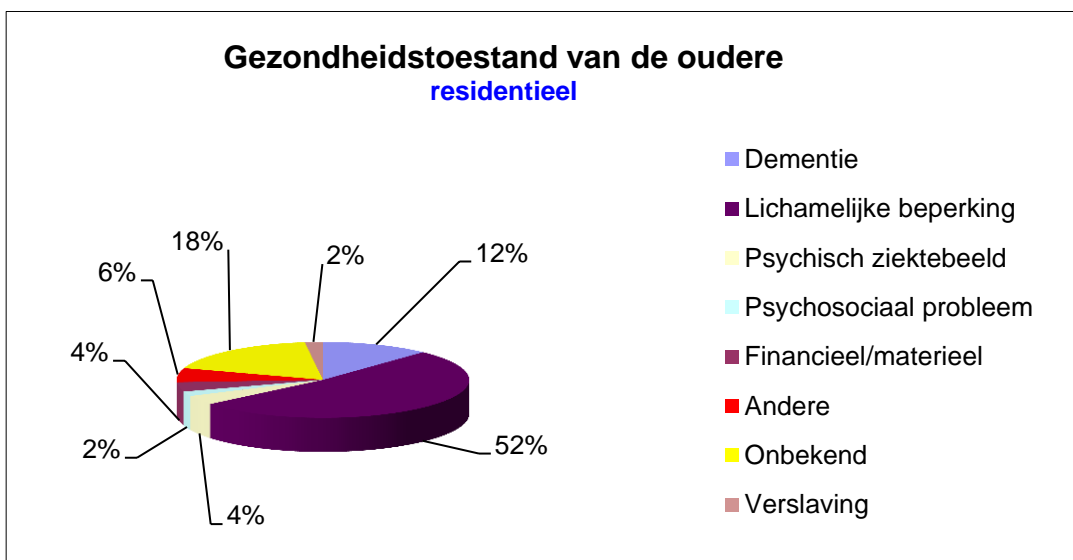
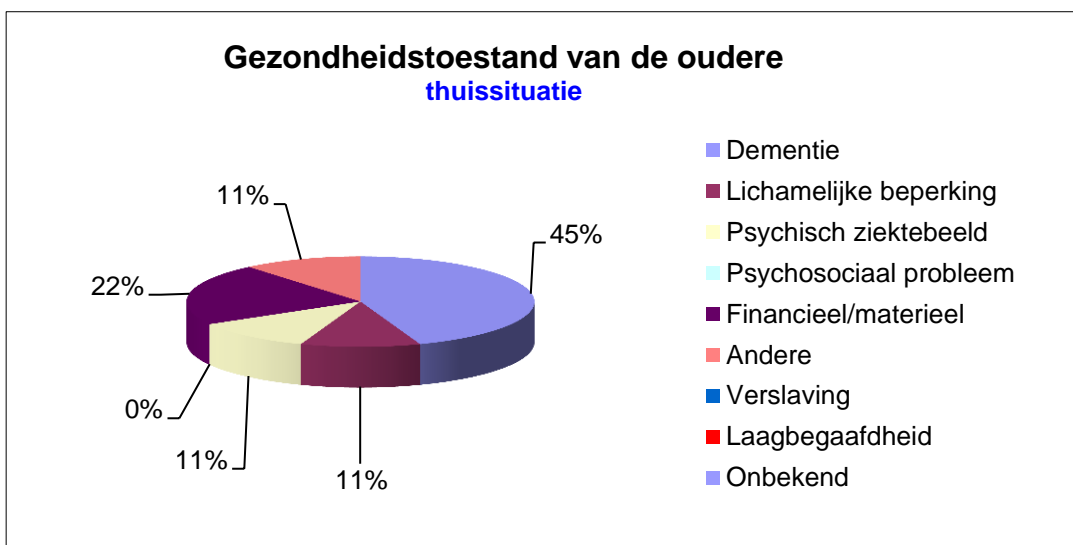

→ In de residentiële voorzieningen is het percentage van de slachtoffers het hoogst boven de 80 jaar (**42%**). In 11 dossiers is de leeftijd onbekend maar ging het wel over een oudere persoon in een moeilijke situatie

→ In de **thuisituatie** gaat het hoofdzakelijk over **ouderen tussen de 80 en 90 jaar..**

2.1.3. GEZONDHEIDSTOESTAND VAN HET SLACHTOFFER

	Thuisituatie		Residentieel	
Dementie	4	45%	6	12%
Lichamelijke beperking	1	11%	26	52%
Psychisch ziektebeeld	1	11%	2	4%
Psychosociaal probleem	0	0%	1	2%
Financieel/materieel	2	22%	2	4%
Verslaving	0	0%	1	2%
Andere	1	11%	3	6%
Onbekend	0	0%	9	18%
Totaal	9	100%	50	100%

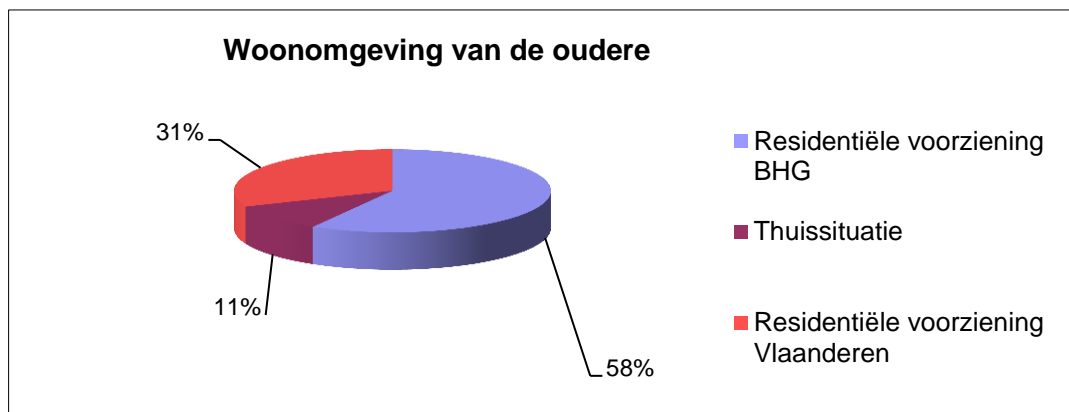

→ Bij de meerderheid van de meldingen (**45%**) betreffende de **thuisituatie** gaat het over een slachtoffer met **dementie** waardoor zij/hij aangewezen is op hulp van buitenaf en zij zich in een afhankelijke positie bevindt tegenover de personen die zorgen geven. In sommige situaties van overmacht (ontspoorde zorg) kan dit leiden tot ouderenmisbehandeling. Bij **22%** is er sprake van **financiële of materiële problemen** bij het slachtoffer.

→ Bij de **residentiële voorzieningen** zien we dat het slachtoffer bij **52%** van de meldingen een **lichamelijke beperking** heeft. De ouderen blijven zo lang mogelijk thuis wonen en gaan pas naar een rusthuis als zij/hij (zwaar)zorgbehoevend worden. Omwille van deze zorgafhankelijkheid is de oudere meer kwetsbaar en kan hij/zij gemakkelijker slachtoffer worden van ouderenmis(be)handeling.

2.1.4. WOONOMGEVING VAN HET SLACHTOFFER

Thuisituatie	5	11%
Residentiële voorziening in BHG	28	58%
Residentiële voorzieningen in Vlaanderen	15	31%
Totaal	48	100%

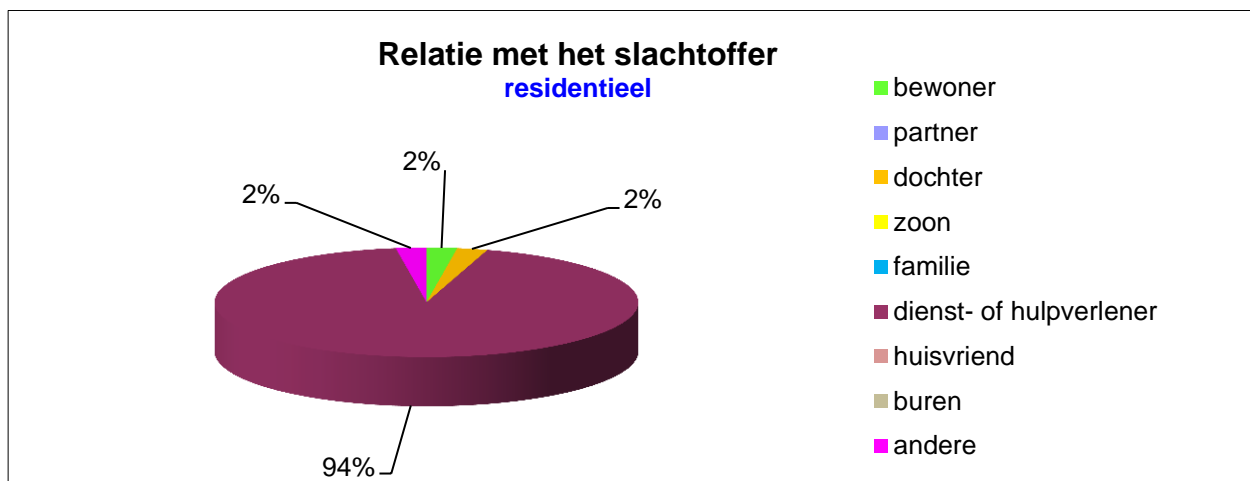
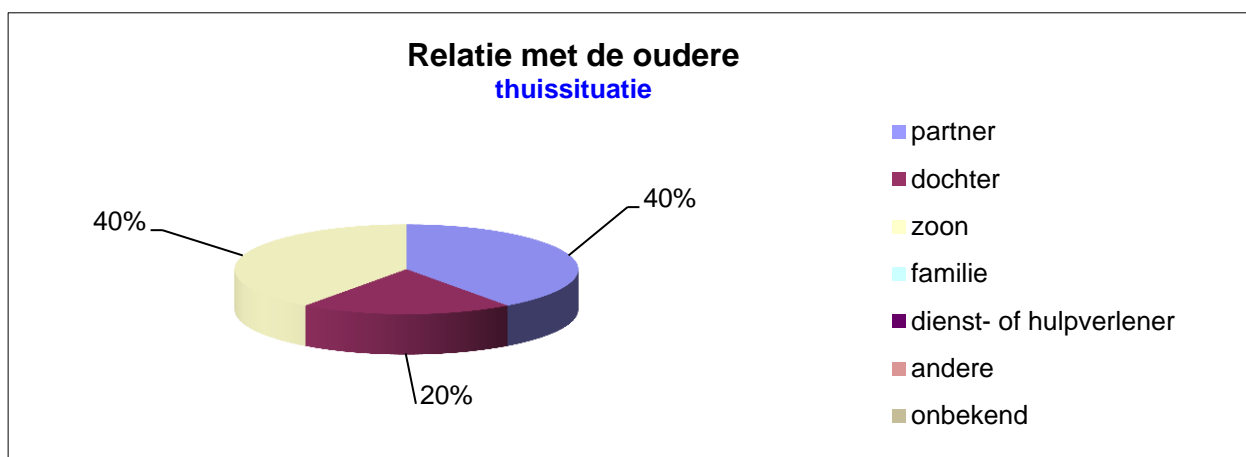
→ 11% gaat over een melding in **een thuisituatie**

→ 89% van de meldingen gaat over problemen binnen **een residentiële voorziening**.

Sinds jaren staat het Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling bekend voor haar laagdrempelige behandeling van klachten over residentiële voorzieningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in de rand rond Brussel. In 2017 opende het Meldpunt 43 dossiers. 28 dossiers gingen over situaties in voorzieningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 15 klachten hadden betrekking op voorzieningen in de rand rond Brussel en in Vlaanderen.

2.2. RELATIE MET HET SLACHTOFFER

	Thuissituatie		Residentieel	
Bewoner	0	0%	1	2%
Partner	2	40%	0	0%
Dochter	1	20%	1	2%
Zoon	2	40%	0	0%
Familie	0	0%	0	0%
Dienst- of hulpverlener	0	0%	40	94%
Huisvriend	0	0%	0	0%
Buren	0	0%	0	0%
Andere	0	0%	1	2%
Totaal	5	100%	43	100%

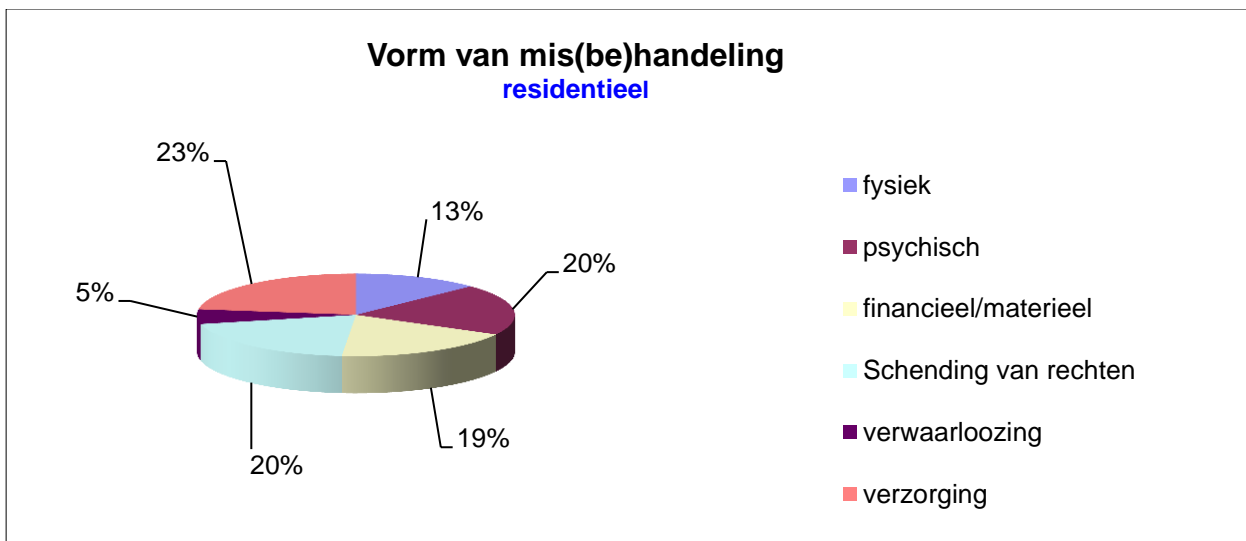
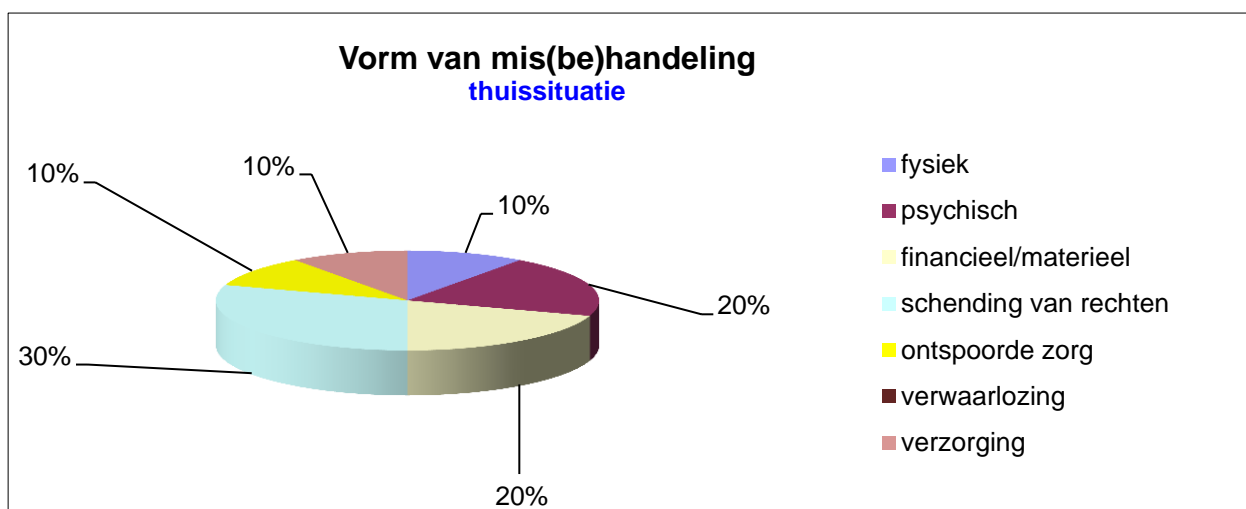

→ In 2017 gebeuren **alle meldingen** betreffende mis(be)handeling in de **thuisituatie** in familieverband. In de thuisituatie staat de familie meestal het dichtst bij de oudere en neemt dan ook spontaan de zorg op zich. Dit gebeurt met goede bedoelingen maar als zij overbevraagd worden, kan dit leiden tot **ontspoorde zorg**. Spijtig genoeg stellen we ook vast dat familieleden soms moedwillig misbruik maken van de zorgbehoevendheid van de oudere en alle zorg zowel op fysisch als financieel vlak overnemen om zo de oudere alle medezeggenschap te ontnemen. Voor de oudere kan dit lijden tot inbreuk in de privacy en tot frustratie.

→ Bij de meldingen betreffende de **residentiële voorzieningen** gaan de klachten meestal over de **dienst- of hulpverleners (94%)**. In **2%** van de klachten ging het over **conflicten tussen bewoners** die moeilijk opgelost geraken.

2.3. VORMEN VAN MIS(BE)HANDELING

	Thuisituatie		Residentieel	
Fysiek	1	10%	9	13%
Psychisch	2	20%	14	20%
Financieel/materieel	2	20%	13	19%
Schending van rechten	3	30%	14	20%
Ontspoorde zorg	1	10%	0	0%
Verwaarlozing	0	0%	4	5%
Verzorging	1	10%	16	23%
Seksuele mishandeling	0	0%	0	0%
Totaal	10	100%	70	100%

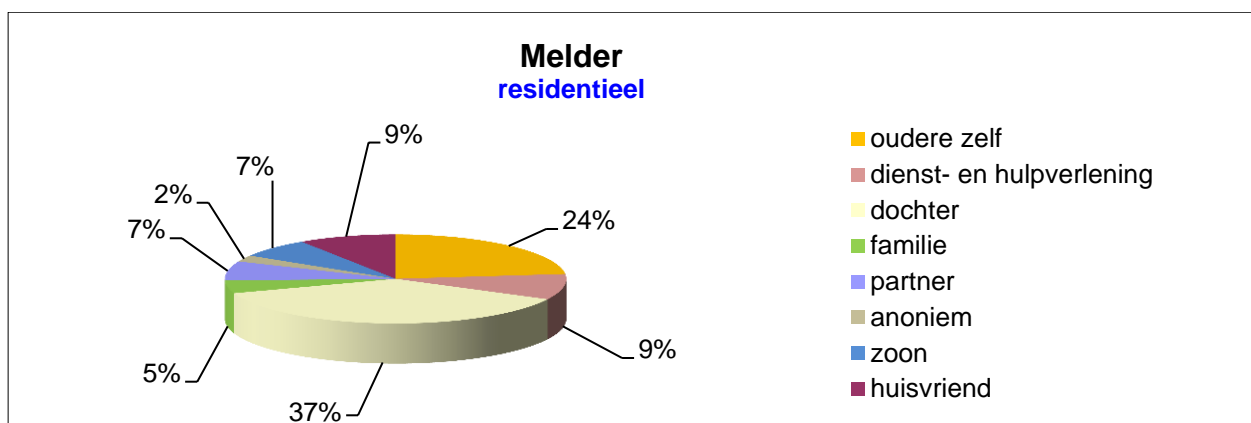
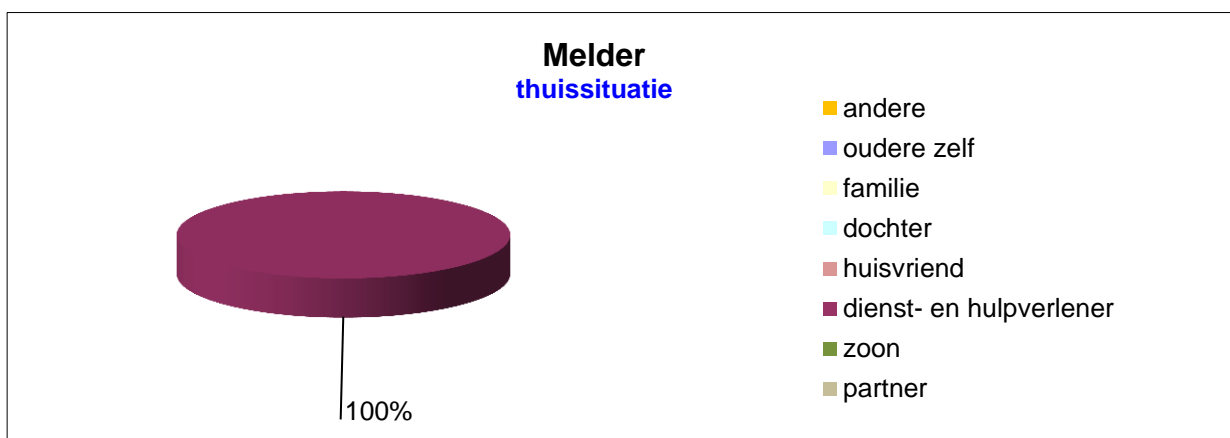
→ In de **thuisituatie** komt de **psychische mis(be)handeling** het meest voor nl. **20%** en gaat vaak samen met andere vormen van mis(be)handeling zoals **financiële of materiële mis(be)handeling (19%)**, **fysische mis(be)handeling (10%)** en **schending van rechten(30%)**.

In 1 dossier was er duidelijk sprake van ontspoorde zorg. In deze situatie werd de zorgnood zo hoog dat de mantelzorger het niet meer alleen aan kon en er bijkomende ondersteuning van de mantelzorger nodig was.

→ In de **residentiële voorzieningen** gaat **23%** over problemen van **verzorging** gevolgd door **psychische mis(be)handeling (20%)** en **schending van de rechten (20%)**. In **13%** van de gevallen ondervindt het slachtoffer **fysieke schade** en **19%** wordt geconfronteerd met **financieel/materieel misbruik**. In 3 dossiers werd het slachtoffer geconfronteerd met **minstens 3 vormen van ouderen(mis)behandeling**.

2.4. MELDER

	Thuissituatie		Residentieel	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent
Oudere zelf	0	0%	10	24%
Partner	0	0%	3	7%
Zoon	0	0%	3	7%
Dochter	0	0%	16	37%
Familie	0	0%	2	5%
Dienst- en hulpverlener	5	100%	4	9%
Huisvriend	0	0%	4	9%
Andere	0	0%	0	0%
Anoniem	0	0%	1	2%
Totaal	5	100%	43	100%

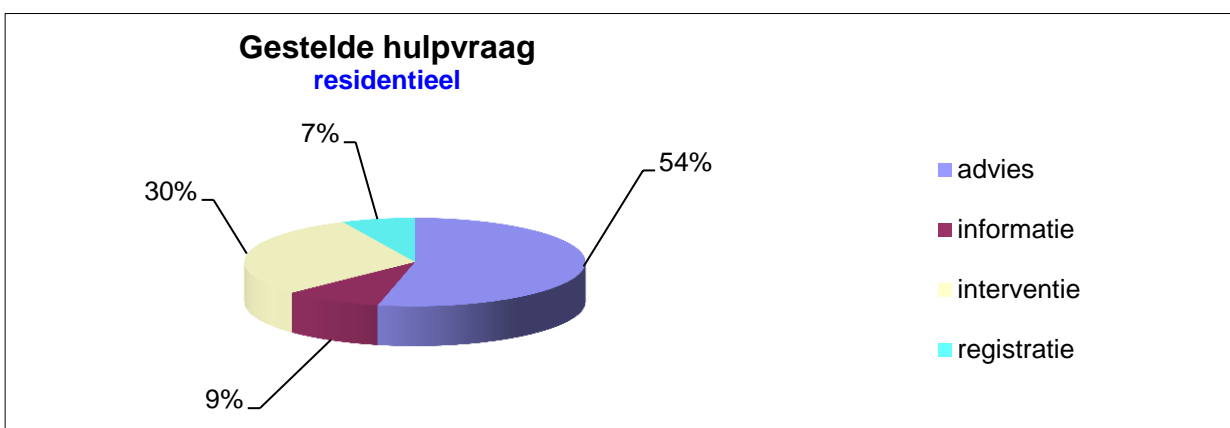
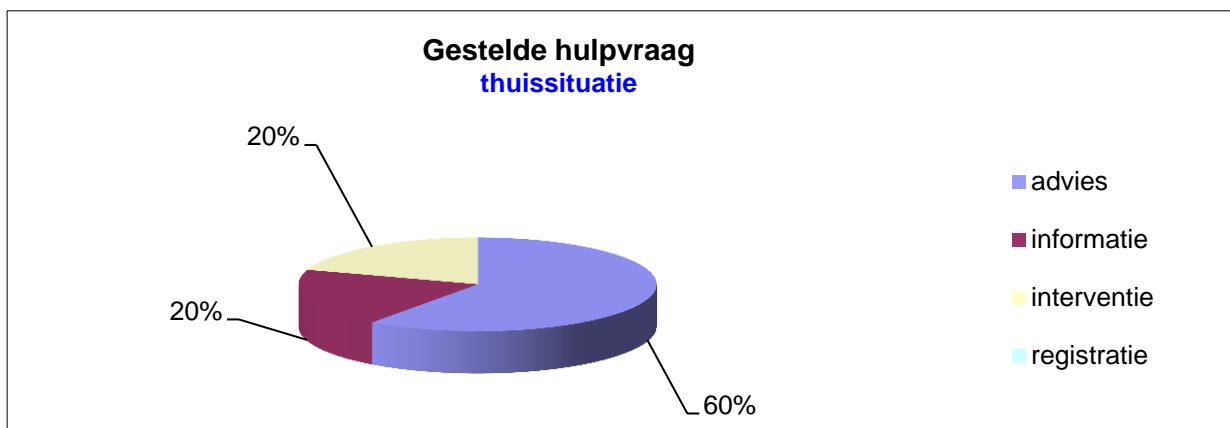

→ In 2017 kregen we slecht 5 meldingen binnen vanuit de thuissituatie. Deze werden ons gesignaleerd door hulpverleners die aan huis komen. Dit bewijst nog maar eens hoe belangrijk het is om steeds opnieuw het Meldpunt in de belangstelling te brengen zodat ook ouderen die thuis wonen en hun familie de weg vinden naar onze dienst voor hulp.

→ Bij meldingen betreffende de **residentiële voorzieningen** is het vooral de dochter (**37%**) die met het Meldpunt contact opneemt. In **24 %** van de meldingen nam het slachtoffer zelf contact op met het Meldpunt. **9%** wordt gemeld door een **dienst- en hulpverlener**. Ook wat betreft de meldingen vanuit residentiële voorzieningen stellen we een daling vast van het aantal meldingen in 2017.

2.5. GESTELDE HULPVRAAG

	Thuisituatie		Residentieel	
Advies	3	60%	23	54%
Informatie	1	20%	4	9%
Interventie	1	20%	13	30%
Registratie	0	0%	3	7%
Totaal	5	100%	43	100%

→ **60%** van de meldingen betreffende de **thuisituatie** zijn vragen voor **advies** en gaat de melder zelf aan de slag met ons advies. In **20%** van de dossiers werd **interventie** gevraagd van onze dienst. In **20%** van de dossiers wilde de melder **informatie**.

→ Bij meldingen betreffende de **residentiële voorzieningen** wordt in **30%** van de situaties effectief een **interventie** gevraagd. **54%** van de hulpvragen zijn **vragen om advies**.

In **7%** van de hulpvragen wil de melder enkel de situatie signaleren maar wil geen interventie omdat zij/hij de situatie zelf wil oplossen of omwille van angst voor represailles.

Mis(be)handeling binnen de residentiële voorziening wordt nog steeds als moeilijk bespreekbaar ervaren. Dit leeft vooral bij de families en/of bij de betrokken oudere. Wij stellen echter vast dat, betreffende het bespreekbaar maken van problemen, vanwege het rusthuis niet systematisch gereageerd wordt met represailles tav. betrokken oudere.

RESULTATENREKENING 2017

Opbrengsten		Kosten	
Eigen activiteiten	150,00	Diensten & diverse goederen	27.550,95
Giften	27,00		
Subsidies			
VGC	82.000,00	Bezoldigingen	151.382,77
GGC	78.749,99		
Actiris	19.921,38		
Diverse opbrengsten	369,86	Andere bedrijfskosten	260,00
Financiële opbrengsten	65,29	Financiële kosten	53,16
Uitzonderlijke opbrengsten	950,00		
Totaal inkomsten	182.233,52	Totale uitgaven	179.246,88
Saldo			2.986,64
	182.233,52		182.233,52

Afsluiting boekjaar met een + saldo van € 2.986,64.
Goedgekeurd op de Algemene Vergadering van 27 maart 2018.